

Vår Fuglefauna

5 1995
Årg. 18

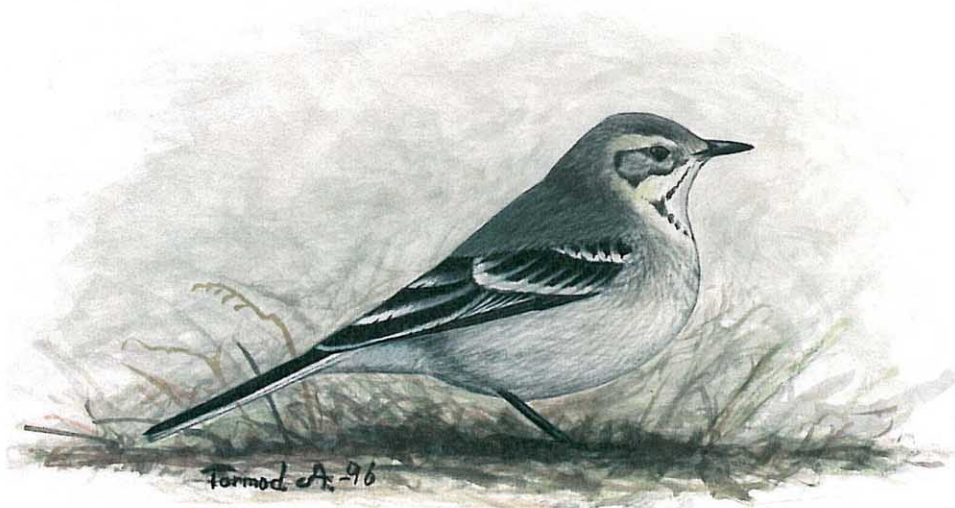
Inneholder årsrapporter bl.a. fra:

Norsk sjeldenhetskomité for fugl 1993-1994

Norsk faunakomité for fugl 1994

Norsk navnekomité for fugl 1994

I 1997 kommer den!

SJELDNE FUGLER I NORGE

I 1994 utga NOF *Norsk fugleatlas*, som i ettertid er blitt stående som det nye referanseverket når det gjelder hekkefuglenes utbredelse og forekomst her i landet. I 1997 kommer oppfølgeren — *Sjeldne fugler i Norge*. Boka utgis i samme serie og samme format som fugleatlasen, og med årene vil serien bli utvidet med flere nye bind om beslektede tema.

Sjeldne fugler i Norge gir en oppdatert status over 230 av våre mest sjeldne og uvanlige fuglearter, med komplett funnoversikt og der forekomsten i Norge er sett i sammenheng med artenes ordinære utbredelse. Her vil du også finne et utvalg av de beste historiene og anekdotene som er knyttet opp mot slike funn. Et tilsvarende bokverk er aldri laget i Norge, men er blitt svært populært i våre naboland og ellers i Europa. Boka vil bli rikt illustrert med bilder av de aktuelle observasjonene, hvorav mange ikke har vært publisert før.

En egen komité har i noen år arbeidet med dette bokprosjektet. Fortsatt gjenstår en del arbeid, men uten at vi i dag våger å sette en eksakt dato, tyder alt på at utgivelsen vil finne sted i løpet av 1997. Følg med i annonser i *Vår Fuglefauna* det kommende året. *Sjeldne fugler i Norge* er en sjelden sjanse til oppdatert kunnskap, som du ikke må gå glipp av. Det å oppdage nye fugler i naturen er kanskje ikke det viktigste vi gjør i NOF, men for mange av oss er det nok det artigste og mest inspirerende!

Sjeldne fugler i Norge i 1993 og 1994

Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF)

For første gang er det dokumentert at tristanalbatross *Diomedea chlororhynchus* har forvillet seg fra sine hjemlige områder i Sør-Atlanteren til farvann i Vest-Palearktis. Denne fuglen ble fotografert utenfor den norske grunnlinjen NV av Halten (ST) 13.4.1994. Foto: Jostein Sjørgård.

Av Jørn R. Gustad

Dette er årsrapporter nr. 18-19 samlet i én rapport og meddelelse nr. 21 fra NSKF. Rapporten inneholder hovedsakelig observasjoner fra 1993 og 1994, men funn fra tidligere år er også tatt med og presenteres samlet. En var litt i tvil om rapporten skulle splittes i to separate årsrapporter, men samlet publisering ble valgt da saksmengden ble behandlet innenfor ett virksomhetsår.

Saksbehandling

NSKF har i løpet av det siste virksomhetsår (1995) hatt 481 sjeldenhetssaker til sluttbehandling. Dette er den desidert største saksmengden behandlet på ett virksomhetsår, og har direkte sammenheng med at NSKF har dratt inn ett års etterslep.

Av 482 saker ble 336 godkjent totalt (69 %), derav 123 med belegg (37 % av totalt antall godkjent). Ni av de godkjente sakene gjelder stivhaleand *Oxyura jamaicensis* som plasseres under kategori AB

på A-listen. Sju av sakene er plassert på B-listen og er markert med []-klammer i rapporten. Disse er: Chileflamingo *Phoenicopterus chilensis*, hybrid stripegås *Anser indicus* x snøgås *Anser caerulescens* (2), tartarfalk *Falco cherrug*, berghøne (tidligere balkanhøne) *Alectoris chukar* (2) og halsbåndparakitt *Psittacula krameri*. Forklaring til listebehandling finnes i Ree & Gjershaug (1994: 512-513).

Totalt 113 saker (24 %) kunne ikke godkjennes av NSKF og av disse ble hele 23 saker henlagt (20% av ikke godkjente saker totalt). Det store antall henleggelse skyldes vesentlig vedtaket om å henlegge observasjoner av storskarv *Phalacrocorax carbo* av underarten mellomskarv *Ph. c. sinensis* (se egen faktarute). Henlagte saker kan tas opp til ny behandling i fremtiden, dersom nye opplysninger rundt observasjonene kommer NSKF i hende eller om nye bestemmelseskriterier blir publisert. Underkjente saker kan også sendes inn på nytt, men da bør nye momenter rundt observasjonene ha kommet med.

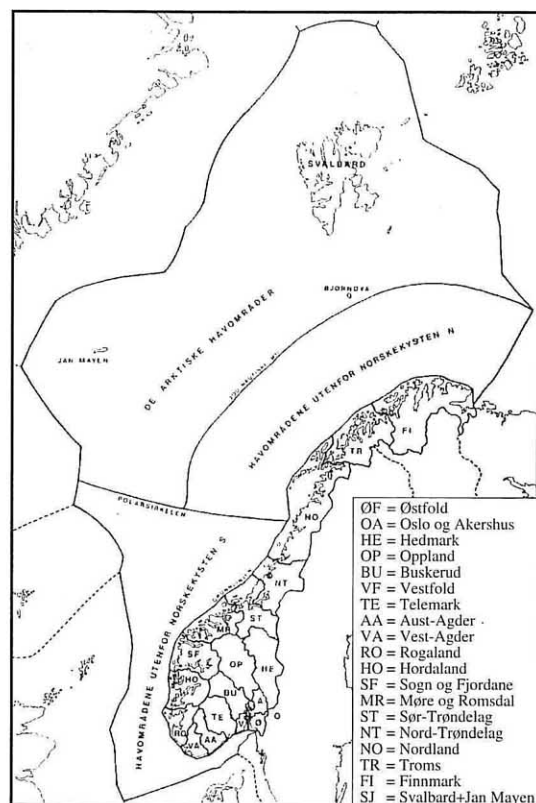
Tabell 1. Behandlingsresultat for virksomhetsåret 1995. Prosent er avrundet til nærmeste prosentenhed.

Saker		År		Godkjent*		Godkjent		Avventing		Henlagt		Ikke gjk.		Konsult.	
Beh	Ubeh	Beh	Nr	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%
21	28	Avv. før 93		5	24%	9	43%	-	-	0	0%	7	33%	-	-
67	0	1995	1993	15	22%	24	36%	2	3%	5	7%	18	27%	3	5%
169	23	1995	1994	44	26%	68	40%	9	5%	9	5%	34	21%	5	3%
225	28	1995	1995	59	26%	112	50%	13	6%	9	4%	30	13%	2	1%
482				123	25%	213	44%	23	5%	23	5%	90	19%	10	2%

Av de 49 avventingssakene fra før 1993 ble 21 avsluttet dette år. De 23 sakene som står ubehandlet ved sakene med 1994-nummer ble behandlet i virksomhetsåret 1994 og publisert i rapporten for 1992. De 28 sakene som står ubehandlet ved sakene med 1995-nummer er saker fra året 1995 der behandlingen ble utsatt til virksomhetsåret 1996 på grunn av tidspress. Ytterligere saker kom også inn i 1995 etter at sluttstrek for behandlingen var satt, men disse er ikke tatt med i tabellen. To av sakene godkjent (med og uten stjerne) gjelder observasjoner gjort i 1995 (aftenfalk og busksanger), men der publisering avventes til neste rapport.

Område	<1993	1993	1994	Sum
Havomr. utenfor Norskekysten N	0	0	0	0
Svalbard og Jan Mayen samt de ark- tiske havområder	0	0	0	0
Havomr. utenfor Norskekysten S	0	1	1	2
Finnmark	5	2	0	7
Troms	0	1	1	2
Nordland	0	6	9	15
Nord-Trøndelag	3	5	6	14
Sør-Trøndelag	0	2	2	4
Møre og Romsdal	7	3	1	11
Sogn og Fjordane	1	1	1	3
Hordaland	4	3	4	11
Rogaland	20	38	29	87
Vest-Agder	5	21	19	45
Aust-Agder	1	1	0	2
Telemark	2	2	2	6
Vestfold	5	8	6	19
Buskerud	0	0	0	0
Oppland	0	1	1	2
Hedmark	2	1	1	4
Akershus	2	0	3	5
Oslo	0	3	2	5
Østfold	0	2	6	8
Norge	57	101	94	252

Figur 1. Fordeling av rapportens sjeldenhetsfunn på områder i Norge. Unntatt fra oversikten er observasjoner av skjeggmeis og B-listefunn.

Totalt har NSKF 51 avventingssaker liggende til videre behandling. Av disse er 23 nye avventingssaker fra dette virksomhetsår. Disse sakene er satt på avventing av forskjellige grunner og krever ytterligere granskning. Målet bør være å holde dette antallet så lavt som mulig, og unngå «støvsamlere». Den typiske avventingssak er en observasjon der dokumentasjonen ikke er sendt inn, det være seg belegg, beskrivelse eller andre vesentlige data. Observasjoner en vet er dokumentert med belegg blir automatisk satt på avventing hvis belegget ikke medfølger. Av spesielle 1993/94-saker kan nevnes en krabbehegre *Butorides striatus*, der artsbestemmelsen er godkjent, men underartstilørighet og dermed status ikke er klarlagt. Videre kan nevnes rødfotsule *Sula sula*, ubestemt stor hvit hegre *Ardeidae sp.*, slangeørn *Circaetus gallicus*, flekk-snipe *Actitis macularia*, 3 sørjo *Stercorarius macormicki*, middelhavsstær *Sturnus unicolor*, «Harris' Sparrow» *Zonotrichia querula*, m.v.

NSKF har i tillegg vurdert 10 konsultasjonssaker av ulike typer; 9 fra de lokale rapportkomiteene (LRSK) og én fra utlandet. Disse blir sendt i retur for eventuell publisering.

Dersom en observasjon savnes blant de godkjente observasjonene, kan det skyldes:

- (1) At den er underkjent, og finnes i listen over ikke godkjente eller henlagte saker. Disse listene finnes sist i rapporten.
- (2) At den ikke er ferdigbehandlet og/eller er satt på avventing av NSKF.
- (3) At den ennå ikke er mottatt av NSKF.

Lesere som har opplysninger eller spørsmål om observasjoner, bes ta kontakt med NSKFs sekretær.

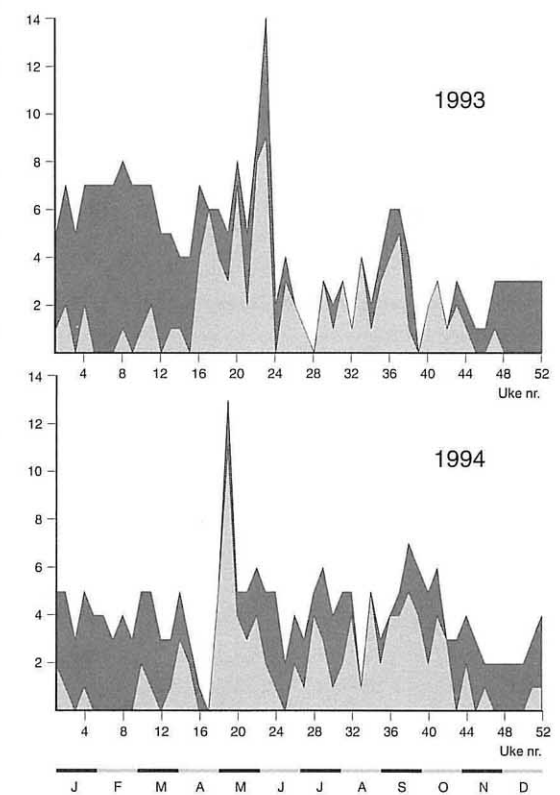
Noen hovedtrekk fra forekomsten

Antall funn korresponderer i hovedsak med antall arter sett i fylket/området. Rogaland og Vest-Agder ligger solid foran resten med hhv. 87 og 45 funn i rapporten. De beste «nykommerne» er Nordland og Nord-Trøndelag som står med hhv. 15 og 14 funn i rapporten (se Fig. 1). Svært få sjeldenhetsfunn gjøres i innlandet. Imidlertid kan præriesnipen *Bartramia longicauda* stå som et lysende eksempel på at det meste er mulig. Fordelingen er relativt lik mellom 1993 og 1994, med noen færre i

sistnevnte år. Dette skyldes nok like mye som noe annet at 1994 i større grad enn 1993 er «offer» for ennå ikke innsendte observasjoner.

For å analysere funnernes fordeling utover året, vises en ukefordeling som gir god informasjon om hvordan funnene har variert i forhold til årstid.

Oversikten viser at periodene mai-juni og september-oktober gir størst antall sjeldenheter i Norge. Av oversikten ser vi at første halvdel av 1993 hadde en topp i uke 23 (7-13.6), med en svakere andre halvdel av året med topp i uke 36 (6-12.9). Mange fugler holdt seg lenge på foråret og spesielt vaderne var godt representert. Været var igjen en viktig faktor da hele 15 sjeldenheter ble registrert (11 nyoppdagelser) i perioden 7-13.6, mens oktober stilte svakt i så måte — bl.a. ingen nyoppdagelser eller sjeldenheter for øvrig i den tradisjonelt sjeldenhetsrike perioden 27.9- 3.10! 1994 har en jevnere for-

Figur 2. Fordeling av funn i forhold til ukenr. i 1993 og 1994. Uke 1 inkluderer 1.-3. januar for 1993 og 1.-2. januar for 1994. Figurlinjen i front illustrerer antall nye funn pr. uke, mens bakre figurlinje inkluderer funn som går over i påfølgende uker. Skjeggmeis *Panurus biarmicus* er unntatt i funnmengden.

At en præriesnipe *Bartramia longicauda* skulle bli funnet i Norge var uventet, men gjerne ikke direkte sensasjonelt. Ytterst spesielt var imidlertid funnstedet og måten funnet ble oppdaget på. Se artsomtalen for nærmere detaljer. Foto: Arne Flygind.

deling med topper i uke 19 (9-15.5) og uke 38 (19-25.9). Vårens topp-punkter kom forholdsvis tidlig og skyldtes gunstige varme luftstrømmer fra sør-øst gjennom hele uken. På høsten blir nok noen uker på Lista husket best. Spesielt for statistikken blir dog den unormale forekomsten av rustender *Tadorna ferruginea* i den tradisjonelt stille perioden i juli-august.

Nye arter, underarter og hybrider for Norge

NSKF har godkjent tre nye arter for landet i løpet av dette virksomhetsåret, nemlig tristanalbatross *Diomedea chlororhynchos* (1994), præriesnipe *Bartramia longicauda* (1994) og plystresnipe *Tringa melanoleuca* (1993). Antall arter på den norske A-listen har dermed kommet opp i 454 (A- og AB-arter). I tillegg er en observasjon av halsbåndparakitt *Psittacula krameri* nå kommet inn på B-listen.

Videre er fire nye hybrider godkjent. Dette gjelder: Hybrid stripegås *Anser indicus* x snøgås *Anser caerulescens*, hybrid brunnakke *Anas penelope* x stokkand *Anas platyrhynchos*, hybrid ringand *Aythya collaris* x toppand *Aythya fuligula* og hy-

brid hvithodespurv *Emberiza leucocephalos* x gulspurv *Emberiza citrinella*. Førstnevnte plasseres under kategori B på B-listen. Hybrider og underarter publiseres med betegnelsen «...viste karakterer til...», da en med denne benevnelsen ikke utelukker at varianter kan fremvise lignende karakterer.

For en samlet publisert oversikt over B-listefunnene i Norge, se Bevanger & Ree (1994). Arter og underarter er plassert i kategoriene AB og B, og også NSKF-behandlede funn er inkludert. Hver art/underart er presentert med omtale av utbredelse, historikk, status, økologi, interaksjoner og tiltak. Totalt er 51 arter og én underart med i oversikten.

Antall funn/individer og observatørnavn

I forbindelse med dannelsen av Association of European Rarities Committees (AERC) og dette forums møter (til nå tre), ble splitting av funn og individer gjennomført fra og med forrige rapport (Gustad 1994). Det samme gjaldt gjeninnføring av gransanger *Phylloscopus collybita tristis* på NSKFs rapporteringsliste. Ytterligere felles retningslinjer er gitt, bl.a. et kategoriseringssystem som er helt

ulikt det Norge har i dag. I virksomhetsåret 1995 ble det diskutert om NSKF skulle adoptere det foreslåtte felles kategoriseringssystemet. NSKF vedtok å avvente situasjonen inntil videre. Endring kan dermed være underveis, men må sammenholdes med revisjon av NSKFs reglement. For nærmere detaljer om AERCs retningslinjer og møter, se Barthel m.fl. (1994), Barthel m.fl. (1993) og Conzemi (1996).

Etter en flertallsavgjørelse i komiteen ble alfabetisk oppstilling av observatører vedtatt fremfor å markere f.eks. den observatøren som oppdaget fuglen. Dette betyr at rapportøren bør være nøye med hvilke observatører som skal angis.

Innleveringsfrist for sjeldenhetsaker

Observasjoner som ønskes publisert i førstkomende sjeldenhetsrapport må sendes inn innen **1. februar** året etter observasjonsåret. Fristen gjelder innsending til LRSK, som videresender til NSKF innen **15. februar**. NSKF vil også behandle saker som kommer inn etter denne dato, så langt det lar seg gjøre.

Endringer på rapporteringslisten

To endringer ble vedtatt i virksomhetsåret. Dette dreier seg om underartene mellomskarv *Phalacrocorax carbo sinensis* og gransanger *Phylloscopus collybita collybita*, som ble tatt ut av rapporteringslisten. Se egen faktarute for kommentar til dette.

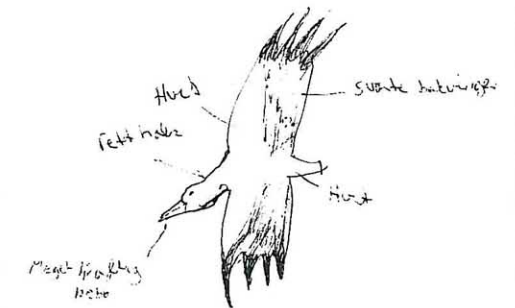
Observatører som mener de har observasjoner av disse underartene oppfordres imidlertid til fortsatt å sende disse inn med best mulig beskrivelse for registrering/arkivering/henlegging.

Råd til rapportørene

Alle som har observasjoner av arter/underarter som er ført opp på sjeldenhetslisten eller som er nye for landet, samt hybrider, bes sende utførlig beskrivelse av fuglen(e) til den lokale rapportkomiteen (adresser side 321). Rapportér også funnsted med kommunenavn, funndato og alle senere observasjonsdatoer. Det er også viktig å rapportere hvem som

oppdaget fuglen, hovedobservatører og flest mulig medobservatører! Legg *alltid* ved eventuelt beleggsmateriale av den observerte fuglen hvis sådant finnes. Dette kan f.eks. være fotografier, video-/filmopptak, lydopptak, fjær og rester av fuglen. Merk beleggsmaterialet nøye (spesielt fotografier) med navn og dato. Husk sikker emballering

Notér feltkjennetegn!

Håndfast bevis i form av foto, lydopptak e.l. er alltid å foretrekke når NSKF skal vurdere en fugleobservasjon. I felt har man ikke alltid slikt relevant utstyr til rådighet når den store sjeldenheten dukker opp. Da må en enkel feltskisse gjøre nytten — noe du for øvrig alltid bør lage når en observasjon skal vurderes av en sjeldenhetskomité. Denne skissen av en stork *Ciconia ciconia* som trakk forbi Arsvågen, Bokn (RO) 14.5.1994 gjorde nytten! Ledsaget av en kortfattet skriftlig redegjørelse for funnomstendigheter og atferd hadde NSKF ingen problemer med å godkjenne observasjonen.

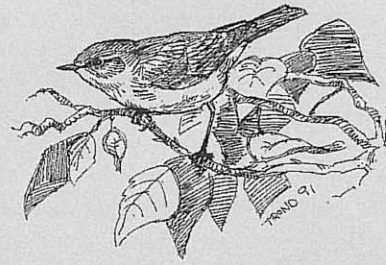
Stadig flere hybrider av ulike andearter rapporteres til NSKF. Dette er Norges første registrerte hybrid av brunnakke *Anas penelope* x stokkand *A. platyrhynchos*. Røssvoll, Rana (NO) 7.6.1994. Foto: Kjell A. Meyer.

NSKFs vurdering av underartsbestemmelse av storskarv og gransanger

Mellomskarven *Phalacrocorax carbo sinensis* er en i gjennomsnitt mindre utgave av vår storskarv *P. c. carbo*, som det norske underartsnavnet indikerer. Van Eerden & Gregersen (1995) konkluderer med at den tre-/kratt-/bakke-hekkende *sinensis* har hatt sin hittil største ekspansjon i nordvestlig retning, med markant oppsving fra og med 1980-årene i Danmark og Nederland. I Danmark ekspanderte underarten i perioden 1982-1994 med nesten 1000 % endring fra 3713 hekkepar (6 kolonier) til 37.748 hekkepar (37 kolonier) (Bregnballe & Gregersen 1995: 131). Vekstkurven antas å flate ut, da mellomskarven nå antas å ha kolonisert de mest attraktive områder samt at tetthetsavhengige mekanismer slår inn (Bregnballe & Gregersen 1995: 123). Av den danske bestanden på 48 kolonier i perioden 1982-94 var koloniene reirplassering fordelt som følger; 15 i tre, 3 i tre/kratt, 4 i tre/kratt/på bakken, 1 i tre/på bakken, 3 i kratt/på bakken og kun på bakken 48 (Bregnballe & Gregersen 1995: 123).

Fra og med 1986, i takt med ekspansjonen, har observasjoner blitt rapportert inn til NSKF. De første observasjonene ble godkjent, men senere har samtlige blitt underkjent. På bakgrunn av stor grad av overlappende karakterer mener NSKF nå at underartsbestemmelse ikke er holdbar, og plasserer stort sett hele funnmengden på kategorien henlagt og noen få på ikke godkjent. Den eldre funnbeholdning på fem, tas opp og sammenlignes med denne standard. Ringfunnet gjort av en årsunge ringmerket 17.6.1946 på Vorsø, Horsens Fjord, Danmark gjenfunnet 4.10.1946 ved Langenes, Søgne, Vest-Agder av T.A. Ugland bør vel uansett anføres som sikkert (Holgensen 1949: 85, Johansen 1947-48: 247, O.J.Runde pers. medd.). Flere, for ikke å si de fleste, av observasjonene dreier seg høyst sannsynlig om denne underarten, og kommende tider får avgjøre om fuglene kvalifiserer til plassering i en underartskategori eller ei.

Illustrasjoner:
Trond Haugskott

Det er uvisst om dette får noen følger for vår *carbo*, med tanke på konkurranse i matfatet, da disse to underartene nå i større grad vil møtes i vinterkvarterene. I Frankrike prefererer *carbo* saltvann og *sinensis* ferskvann (elvene), vist gjennom ringfunn (Marion 1995). I denne sammenheng er det interessant å merke seg et markant oppsving i antall individer i Glommas utløp ved Øra, Fredrikstad, Østfold (oppl. fra LRSK-Østfold). Disse fuglene kan såvel stamme fra den ekspanderende svenske bestanden, som fra den danske.

Når det gjelder feltidentifisering betrakter f.eks. Marion (1995) det som uforsvarlig å komme med bastante konklusjoner på bakgrunn av dagens kunnskap om arten. Dette gjelder kjente karakterer som hvitt i hode, størrelse, fargeglans, vokshudens utforming under nebbet og farge på øyehudring. Samtlige av disse karakterene er funnet å variere, både når det gjelder fugler i første sommerdrakt og eldre, mellom kjønn, gjennom året for alle aldersgrupper og i forhold til hekkesyklus. Typisk er de fleste norske antakelser i mars-april, både på grunn av at dette er trekktid og at den mest iøynefallende karakteren — det hvite i hodet — er mest fremtredende da (februar-april). En genetisk analyse og videre studier er påkrevet.

Underartsbestemmelse av **gransanger** *Phylloscopus collybita* er problematisk, og her snakker vi om identifisering i hånd, da sikker feltbestemmelse er tvilsom — for ikke å si umulig. Nylig ble underarten *P. c. tristis* gjeninn tatt på den norske rapporteringslisten, da den anses som distinkt og mindre vanlig enn tidligere antatt. Ifølge Svensson (1992: 213) kan enkeltindivider av *P. c. collybita* ikke bestemmes, men en må legge hele serier til grunn. På bakgrunn av dette henlegges slike saker til eventuelle nærmere studier i fremtiden. På samme måte som med storskarv av underarten *sinensis* har vi her å gjøre med en kontinental underart som trolig jevnlig besøker i hvert fall sørlige deler av Norge.

ved forsendelser av beleggsmateriale og gi beskjed om dette skal returneres. NSKF ønsker i utgangspunktet å beholde innsendt materiale for oppbevaring i arkivet, og *observatører anmodes herved om å sende inn kopier av bilder og ikke originaler*. Selv dårlige, uskarpe og feilekspnerte bilder kan være til stor hjelp ved bedømmelse av observasjoner. NSKF ønsker også tilsendt fotos av sjeldenheter tatt av andre personer enn rapportørene til mulig bruk i rapporten og for hjelp til bedømmingen av art/kjønn/alder.

NSKFs sammensetning og arbeid

NSKF har hatt følgende sammensetning det siste virksomhetsåret: Tore Berg, Rogaland; Rune G. Bøsy, Østfold; Andrew W. Clarke, Vestfold; Jørn R. Gustad (sekretær), Oslo; Runar Jåbekk, Vest-Agder og Øivind Syvertsen, Akershus. I forhold til virksomhetsåret 1994 er følgende endringer skjedd: Tore Berg gikk ut av komiteén i praksis fra høsten 1995, men offisielt fra og med 1.1.1996 etter å ha vært NSKF-medlem siden 1987! Han takkes varmt for sitt mangeårige og verdifulle arbeid. J. Sebastian L. Ludvigsen gikk inn i hans sted som vurderingsmedlem i praksis fra høsten 1995, men offisielt fra 1.1.1996.

Komiteen har i løpet av 1995 hatt tre møter på Mølen (11-13.8, 13-15.10 og 3-5.11) der sakene ble ferdigbehandlet. Ellers har arbeidet foregått pr. korrespondanse.

Takksigelser

En takk rettes til alle observatører, rapportører, fotografer, LRSK-sekretærer og andre som har bidratt i NSKF-arbeidet.

Takk til Andrew W. Clarke, Håkon Heggland, Terje Lislevand, J. Sebastian L. Ludvigsen, Alf Tore Mjøs og Øivind Syvertsen for verdifulle kommentarer til manuskriptet. Takk til Bjørn Geirr Harsson ved Statens kartverk for nøyaktig posisjonering av funn av tristanalbatross og svarthodespurv *Emberiza melanocephala* i forhold til grunnlinjen. Takk til Dick Forsman for konsultasjon vedrørende stepphauk/enghauk *Circus macrourus/Circus pygargus* fra Mandal 20.5.1993.

Takk til Ingvar Byrkjedal for informasjon om lyd-yringer hos kanadalosibirlo *Pluvialis dominica/Pluvialis fulva*. Takk til Erling Ólafsson for informasjon om datoer for plystresniper *Tringa melano-leuca* fra Island. Takk til Andrew W. Clarke for språkhjelp til det engelske sammendraget. Takk til Håkon Heggland for kommentarer til fotografiens kvalitet og plassering. Takk til Kåre Bent Sunde for framskaffing av informasjon via Internet.

NSKFs telefon og adresse

Beskrivelser sendes først til LRSK (adresser side 321), som videregir dette til sekretæren i NSKF. Da undertegnede har trukket seg som sekretær f.o.m. 1.1.96, sendes øvrig korrespondanse til: NSKF, NOF, Seminarplassen 5, 7060 Klæbu. Dette blir også komiteens faste adresse for fremtiden, selv om korrespondansen gjerne kan sendes direkte til den til enhver tid sittende sekretær.

Spørsmål om observasjoner som er under behandling og annet, kan rettes til den fremtidige sekretæren. Inntil videre fungerer Torkild Jensen som sekretær. Han er pr. tiden sivilarbeider ved Lista fuglestasjon og treffes der på telefon 38397588.

Forklaring av systematikk og forkortelser brukt i rapporten

Systematikk og nomenklatur følger Voous (1973, 1977) med senere endringer (Ree & Gjershaug 1994). Norske fuglenavn følger Ree & Gjershaug (1994) og unntaksvis Sandberg (1992), samt de siste navneendringer foretatt av NNKF (Syvertsen 1993a,b, P.O.Syvertsen pers. medd.).

Opplysninger settes opp på følgende vis:

(1) fuglens norske navn, (2) vitenskapelig navn, (3) antall funn/individer i parentes (funn/individer før rapportåret - funn/individer i rapportårene 1993 og 1994), (4) eventuell årstalls- og områdebegrensning av 3), (5) eventuell hekking, (6) år, (7) fylke, (8) antall, kjønn, alder og i noen tilfeller funnomstendigheter, f.eks. syngende, (9) lokalitet og kommune, (10) dato(er), (11) * bak dato angir positivt belegg, og en klamme med symbol som angir beleggets form (F - Fotografi, V - Video/filmopptak, L - Lydopptak og † - drept eller funnet død,

om den er innsamlet og hvor den er oppbevart [med journalnummer i museer]), (12) navn på den som oppdaget, var hovedobservatør, dokumenterte og eller rapporterte funnet. Ofte angis også medobservatører, (13) kommentarer til observasjonen, (14) det totale hekke- og overvintringsområdet er grovt angitt i parentes og (15) funnkommentar.

Aldersangivelse og draktbenevnelser:

Aldersangivelsen er angitt der dette er kjent. Den baserer seg i utgangspunktet på Kalenderår-systemet (1K, 1K+, 2K, osv.), men også etter fjærdraktsystemet (pull., juv., subad. og ad.) der dette er mer betegnende eller utfyllende. Pull. er en forkortelse for *pullus*, dvs. en reirunge eller en ikke flyvedyktig unge som fortsatt er avhengig av foreldrefuglen(e). Juv./juvenil er en forkortelse for *juvenilis*, dvs. en flyvedyktig ungfugl i sin første komplette fjærdrakt. Subad./subadult er forkortelse for *subadultus*, dvs. en fugl som ikke lenger har sin juvenile fjærdrakt, men som ennå ikke er utfarget (den har ikke fått sin endelige fjærdrakt). Ad./adult er

forkortelse for *adultus*, dvs. en voksen (gammel) og kjønnsmoden fugl i sin endelige fjærdrakt (kan være sommer- eller vinterdrakt). Forøvrig: ♂ angir hann og ♀ angir hunn.

Antall funn/individer:

Hvis ikke annet angis er ett individ observert. Hvorvidt det dreier seg om ett eller flere individer er ofte vanskelig å fastslå, men NSKFs vurdering angis slik: Mulig samme fugl(er) - regnes som forskjellige funn/individ(er), trolig samme fugl(er) - regnes som ett funn/individ(er), samme fugl(er), hvor beleggene er entydige - regnes som ett funn/individ(er). Samme fremgangsmåte gjelder for funn av samme art sett på samme lokalitet, men til forskjellige tidspunkt. Herunder inkluderes fugler som forekommer årlig på samme eller nærliggende lokaliteter. Ved observasjoner av flere enn ett individ på samme eller nærliggende lokaliteter ønsker NSKF sannsynliggjøring for at mer enn ett individ skal bli registrert.

Godkjente observasjoner *Accepted records*

Svarthalsdykker *Podiceps nigricollis* (12/14 - 0 og 1)
1994 VEST-AGDER: 2K+ Kviljodden, Farsund 17-18.9* (F) (K.S.Olsen, J.S.L.Ludvigsen m.fl.). Svart/hvitt-foto i *Vår Fuglefauna* 17: 181.

(Europa, Asia og Afrika) Første septemberfunn i Norge, der fordelingen ellers er mars-juli og oktober (samt et funn med benevning «vinter»). Arten virker å være uforholdsmessig sjelden, tatt i betraktning bestandsutviklingen i våre naboland. I Danmark har bestanden økt fra ca. 60 par i 1976 til min. 275 par i 1990 (Sørensen 1995: 23-24). I Sverige er situasjonen mer usikker, og utviklingen ser ut til å være avhengig av den voksende bestanden i Hornborgasjön som i 1994 talte 23 par (Tyrberg 1995: 71).

Tristanalbatross *Diomedea chlororhynchus* (0-0 og 1)
Individer som viste karakterer til underarten *chlororhynchus*

1994 HAVOMRÅDENE UTENFOR NORSKEKYSTEN SØR: 3K+ ved fiskeskøyte på posisjon 64°28'N 09°45'Ø, 1380 meter utenfor grunnlinjen langs Norges hovedland, ca. 20 nautiske mil NV av Halten, Sør-Trøndelag 13.4* (F) (J.Sørgård). To fargefotos i *Birding World* 7: 242 og ett svart/hvitt-foto i *Vår Fuglefauna* 17: 180.

Svarthalsdykker *Podiceps nigricollis* 2K+. Kviljodden, Farsund (VA) 18.8.1994. Foto: J.S.L. Ludvigsen.

(Tristan da Cunha og Gough Island; Sør-Atlantehavet) Et sensasjonelt funn som innebærer den første godkjente observasjon av arten i Vest-Palearktis og Europa. Observasjonen ble gjort i forbindelse med fiske og takket være den observante skipperen Jostein Sørgård ble fuglen fotografert. Fuglen holdt seg ved båten i ca. tre timer på ovennevnte posisjon. Funnet blir derfor å regne som registrert i Havområdene utenfor Norskekysten sør, og ikke i et fylkes fuglefauna. Tidligere har det vært flere

udokumenterte registreringer av arten bl.a. i britiske farvann, men ingen funn er blitt godkjent. Et av de mest potensielle var et individ sett utenfor Cornwall 29.4.1985 (merk dato!), men dette funnet ble senere trukket fra behandling i British Birds Rarities Committee (BBRC) og British Ornithologists' Union Records Committee (BOURC) pga. lang behandlingstid (Curtis 1993, BOURC 1994: 254). Et skelettfunn fra Island ca. 1844 dreier seg enten om tristanalbatross eller gråhodealbatross *D. chrysostoma* (Cramp & Simmons 1977: 115-116). Denne gråhodete underarten av tristanalbatross er meget lik gråhodealbatross, og under de ekstreme værforhold som ofte råder på havet sier det seg selv at sikker artsbestemmelse er problematisk.

Tristanalbatross *Diomedea chlororhynchus*, NV av Halten (ST) 13.4.1994. Første funn av arten i Norge og Vest-Palearktis for øvrig. Foto: Jostein Sørgård.

Rørdrum *Botaurus stellaris* (46/49 - 1 og 1)

- 1977 HEDMARK: Ramsholmen, Storsjøen, Nord-Odal 10.9 (K.Eie).
1993 VESTFOLD: Presterødkilen, Tønsberg 16-17.3 (A.T.Hangård, F.Kræmer, Ø.Mortensen m.fl.). Fotos foreligger, men er ikke avgjørende dokumentasjon. Observasjonen godkjennes på bakgrunn av beskrivelse.
1994 ØSTFOLD: Hansemakerkilen, Skjeberg, Sarpsborg 7.4 (Ha.Julsrud, He.Julsrud).

(Eurasia fra Spania til Stillehavet og Afrika) Arten blir overraskende sjelden registrert syngende, tross sin tåkelur-like sang og den positive bestandstendensen som er registrert i våre naboland. I Danmark har arten økt fra minst 20 par i 1976 til ca. 100 par i 1991 (Sørensen 1995: 24). I Sverige er antall syngende hanner stigende med ca. 140 i 1986 til 371-376 i 1994 (Tyrberg 1995: 72). Arten lider under sene kuldeperioder, men det er uvisst hvor stor andel av bestanden som er trekkfugler. Flere, og kanskje de fleste, beskrivelser utelukker ikke amerikarørdrum *Botaurus lentiginosus*. Slike observasjoner godkjennes som rørdrum, med forbehold.

Et av de minst spesielle av mange egenartede bilder av denne dverggrørdrummen *Ixobrychus minutus* fra Ilene, Tønsberg (VE) 11.6.1993. Foto: Øivind Skar, Tønsbergs Blad.

Dverggrørdrum *Ixobrychus minutus* (3 - 1 og 1)

- 1993 VESTFOLD: 3K+ ♂ Korten, Ilene, Tønsberg 11.6* (F) (T.Axelsen, R.Fjellidal, A.T.Hangård, S.Johansen m.fl.). Artikkel med to fargefotos i *Tønsbergs Blad* 12.6.1993. Svart/hvitt-foto i *Birding World* 7: 25 og tre svart/hvitt-fotos i *Vår Fuglefauna* 17: 245.
1994 NORDLAND: 1K Tilremsvatn, Brønnøysund, Brønnøy 6-7.9* (F) (B.Kirkeby, R.Solbakken).

(Vestre Eurasia, Afrika og Australia; overvintrer i Afrika og Sør-Asia) I tillegg til sin egenartede fremtoning følger det ofte bemerkelsesverdige historier med dverggrørdrumfunnene i Norge. Vestfold-fuglen ble funnet stående i en lagerreol(!) av Steinar Johansen, og fuglen ble sluppet ved Ilene naturreservat samme kveld med stor tilskuermasse. Nordland-fuglen ble lokalisert og innfanget av en fuglehund. Denne fuglen fikk overnatte før den fikk friheten tilbake ved samme lokalitet. Intet spesielt funnmønster er foreløpig registrert med funn i fire fylker og fem ulike måneder. De tre eldre funnene dreier seg om (1) 3K+ ♂ skutt Ørsætera ved innsjøen Savallen (750 moh) i Tynset i Hedmark 13.7.1883 (Collett 1883: 1-2), (2) 2K+♀ bilskadet? ved Akersvannet i Tønsberg i Vestfold 9.11.1967 (Barth 1968: 37-39) og (3) ♀ i Nordvik på Utsira i Rogaland 21.5.1976 (Michaelsen 1979: 57).

Natthegre *Nycticorax nycticorax* (11 - 0 og 0)

- 1989 MØRE OG ROMSDAL: 3K+ mellom Fjørå og Tafjord, Norddal 15.6 (T.Jarvik).

(Sør-Europa, Asia, Afrika og Amerika) Som foregående art er også natthegren spesiell, og kan f.eks. finnes sittende i grantrær eller som ovennevnte fugl i veikanten ved en rasteplass. Dette er første funn i juni og den øvrige funnmengden fordeler seg slik: Mars (1), april (2), mai (5), juli (1) og september (1).

Silkehegre *Egretta garzetta* (14 - 0 og 1)

- 1992 ROGALAND: Grudavatn og Orrevatn, Klepp hhv. 20.5 og 21-23.5 + 1-4.6* (F) (L.O.Eliassen, G.Kristensen, J.K.Ness m.fl.).
- 1994 ROGALAND: Grudavatn, Klepp og Harvalandsvatn, Sola hhv. 5-8.5 og 8.5* (V) (M.Kersbergen m. fl.). Svart/hvitt-foto i *Vår Fuglefauna 17*: 111.

(Eurasia, Afrika og Australia) 1992-fuglen er muligens samme individ som Vest-Agder-fuglen fra 6-8.5 i forrige rapport (Gustad 1994: 263). Arten er i voldsom fremgang på De britiske øyer, der arten i 1988 var påtruffet med omtrent 400 individer. I f.eks. 1993 var årssummen 400 individer alene! Fremgangen skyldes trolig en økende og ekspanderende hekkepopulasjon først og fremst i Frankrike. Kanskje vi snart vil merke virkninger av dette også i Norge?

Egretthegre *Egretta alba* (35/37 - 1 og 1)

- 1993 MØRE OG ROMSDAL: Rastende Askvågen, Fræna 14.5 (S.I.Male).
- 1994 NORD-TRØNDELAG: i flukt Djupvika, Åsenfjorden, Levanger 11.9 (A.Amundsen, T.Amundsen).

(Nesten kosmopolitisk; men svært lokal utbredelse i Europa) Et typisk mai-funn og atypisk høstfunn. Kun 7 av i alt 37 funn er gjort etter juni; juli (2), august (2), september (1), samt ett individ som holdt seg ved Kjellerhaugvatnet, Vega, Nordland i perioden 24.7-7.9.1992 (Gustad 1994: 263). Sistnevnte er dessuten det eneste funn som går ut over én måned av denne sky arten som oftest oppholder seg kort tid på observasjonsstedet.

Svartstork *Ciconia nigra* (24/26 - 2/3 og 1)

- 1993 VEST-AGDER: På trekk SSØ Lista fyr, Farsund 27.5 (D.Drangland).
- OSLO: 2 ind. på trekk N Kjelsås, Oslo 4.7 (J.R. Gustad, S.Hartberg).
- 1994 NORD-TRØNDELAG: På trekk NV Hjelseng, Stjørdal 12.8 (A.Nyberg, B.Nyberg, K.Nyberg).

(Eurasia og Sør-Afrika; overvintrer i Afrika) Tre trekkobservasjoner av denne arten, som virker å være i svak fremmarsj. Imidlertid ble arten kun sett med 30 individer fordelt likt på 1993 og 1994 i Sverige. Dette betraktes som lave årssummer (Tyrberg 1995: 74). De norske observasjonene er spredt jevnt over perioden 18.4-27.10, uten fugler i september. Første funn for Vest-Agder.

Stork *Ciconia ciconia* (74/81 - 1 og 1) etter 1920

- 1975 NORD-TRØNDELAG: Rastende Finnevatn vest, Nærøy ca 10.5 (A.Finnstrand).
- 1981 NORD-TRØNDELAG: Rastende Vibe gård, Steinkjer 16.4* (F) (E.Tønne, H.Tønne). Godkjent på bak-

grunn av bilde og opplysninger i *Trønder-Avisa* av 24.4.1981.

- 1989 AUST-AGDER: 2 ind. rastende Åmli, Åmli 26.5* (F) (K.Haugaas m.fl.). Avisartikkel med bilde i *Agderposten* 27.5.1989.
- 1993 ROGALAND: På trekk Arsvågen, Bokn 14.5 (J. Austevik, H.Bø.Hansen).
- 1994 NORD-TRØNDELAG: På trekk Ronglan, Levanger 19.5 (S.Tofte).

(Nord-Afrika, Spania, Sentral-Europa til Iran, Sentral- og Øst-Afrika) Stork er en typisk mai-fugl, noe også ovennevnte funn understreker. I Danmark er arten gått tilbake fra 36 par i 1976 til 9 par i 1991. Omkring århundreskiftet ble den danske hekkebestand regnet til minst 4000 par (Sørensen 1995: 11). Som eksempel på den truende utarming av genmaterialet i sviktende hekkebestander, kan nevnes hannen som i 1993 hekket i sitt føderede (1988) i Vesløs i Danmark som dermed trolig hekket med sin mor (Lindballe m.fl. 1995: 150). Dette settes i sammenheng med at det kun er andre gang en stork er funnet hekkende på sitt føderede.

[Chileflamingo *Phoenicopterus chilensis* (4 - 0 og 0)]

- 1977 NORDLAND: Bl.a. Kulstadleira, Mosjøen 8-18.11* (F,†) (J.H.Solvang m.fl.). Fuglen ble avlivet og står nå utstoppet hos JHS. Fargebilde av den levende fuglen i *Vi Menn* på nr. 11 av 13.3.1978 (Solvang 1978).

Den allmenne oppfatning er at det er overveiende sannsynlig at chileflamingoen ikke kan nå Norge spontant fra opprinnelige populasjoner, og funnet plasseres på B-listen. Dette er tredje funnet (av i alt fire) av denne arten som av enkelte autoriteter har vært ansett som underart av flamingo *Phoenicopterus ruber*. Viktige sjekkpunkter for flamingobestemmelse er fargefordeling på nebb, overvinge og leddet mellom tibia og tars. Se for øvrig omtalen hos Bevanger & Ree (1994: 87-88).

Tundragås *Anser albifrons*

- Individer som viste karakterer til underarten *flavirostris* (23/159 - 3/13 og 2/5)
- 1988 ROGALAND: 1K Orrevatn, Klepp 5.+27.11 (O. Bryne, M.Dagsland, S.Larsen).
- 1989 ROGALAND: 2K Orrevatn, Klepp 25.2 (M.Dagsland). Trolig samme som foregående.
- 1990 HORDALAND: 1K Hodneland, Lindås oktober-31.12* (F) (M.H.Hodneland m.fl.).
- ROGALAND: 2K+ Utsira 27.-28.10. (B.O.Høyland, J.K. Ness).
- 1991 HORDALAND: 2K Hodneland, Lindås 1.1-31.12* (F) (M.H.Hodneland m.fl.).
- 1992 HORDALAND: 3K(+) Hodneland, Lindås 1.1-april* (F) (M.H.Hodneland m.fl.).

- 1993 ROGALAND: 2 3K+ diverse lokaliteter, Hå og Klepp 31.1-17.4 (M.Dagsland). Utsira 27.2* (F) (A. Grimsby, B.O.Høyland).
- HORDALAND: 3 2K+ og 7 1K Herdla, Askøy 27.11-27.12 (M.Fredriksen, O.M.Osaland, F.H.Pedersen m.fl.).
- 1994 ROGALAND: 2 3K+ diverse lokaliteter, Hå og Klepp 1.1-12.3 (M.Dagsland, J.S.L.Ludvigsen m.fl.). 2 2K+ og 1 1K Grudavatn, Klepp 23.+26.+30.10 (M.Dagsland, J.S.L.Ludvigsen).
- HORDALAND: 3 3K+ og 7 2K Breivik, One, Øygarden 16.1 (A.T.Mjøs, T.Starholm). Trolig samme flokk som på Herdla foregående år.

(Vest-Grønland) Hodneland-gåsen, som ble kalt «Gabler», kom inn til husene som årsunge i 1990. Fuglen ble meget husvarm og holdt seg med unntak av en periode ved Hodneland i nesten 2 år (den ble etter en tid vingeklippet av lokalbefolkningen). Underarten opptrer jevnlig som vintergjest og sporadisk som høstgjest. For å avsløre underartstilhørighet bør en beskrive nebbets farge og form, evt. blesets utforming, grunntone i kroppsfarve, evt. form på bukstreking og størrelsen til fuglen.

[Hybrid stripegås *Anser indicus* x *snøgås*

- Anser caerulescens*] (0 - 1/2 og 0)
- Individer som viste hybridkarakterer til ovennevnte arter
- 1993 VEST-AGDER: 2 ind. Lista, Farsund 8.-19.4. og en gjenværende fugl til 26.9. Trolig samme 12-31.12 (K.S.Olsen, K.Olsen, T.A.Olsen).
- 1994 VEST-AGDER: 1 ind. Lista, Farsund 1.1-5.10 (K.S. Olsen, K.Olsen, T.A.Olsen). Samme som i desember 1993 og trolig skutt under høstjakten.

Fuglene, muligens tre individer, holdt seg på forskjellige lokaliteter rundt om på Lista. Funnet plasseres på B-listen, da det er for usannsynlig at denne kombinasjonen har kunnet oppstå spontant i det fri. For artenes AB- og B-status i Norge vises til Bevanger & Ree (1994: 85-86).

Rødhalsgås *Branta ruficollis* (6 - 1 og 2)

- 1993 NORDLAND: Åse og Å, Andøy 19.-ca. 26.5* (F) (V. Kristiansen).
- 1994 NORDLAND: I flukt Karlsøyvær, Bodø 8.5 (T.E. Kristiansen, A.Nystad, I.Årstad).
- SØR-TRØNDELAG: Storfosna, Ørland 26.5 (R.Andersen).

(Vest-Sibir, spesielt Taimyr-halvøya; overvintrer i Sørøst-Europa) Som i foregående rapport (Gustad 1994: 264) har vi to observasjoner fra ett år som trolig dreier seg om ulike fugler. Det kan gjerne dreie seg om de samme fuglene fra år til år, selv om ikke samme locali-

tet besøkes ved gjentatte år, slik som er tilfelle hos en del ender. Årsaken til at arten nå hyppigere ser ut til å følge trekket av kortnebbgås *Anser brachyrhynchus* er uklar. 26.5 er hittil seneste dato på våren, ni dager senere enn forrige seneste dato. Verdenspopulasjonen av rødhalsgås antas å være 70.000-80.000 fugler som nå overvintrer vesentlig ved Romania-siden av Svartehavet (Gorman 1996: 15). Strengere kuldeperioder i dette området antas å føre til spredning inn i Vest-Europa. Dette skjedde bl.a. vinteren 1993/94. Om enkeltfugler preges til å følge kortnebbgåsens vaner ansees som rimelig, da bl.a. trekkvanene hos gjess er miljømessig og ikke arvelig betinget. Som eksempel på dette kan nevnes at de betraktes som mor den første skapningen de ser når de blir klekket. Videre har de i prosjektet med dverggås *Anser erythropus* i Sverige latt egg klekke under hvitkinngås *Branta leucopsis* for å endre trekkveiene bort fra Svartehavet, der arten sterkt trues av jakt. Hvitkinngjessene, som hekket på Skansen i Stockholm, ble sluppet sammen med dverggåsungene i svensk Lappland (Arne Inge Holen pers. medd., Norderhaug 1984).

Rustand *Tadorna ferruginea* (46/59 - 0 og 10/30)

- 1994 AKERSHUS: 6 2K+ Årnestangen, Nordre Øyeren, Rælingen 23-28.7 (T.W.Andersen, G.Gundersen, F.Jørgensen, O.Jørgensen m.fl.). 2K+ Årnestangen, Nordre Øyeren, Rælingen 3-6.8 (K.Eie, J.R.Gustad m.fl.). 3 2K+ Årnestangen, Nordre Øyeren, Rælingen 27.8 (T.Aspelund, J.Ødegård m.fl.).
- ØSTFOLD: 7 ind. Kurefjorden, Råde 24.7 (R.Botnermyr, J.Nystrøm). 2 ind. Rosnesstranda, Kurefjorden, Rygge 7.8 (R.Frølandshagen, E.Sørnes).
- TELEMARK: 2-5 ind. Jomfruland og Stråholmen, Kragerø 30.7-3.8* (F) (E.Edvardsen, S.Edvardsen, K.Aa.Solbakken, L.J.Waaler m.fl.). 5 ind. første dag, siden 2 ind. 31.7, 2.-3.8.
- ROGALAND: 2 2K+ på trekk mot sør Eigerøy fyr, Eigersund 11.8 (B.E.Paulsen). 2K+ Børaunen, Randaberg 24.8-1.9* (F) (S.Tofte). 2 ind. Orreosen, Orrevatnet, Klepp 27.8 (M.Dagsland). Tuastadvann, Karmøy 24+31.12 (G.W.Vallersnes, O.M.Vallersnes).
- VEST-AGDER: 2 2K+ Rauna og Vågsvollvåien, Farsund 11.8 (H.Ellingsgård, K.S.Olsen, T.A.Olsen). 1 ind. Seviga-Steinodden, Farsund 17.8 (H.Ellingsgård, R.Jåbekk, N.H.Lorentzen, J.K.Skjelnes).

(Øst-Europa, Asia, Nord-Afrika) 1994 ble et rekordår i Norge og Norden, og det er rimelig grunn til å anta spontan forekomst. Dette kan illustreres av følgende uoffisielle minimumstall for juni-august, nevnt i *Birding World* 8: 95; Finland (80), Danmark (45) og Sverige (48). Imidlertid er nok antallet vesentlig større. I Danmark regnes det som trolig at minst 100 individer ble sett dette året

(Christensen m.fl. 1996: 58). Det er antatt at artens større nomadiske bevegelser skjer i forbindelse med uttørring av innsjøer. Den nordlige orienteringen av invasjonen kan skyldes at fuglene stammer fra den russiske populasjonen på 1900-2900 par, som for øvrig er i positiv utvikling. I Tyrkia, som huser «Europas» klart største bestand på 4000-8000 par, er imidlertid trenden negativ. For vurdering av bestandssituasjonen, se Rose (1994). Vinterfunnet fra Karmøy er Norges første i perioden november-februar, men Danmark hadde i 1993 tidligste funn 25.1 og seneste funn 10.12 (Lindballe m.fl. 1995: 152). Spontaniteten til desember-fuglen er dog heftet med tvil. For øvrig er det vanskelig å få et korrekt bilde av antall individer. En antar imidlertid at den enslige fuglen på Årnestangen 3.-6.8 var en av flokken på seks individer, da fuglen hadde litt hengende vinge i sittestilling — selv om den ble sett flyvende over kortere strekninger. De to fuglene ved Eigerøy fyr 11.8 trakk sør kl 07.40 og var trolig de to samme som kom flyvende inn til Lista fyr samme dag. Resten regnes som ulike funn og ulike individer.

Hybrid brunnakke *Anas penelope* x **stokkand** *Anas platyrhynchos* (0 - 0 og 1)

Individer som viste hybridkarakterer til ovennevnte arter
1994 NORDLAND: ♂-farget Røssvoll, Rana 7.6* (F) (A.G.Dahl, K.A.Meyer m.fl.).

Dette er første registrering av denne hybrididen i Norge. Et eksemplar med klare likhetstrekk er kjent skutt ved Lund, Skåne, Sverige 4.11.1932 (Lundström 1937). Gillham & Gillham (1996: 26) nevner ytterligere 7 beskrevne individer.

Krikkand *Anas crecca*

Individer som viste karakterer til underarten *carolinensis* (14 - 2 og 0)

1989 ROGALAND: ♂ Grudavatn, Klepp 16.4 + 1.-4.5 (O.Bryne, M.Dagsland, H.Fisketjønn, G.Kristensen, E.Overaa).
1993 ROGALAND: ♂ Stokkelandsvatn, Sandnes 21.3 (H.Løvbrekke). ♂ Lonevatn, Klepp 28.3+3.4 (M.Dagsland, M.Kersbergen). ♂ Søylandsvatn, Klepp 8-9.5 (M.Dagsland, G.Kristensen). ♂ Grudavatn, Klepp 14.5 (G.Kristensen). Disse observasjonene regnes som samme individ.
NORDLAND: ♂ Bjarangen, Meløy 23.5* (F) (Ø. Birkelund).

(Nord-Amerika) Fuglen fra 1989 ble oppdaget på samme dag, samme sted og av samme observatører som i 1988 (Bosy & Clarke 1993: 209). Det er muligens samme fugl som har besøkt Jæren i perioden 1988-93.

Hybrid stokkand *Anas platyrhynchos* x **stjertand** *Anas acuta* (2 - 1 og 0)

Individer som viste hybridkarakterer til ovennevnte arter
1980 NORD-TRØNDELAG: ♂-farget Rinnleiret, Levanger/Verdal 6.4 (O.Rygh).
1993 OSLO: ♂-farget fanget Akerselva, Oslo 1.1-7.3* (F) og 7.11-31.12* (F) (J.R.Gustad, S.Hartberg m.fl.). Samme fugl som i 1992 og trolig samme som er sett under vintrene i Oslos parker siden 1988.
ROGALAND: ♂-farget Vasshusvikvatn, Klepp 8.3 (A.T.Mjøes, O.Overvoll).
1994 OSLO: ♂-farget Akerselva, Oslo 1.1-22.3 og 26.11-31.12 og inn i 1995* (F), og Østensjøvann, Oslo 30.10* (F) (J.R.Gustad, K.B.Sunde m.fl.). Samme fugl som i 1992-93 og trolig samme som er sett under vintrene i Oslos parker siden 1988.
ROGALAND: ♂-farget Kolnes sør, Sola 27.2 (M.Dagsland, J.S.L.Ludvigsen) og Grudavatn, Klepp 6.4 (J.Austevik, M.Kersbergen, J.S.Ludvigsen). Trolig samme fugl ved begge anledninger og som i 1993.

En gammel observasjon ser nå dagens lys som første registrering i Norge (Rygh 1981). Oslo-fuglen er trolig samme fugl som tidligere rapportert fra Oslos parker under vintrene siden 1988. Den har nå fått selskap av sin like på Jæren. Dette er den mest observerte andehybrididen på Island (Hilmarsson 1994), der nå også hunnfargede fugler er påvist. Ifølge Gillham & Gillham (1996: 43) er 85 slike beskrevne hybrider kjent (70 ♂ 13 ♀ og 2 dununger).

Blåvingeand *Anas discors* (1 - 0 og 1)

1994 NORDLAND: ♂ Holandsosen, Vega 16.5 (J.Antonsen).

(Nord-Amerika; overvintrer sør til Brasil) Andre funn for Nordland og Norge. Det forrige var en hann ved Bjarangsøyra, Meløy 19.6-13.7.1991 (Bosy & Clarke 1993: 210). I forhold til våre naboland har blåvingeand hatt en mer «forsiktig» forekomst hos oss. På denne tiden av året er hannen umiskjennelig. For bestemmelse av hunnfargede blåvingeender, se Jackson (1991).

Rødhodeand *Netta rufina* (9/13 - 0 og 0)

1991 ROGALAND: ♀ Harvalandsvatn, Sola 7.4-9.5* (V) (T.Berg, E.Jacobsen, G.Kristensen m.fl.).

(Europa og Sentral-Asia) Dette er det åttende og hittil tidligste funn av arten i Norge, tett etterfulgt av en hunn 17-22.5 ved Gjorv, Inderøy, Nord-Trøndelag (Bosy & Clarke 1993: 210). Kan det ha vært samme fugl? Som

ved flere andre sjeldne andefuglers opptreden i Norge er spørsmål om spontanitet betimelig fremme i bildet. Denne hunnfuglen oppførte seg ikke mistenkelig i så måte, ei heller bar den synlige preg av opphold i fangenskap.

Hybrid ringand *Aythya collaris* x **toppand**

Aythya fuligula (0 - 0 og 1)
Individer som viste hybridkarakterer til ovennevnte arter
1994 HORDALAND: ♂-farget Mannevatn og Åsevatn, Sveio 26-31.12* (F) (S.Folkedal, J.K.Ness, J.O.Aarsvold m.fl.).

Norges første funn av denne hybrididen, og kjennes kun gjennom få observasjoner fra Nederland (3) og De britiske øyer (2). Fuglen fra Noordholland i 1993 (Keizer 1994: 13) var lik vestlandsfuglen. I kronologisk rekkefølge er de kjente funn (alle hann-farget): 1) Chew og Blagdon (innsjøer), Avon, England 19.12.1976-primo april 1977 (Vinicombe 1982); 2) Maasbracht, Limburg, Nederland mars 1986 (Keizer 1994); 3) Kew Green, Greater London, England 24.4-1.5.1992 (Lawrence & Gasson 1992); 4) Abcoude, Noordholland, Nederland 5-6.2 (22.1-12.2?)1993 (Keizer 1994, Wiegant m.fl. 1995); 5) Vlaardingen, Zuidholland, Nederland 20.3-4.4.1993 (*Dutch Birding* 15: 139 (foto), Wiegant m.fl. 1995). Når det er snakk om denne type fugler, er det spesielt viktig å merke seg detaljer ved isse/nakke, farging av nebb, nyanser i sidefelt og vingebånd.

Brilleærfugl *Somateria fischeri* (3/5 - 0)

1988 FINNMARK: 2 ♂ 1♀ Vardø havn, Vardø 23-24.2 (J.I.Båtvik).

(Nord-Sibir og Nord-Alaska) Norges tredje og Europas fjerde funn av en særegen og sjelden andefugl. Den første brilleærfuglen i Norge, en hann, ble skutt nettopp i Vardø havn 12.12.1933 (Johnsen 1937). Den andre, også en hann, ble funnet utmattet i veibanen i Hådalen, Røros, Sør-Trøndelag 1.5.1970 (Haftorn 1971: 109). Nitidig leting i andeflokkene i Nord-Norge skulle kunne oppvise flere slike observasjoner. Ifølge Cramp & Simmons (1977) foreligger kun ett funn utenfor Norge i Vest-Palearktis; fire individer i Russland i mars 1938. Samme kilde nevner også uspesifiserte funn fra Norge i mai, juni og september 1970, der det førstnevnte antas å være identisk med Røros-fuglen. I den senere tid har ryktene fra tid til annen også gått om observasjoner av arten i Norge. Verken disse eller 1970-fuglene er kommet NSKF i hende. Arten hekker i grunne dammer ved sjøen på tundraen i NØ-Sibir. Av uvisse grunner er bestanden i vestre Alaska gått ned fra ca. 50.000 til ca. 2700 hekkepar. Først våren 1995 ble overvintringsområdet i Beringhavet funnet vha. radiomerking og satellittsignaler. I alt 155.000 fugler ble funnet (se Arctic Bulletin 1/1996).

Harlekinand *Histrionicus histrionicus* (6/7 - 0 og 1)
1994 NORD-TRØNDELAG: ♂ Grøtåa, Høylandet 12.5 (T.Aarvak, H.Brøseth).

(Island, Grønland, Nord-Amerika og Øst-Sibir) En uventet(?) innlandslokalitet langt inn i landet for denne arten hvis kontakt med norsk ferskvann kun har vært påvist ved fuglen som holdt seg ved utløpet av Driva på Sunddalsøra i 1973. Kun to observasjoner fra nyere tid er behandlet av NSKF; hanner Sunddalsøra, Sunndal, Møre og Romsdal 30.5.-1.6.1973 (Jordal & Holen 1974: 252-253) og Vardø, Finnmark 18.6.1986 (Bentz 1988: 89). Haftorn (1971: 115) nevner fire eldre funn fra 1817, 1838, ca. 1891 og 1903, og kommenterer følgende: «Dette funn (Bergen ca. 1891) har hittil vært betraktet som det eneste sikre fra Norge (L), men Salomonsen (1963) påpeker muligheten av etikettforveksling». I påvente av en eventuell NSKF-behandling av de eldre funn, tas de inntil videre med i funnbeholdningen.

Brilleand *Melanitta perspicillata* (30/31 - 2 og 3)

1993 VEST-AGDER: 3K+ ♂ Nordhasselbukta, Østhasselstrand og Husebybukta, Farsund 1.1-25.4 (K.S. Olsen, K.Olsen, T.A.Olsen m.fl.). 3K+ ♂ Husebybukta, Farsund 27.11-31.12 (G.Gundersen, K.Olsen m.fl.). Trolig samme tilbakevendende fugl, sett siden 1990.
MØRE OG ROMSDAL: 2K+ ♂ Kvalneset, Giske 9-26.9 (L.P.Folkestad, R.H.Molnes, S.A.Orvik, G.R.Rise).
SØR-TRØNDELAG: 3K+ ♂ Flatnesfjæra, Ørland 18.+24.9 (A.Amunsden, J.L.Finborud, K.Aa.Solbakken)
1994 VEST-AGDER: 3K+ ♂ Husebybukta, Farsund 1.1-24.4 (K.S.Olsen, K.Olsen, T.A.Olsen). 3K+ ♂ Husebybukta, Farsund 6.11-31.12 (N.H.Lorentsen, K.S.Olsen, K.Olsen, T.A.Olsen, J.K.Skjelnes m.fl.). Trolig samme tilbakevendende fugl, sett siden 1990.
NORDLAND: 2K+ ♂ Hysværøyen, Vega 14.7 (J.Antonsen).
NORD-TRØNDELAG: 2K+ ♂ Tautra, Frosta 18.7-8.8 (B.Nyberg, E.Sæter, I.J.Øien m.fl.).
ROGALAND: 2K+ ♂ på trekk Revekai, Klepp 15.10 (J.S.L.Ludvigsen).

(Nord-Amerika) Som vanlig er det vanskelig å vurdere hvor mange individer som er innblandet, men de to fuglene fra Midt-Norge i 1993 er forskjellige individer. Interessant å merke seg er juli-fuglene fra 1994, da kun to tidligere fugler er observert i juli-august hhv. ♂ Børaunen, Randaberg, Rogaland 12.7.1976 (Michaelsen 1979: 57) og ♂ Tautra, Frosta, Nord-Trøndelag 25.8.1991 (Bosy & Clarke 1993: 210). For øvrig første godkjente funn fra Møre og Romsdal.

Islandsand *Bucephala islandica* (3 - 0 og 0)

1993 SØR-TRØNDELAG: 3K+ ♂ Buvika, Skaun 1.1.-25.4. og 24.10-31.12 (K.Aa.Solbakken).

(Nordøst- og Nordvest-Amerika, Sør-Grønland og Island) Gamlefuglen er ikke observert ved den faste lokaliteten vinteren 1994-95 (eller 1995-96) og antas nå å ha takket for seg, etter trofast å ha besøkt lokaliteten årlig i sju vintre siden vinteren 1986/87. Fuglen var 2K+ ved første observasjon 22.12.1986 (Bentz 1988: 89) og må således minst ha vært i sitt tiende leveår da den ble sett for siste gang i 1994!

Hybrid kvinand *Bucephala clangula* x **lappfiskand** *Mergus albellus* (4 - 0 og 0)

Individer som viste hybridkarakterer til ovennevnte arter

1994 TELEMARK: ♂-farget Porsgrunnselva, Porsgrunn 26.1-11.2* (F) (A.B.Simonsen m.fl.).

Trolig samme som foregående år fra Gunnekleivfjorden ved Porsgrunn (Gustad 1994: 265). Denne hybridformen er kun nevnt med 8 beskrevne individer (7 ♂ + 1 ♂-lik intersex) av Gillham & Gillham (1996: 74).

Stivhaleand *Oxyura jamaicensis* (18/27 - 2 og 2)

1993 ROGALAND: ♂ Vasshusvatn, Klepp 5-24.4 (M. Dagsland, S.Tofte).

NORDLAND: ♂ Engasjyen, Ytteren, Rana 18.5* (F) (E.Dahl, K.A.Meyer, E.Murbræck m.fl.).

1994 ROGALAND: ♂ Vasshusvatn, Klepp 10.5-10.7 (M. Dagsland, O.J.Hodne, H.L.Øvbrekke m.fl.). ♀ sammen med forannevnte ♂ Vasshusvatn, Klepp 13.5 (O.J.Hodne). ♀-farget Vasshusvatn, Klepp 26.7 (G.Gundersen, F.Jørgensen). Trolig samme som 13.5. NSKF finner ikke belegg for at denne observasjonen er resultat av hekking, og regner Vasshus-fuglene som to funn av til sammen to individer.

(Nord- og Sør-Amerika; med en betydelig frittlevende bestand i England) De norske observasjoner av arten plasseres under kategori AB på A-listen. Forskjellige tiltak er nå iverksatt i europeiske land for å begrense spredningen av stivhaleand. Det er kjent at arten gjerne hybridiserer med hvithodeand og får fertile hybride avkom. Dette er vurdert som så truende for den sparsomme bestanden av hvithodeand bl.a. i Spania, at systematisk jakt er iverksatt. For status og vurdering av problemstillingen i Europa, se Gantlett (1993b). Ifølge samme kilde er bestanden på De britiske øyer oppe i 3500 individer pr. 1993! Her avventes planmessig desimering av bestanden, da det ikke er påvist med sikkerhet at det er disse fuglene som sprer seg f.eks. til Spania!

Svartglente *Milvus migrans*, Nesheimvannet, Farsund (VA) 1.8.1993. Foto: J.S.L. Ludvigsen.

Svartglente *Milvus migrans* (31 - 2 og 0)

1993 VEST-AGDER: På trekk N Lista fyr, Farsund 26.4 (D.Drangland, T.M.Fredriksen). Rastende Nesheimvann, Farsund 28.7 (K.Olsen) og 1.8* (F) (J.R.Asbjørnsen, G.Gundersen, L.I.Humlekjær, N.H.Lorentzen, J.S.L.Ludvigsen). Siste dato ble fuglen også sett ved Steinsviga og Nesheimsumpen, Farsund (N.H.Lorentzen, K.S.Olsen, K.Olsen m.fl.). Svart/hvitt-foto i *Vår Fuglefauna* 16: 168.

(Nesten hele Eurasia, Afrika og Australia; overvintrer i Afrika og sørlige Asia) Sommerfunn av svartglente er uvanlig og helst treffes den i vårtrekkperioden april-mai. Den norske funnmengden fordeler seg månedvis slik: Mars (1), april (7), mai (9), juni (4), juli (3), august (5), september (1) og oktober (1).

Glente *Milvus milvus* (66/67 - 4 og 3) etter 1900

1984 MØRE OG ROMSDAL: Hareidseidet, Hareid 19.4 (A.O.Folkestad).

1992 ROGALAND: Grudavatn, Klepp 10.5* (F) (G.Kristensen).

1993 ROGALAND: Mosvannet, Stavanger 14.1 (J.Austevik).

ØSTFOLD: 2K Heia, Rakkestad 30.3 (J.E.Isaksen).

TELEMARK: Børsesjø, Skien 24.4 (S.Edwardsen, T.A.Hansen, B.Kleppe, E.Reiersen, T.E.Silsand, T.Sommer m.fl.). Børsesjø, Skien 5.5 (T.A. Hansen, N.W.Torstensen). Trolig samme fugl.

AUST-AGDER: Øksenåsen, Tvedestrand 28.4 (K.Woxmyhr, Ø.Woxmyhr).

1994 ROGALAND: Frøylandsvatn, Time 16.1 (G.Kristensen).

VESTFOLD: På trekk NV Tonsåsen, Borrevann, Borre 19.3 (Ø.Bråthen, J.Johannessen).

VEST-AGDER: Hanangervann og Hauge Øst, Farsund 4.4 (I.Flesjå, G.Gundersen, N.H.Lorentzen, K.S.Olsen, T.A.Olsen, J.K.Skjelnes).

(Nord-Afrika og Europa) Årets rapport inkluderer bl.a. et eldre funn som representerer første og hittil eneste funn i Møre og Romsdal. Bestanden har i tillegg til Sverige hatt en markant stigning også i Danmark, fra 2 par i 1976 til 24 par i 1990 (Sørensen 1995: 27). Typisk for bestandsetableringen både i Danmark og Sverige er at det i begynnelsen er de overskytende og sent rugende ungfugler som hekker, og senere en kjernebestand av tidlighekkende eldre par.

Steppehauk *Circus macrourus* (25 - 0 og 2)

1994 VEST-AGDER: 1K rastende Kviljo, Farsund 18.9* (F) (M.Dagsland, R.Frølandshagen, J.S.L. Ludvigsen m.fl.). Fargefoto i *Birding World* 8: 24. 1K Slevdalsvann, Farsund 23.9. (K.S.Olsen). Trolig samme fugl.

VESTFOLD: 3K+ ♂ på trekk V Lydhus til Søndersrød, Brunlanes, Larvik 1.10 (G.Numme).

(Øst-Europa, Sentral-Asia; overvintrer i Sør-Europa sør til Sør-Afrika og øst til Sør-Asia) For bestemmning av hunn- og ungfugler av myrhauk *Circus cyaneus*, steppehauk *C.macrourus* og enghauk *C. pygargus* anbefales Forsman (1995) og Lontkowski & Skakuj (1995).

Enghauk *Circus pygargus* (14 - 3 og 3)

1993 ROGALAND: 3K+ ♂ rastende Utsira 25.4 (A. Grimsby, J.K.Ness).

VESTFOLD: 3K+ ♂ rastende Borrevann, Borre 1.-2.5 (Ø.Bråthen, A.T.Hangård, J.Karlsen, Ø. Mortensen m.fl.). Fuglen overnattet i takrøret i Vassbånn.

NORDLAND: 1K rastende Røstlandet, Røst 16.8 (S.Baines).

1994 ROGALAND: 2K rastende Ergavatn, Klepp 19-20.5 (M. Dagsland, J.S.L.Ludvigsen, E.T.Ween). Fuglen overnattet i i takrøret ved Ergavatn.

ØSTFOLD: 2K Kure, Kurefjorden, Rygge 29.5 (G.Acklam, V.Bunes, J.Nystrøm m. fl.).

VEST-AGDER: 3K ♂ rastende/på trekk Ø Jåbekk, Mandal 12.8 (I.Flesjå).

(Nord-Afrika, Europa, Sentral-Asia; overvintrer i Sør-Asia og Sentral- til Sør-Afrika) To gode årssommer for arten. I Holland er arten nærmest forsvunnet, og flere områder i Danmark har negativ bestandsutvikling. Enghauken er sårbar overfor tilgroing av habitatet, men ser i Danmark ut til å klare en viss tilpasning, da den har vekslet fra myrområder til våtmark/estuarier til områder inn til takrørskogene (Sørensen 1995: 19-20). I Sverige rapporteres arten i god økning med 25 hekkepar utenfor Öland (Tyrberg 1995: 86). En skulle derfor kanskje forvente en mer østlig opptreden i Norge i årene fremover? I forbindelse med varmebølgen og østlige vinder opplevde danskene et rekordtrekk i slutten av april 1993

(Lindballe m.fl. 1995: 155-156), noe som også gjenspeiles i det begrensede norske materialet. Utsira-fuglen er den hittil tidligste i Norge med forrige tidligrekord 1.5. Fuglen fra Vest-Agder er tidligste høstobservasjon, med forrige tidligste 16.8. For øvrig første funn i Nordland og Østfold.

Steppehauk/enghauk

Circus macrourus/Circus pygargus (15 - 3 og 2)

Individer som ikke ble sikkert artsbestemt

1993 ROGALAND: ♀ på trekk N Jåsund, Sola 1.5 (J.Austevik, A.Haram).

VEST-AGDER: ♀-farget Lista fyr, Farsund 8.5 (I. Flesjå). ♀ Jåbekk, Mandal 20.5* (F) (I.Flesjå).

1994 VEST-AGDER: 1K Mønstromyr, Flekkefjord 17.9 (A.Grimmsby, G.Grimmsby, S.Grimmsby).

ROGALAND: ♀ Utsira 20.9 (J.K.Ness).

Musvåk *Buteo buteo*

Individer som viste karakterer til underarten *vulpinus* (3/4 - 1 og 0)

1993 VESTFOLD: Freste, Tønsberg 13-14.9 (T.Axelsen).

(Nord-Skandinavia, Europeisk Russland, Kaukasus og Sentral-Asia; overvintrer i Sentral-Asia og Afrika sør for Sahara)

Aftenfalk *Falco vespertinus* (64/66 - 5 og 3)

1993 VEST-AGDER: ♀ Lista fyr, Farsund 9.6 (D.Drangland). 1K Lista fyr, Farsund 7.10 (R.Jåbekk, J.E.Røer). ♀ Slevdalsvann, Farsund 10.10 (G. Gundersen, A.Henriksen).

ROGALAND: ♂ på trekk Myklebust, Sola 12.8 (J.Austevik, K.R.Mjølunes).

OPPLAND: 2K+ ♂ rastende Dokkadeltaet, Nordre og Søndre Land 9-10.9 (K.Bang, G.Høitomt).

1994 OPPLAND: 2K+ ♂ rastende Dokkadeltaet, Nordre og Søndre Land 24.8 (K.Bang, G.Høitomt).

VEST-AGDER: 1K rastende/på trekk NV Mønstromyr, Flekkefjord 31.8 (G.Grimmsby, S.Grimmsby).

ROGALAND: 1K rastende Utsira 1.9 (A. Grimsby, R.Solevåg).

(Øst-Europa og Asia; overvintrer i Afrika) I motsetning til De britiske øyer, som overveiende har vårfunn, har Norge i den senere tid en overvekt av høstfunn. Av 10 tidligere funn før NSKFs tid (funn nr. 1 til 10 i perioden 1897-1969) er 8 funn (80 %) i perioden april - 2.6. og to funn (20 %) 15.8 og 19.9. Av 54 funn behandlet av NSKF (funn nr. 11 til 64 i perioden 1969-1992) er fordelingen 20 funn (37 %) i perioden 4.5-12.7 og 34 funn (63 %) i perioden 29.7-22.11. Denne utviklingen ser ut til å forsterke seg. I denne rapporten er sju av åtte funn (88 %) høstfunn! I Danmark var 1993 et mer normalt år etter

Steppehawk *Circus macrourus* 1K, Lista (VA) september 1994. Dette er kun 5. funn av arten i Norge siden 1968. Foto: Håkon Heggland.

rekordåret 1992, med 172 individer (83 %) i perioden 24.4-30.6 og 35 individer (17 %) i perioden 7.8-5.10 (Lindballe m.fl. 1995: 156). I Sverige er fordelingen mellom «vår» (april-juli) og «høst» (august-november) jevnere fordelt, med en hovedvekt mot våren. Dette tyder på at en skulle forvente forholdsmessig flere vår-observasjoner fra Norge.

[Tartarfalk *Falco cherrug* (1 - 1 og 0)]

1993 VEST-AGDER: 1K♀ Lista fyr, Farsund 13.9 (R. Jåbekk, J.E.Røer).

Denne fuglen hadde lange reimer hengende fra beina, og funnet plasseres derfor på B-listen. Det samme hadde også det første B-listefunnet av denne arten i Norge fra Rugland, Mandal, Vest-Agder 19.6.1980 (Michaelsen 1985: 50). Litt interessant at det nylig ble godkjent et tilsvarende funn for den danske «B-listen» i perioden 13.6-17.7.1980 (Frich & Nordbjærg 1995: 104). Altså minst to fugler med lærreimer i denne perioden. Som eksempel på hvilket problem fangenshetsproblematikken kan by på, bl.a. for store falker, vises til Gantlett & Millington (1992). For å illustrere omfanget nevnes at 76 store falker ble rapportert som tapt i Storbritannia i perioden mellom januar 1991 og 24.3.1992. Dette dreide seg bl.a. om 32 slagfalk *Falco biarmicus*, 19 tartarfalk og 10 fugler av 5 forskjellige hybridformer!

[Berghøne *Alectoris chukar*]

1993 VESTFOLD: Solstad, Stavern, Larvik sommer og høst (T.Sandmoe, R.Svendson). Fargefoto i *Østlandsposten* av 5.10.1993 (Bevanger & Ree 1994: 89).

1994 VEST-AGDER: Nodelandsheia, Songdalen 18.4 (Ø. Fjeldsgård).

Arten het tidligere balkanhøne på norsk. Disse fuglene nummereres ikke da de regnes som en liten del av en større mengde sluppet ut fra fangenskap. Siden arten tidligere er publisert i NSKFs rapporter (ett funn fra som-

meren 1988; Bentz & Clarke 1990: 135) og tatt med som B-listeart i Ree & Gjershaug (1994: 517), publiseres også disse observasjonene. Det hersker ulik oppfatning om hvilken status slike fugler skal få, og om arten skal til behandling i NSKF.

Stylteløper *Himantopus himantopus* (3/4 - 1 og 0)

1993 ROGALAND: 2K♂ Sevheim, Finnøy 8.5-5.6* (F, V) (J.Skartveit, L.Skartveit m.fl.).

(Sørlige Eurasia, Afrika, Amerika og Australia) Arten har en ofte invasjonsartet forekomst. Første funn siden «invasjonen» i 1987, da minimum fire individer ble sett i perioden 15.5- 4.7 (Bentz 1989: 103). Fuglen på Finnøy holdt seg mye på kulturmark. På De britiske øyer ble et reir med 4 egg predert i 1993 (Ogilvie m.fl. 1996: 77). Dette var det fjerde hekkforsøket på øygruppen, og interessant nok var det forrige (da vellykket) nettopp i 1987! I 1994 fikk Danmark sitt første hekkforsøk, da et par gikk til hekking ved Tipperne i perioden 19.5-3.6. På siste dato var reiret med tre egg predert og fuglene forsvunnet (Thorup & Amstrup 1995).

Sibirlo *Pluvialis fulva* (5/6 - 2 og 0)

1993 ROGALAND: 2K+♀ Nærlandssanden, Hå 11-13.6* (F, V) (J.Alsvik, H.Heggland, M.Kersbergen, G.Kristensen m.fl.). Svart/hvitt-foto i *Vår Fuglefauna* 16: 168. 3K+♂ Nærlandssanden, Hå 13.6* (V) (M.Kersbergen, G.Kristensen).

(Nord-Asia og østover til Alaska; overvintrer i Sør-Asia, Australia og vestlige deler av Nord-Amerika) De første juni-funn i Norge. Den første fuglen ble først antatt å være kanadalo *Pluvialis dominica*. Kanadalo og sibirlo er et tradisjonelt vanskelig artspar og ble nylig splittet til egne arter. For bestemmelse av disse vises til Golley & Stoddart (1991). Den tilsynelatende gode evnen som sjeldne fugler har til å finne hverandre er mye diskutert i utlandet. I tilfellet nevnt ovenfor er det tydelig at fuglene har ankommet separat. Eksempler på det motsatte finnes også, f.eks. i Oslo der en hann og hunn av mandarinand *Aix galericulata* har holdt til tre kilometer fra hverandre ved flere anledninger.

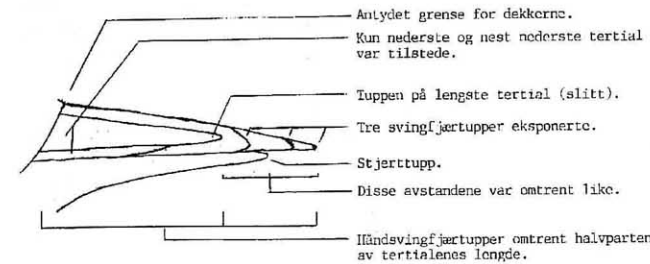
Kanadalo/sibirlo

Pluvialis dominica/Pluvialis fulva (6/7 - 1 og 0)

Individer som ikke ble sikkert artbestemt

1993 VEST-AGDER: 1K på trekk V Lista fyr, Farsund 14.9 (R.Jåbekk, J.E.Røer).

Trekkobservasjoner av ubestemte *Pluvialis* med godt beskrevet lydtyrning helst i kombinasjon med observert grå «armhuler», havner (oftest) i denne artsgruppen, da NSKF fortsatt er tvil om graden av lydvariasjon. Alström (1990) beskriver lydbestemmelse nærmere. I følge Ing-

lengden. På venstre kroppsside var tre svingfjærtupper synlige utenfor tertialkanten. Dette skulle ensidig tilsi sibirlo, da kanadalo skal ha minst fire tupper synlige. Normalt er den nest nederste tertialen den lengste (evt. kan den nest øverste være omtrent like lang). Da dette individet hadde slitte tertialer, er det trolig at den i frisk fjærdrakt ville oppvist noe kortere svingfjærprojeksjon utenfor tertialkanten. Også det faktum at fuglens tær stakk utenfor stjertkanten (se fluktbildet), samt lydtyrningene, pekte klart mot sibirlo. Fotos og skisse: Håkon Heggland.

var Byrkjedal (pers. medd.) har artene én distinkt fluktlyd hver basert på studier ved hekkplass. Videre anser Byrkjedal muligheten for hybridisering mellom artene som forsvinnende liten, da artene oppviser totalt forskjellig lyd under spillet. For fotografisk direkte sammenligning av vingeundersider hos årsunger av sibirlo og heilo *Pluvialis apricaria*, se Jukema & Veen (1992).

Bonapartesnipe *Calidris fuscicollis* (8 - 1 og 1)

1993 FINNMARK: 2K+ Hamningberg, Båtsfjord 21.7 (E.H.Nilsen, J.H.Nilsen, S.H.Nilsen).

1994 VEST-AGDER: 2K+ Tjørvebukta og Nordhasselbukta, Farsund 5-7.8* (F) (I.Flesjø, G.Gundersen, K.S.Olsen, K.Olsen, T.A.Olsen, J.K.Skjelnes m.fl.). Fargefotos i *Birding World* 7: 310, *British Birds* 88: 38, *Dutch Birding* 16: 251 og ett svart/hvitt-foto i *Vår Fuglefauna* 17: 181.

(Nord-Amerika; overvintrer i Sør-Amerika) Ryktene svirrer stadig om sjeldne fugler observert av utenlandske turister i Finnmark. Alt for få observasjoner blir sendt inn til vurdering. Her har imidlertid en dansk familie gjort gode miner til slett spill, og sørget for Norges ni-

Feltbestemmelse av sibirlo *Pluvialis fulva* og kanadalo *P. dominica* er fullt mulig, men krever at en vet hva en skal se etter og at en er nøye med å notere detaljer. Disse bildene viser samme fugl, fotografert ved Nærlandsstranden, Hå (RO) 12.6.1993. Individet var noe problematisk å få artsbestemt sikkert, derfor ble det nedtegnet nøyaktige detaljer om bl.a. vingespissen (tegningen til venstre). Ved artsbestemmelsen ble det lagt særlig vekt på tertialenes lengde i forhold til håndsvingfjær-

ende godkjente funn av arten. Fuglen fra Vest-Agder er den andre i august av denne amerikanske vaderen som totalt har sju av ti funn i juli.

Bonapartesnipe *Calidris fuscicollis* 2K+, Lista, Farsund (VA) 7.8.1994. Foto: Håkon Heggland.

Alaskasnipe *Calidris melanotos* (43/49 - 4 og 3)

- 1991 FINNMARK: 2K+ Gamvik, Gamvik to dager i juli* (F) (S.Nilsen, T.A.Sordal). Møre og Romsdal: ♀ ringmerket Makkevika, Giske 27.8 (L.I.Nakken, B.Skarshaug).
- 1993 ROGALAND: Grudavatn, Klepp 10.6* (F) (H.Bø. Hansen, H.Heggland, M.Kersbergen) og 12.6* (F) (J.R.Gustad, S.Hartberg, H.Heggland m.fl.). Grudavatn, Klepp 3.8 (L.I.Humlekjær, J.S.Ludvigsen).
- NØRD-TRØNDELAG: 2K+ Ørin, Verdal 25-28.7 (T. Haugskott, E.Sæter).
- VEST-AGDER: 1K Seviga, Steinodden, Farsund 23-28.10* (F) (I.Flesjå, T.B.Vestøl m.fl.). Svart/hvitt-foto i *Vår Fuglefauna 16*: 280.
- 1994 TROMS: Oteren, Storfjord 30.5* (F) (J.H.Magnus-sen, S.Nilsen).

Alaskasnipe *Calidris melanotos* Seviga, Farsund (VA) 23.10.1993. Foto: Inge Flesjå.

Norges andre funn av stiltsnipe *Micropalama himantopus* var en realitet i 1993, i og med denne fuglen fra Grudavatn, Klepp (RO) 28.5.1993. Foto: Håkon Heggland.

SØR-TRØNDELAG: Gaulosen, Melhus 9.8 (Ø.R.Størkersen, J.Larsen).

VESTFOLD: 1K Klåstadkilen, Larvik 2-3.10 (J.E.Berglihn, L.I.Myklebust, T.B.Vestøl/J.R.Gustad). Foto foreligger, men er ikke avgjørende dokumentasjon, og observasjonen godkjennes på bakgrunn av beskrivelse.

(Sibir fra Taimyr til Beringstredet og Nord-Amerika) Fuglen fra Vest-Agder er hittil senest i Norge. Den forrige, og inntil denne rapporten eneste fra oktober, hadde seneste dato 22.10. Første registrering i Sør-Trøndelag for denne arten som fra fastlands-Norge nå mangler fra Sogn og Fjordane, Aust-Agder og Østlandsfylkene (unntatt Telemark, Vestfold og Akershus). Fuglen i Klåstadkilen 3.10. sirklet sammen med to hanner av brushane *Philomachus pugnax* oppover i sterk vind til de forsvant ut av kikkertsynet.

Stiltsnipe *Micropalama himantopus* (1 - 1 og 0)

- 1993 ROGALAND: Grudavatn, Klepp 27-30.5* (F) (M. Dagsland, J.K.Ness, S.K.Salomonsen m.fl.).

(Nord-Amerika; overvintrer i Sør-Amerika) En av de mange sjeldne vadere i mai-juni 1993 som velvillig lot seg studere. Kun ett tidligere funn fra Norge, og da helt på andre enden av landet — nemlig ved Hamningberg, Båtsfjord, Finnmark 16-17.6.1987 (Bentz 1989: 104). I øvrige Europa er arten pr. 1994 kun kjent med 38 eksemplarer, derav 26 fra De britiske øyer. Fra Norden har Island (17.6.1985), Finland (20-22.6.1983) og Sverige (13-14.7.1963) ett hver (Breife m.fl. 1990: 94, Gantlett 1992: 28, Lewington m.fl. 1991: 128, Pétursson & Olafsson 1988: 46, Rogers m.fl. 1993: 480).

Rustsnipe *Tryngites subruficollis* (15 - 0 og 1)

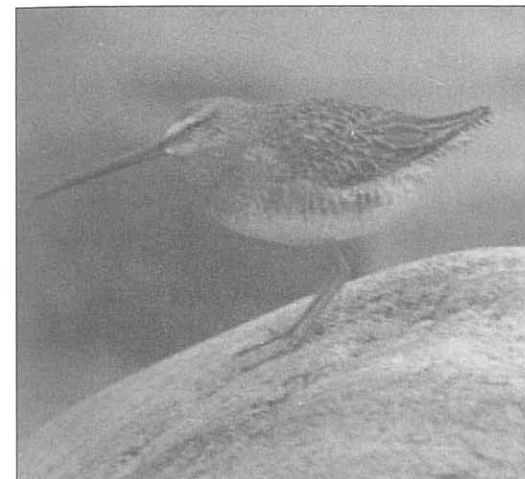
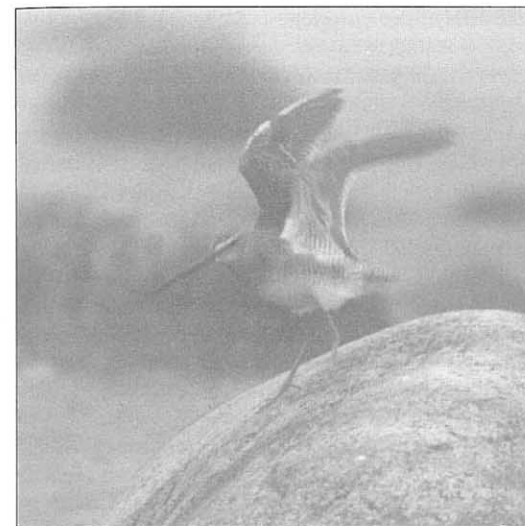
- 1994 VEST-AGDER: 1K Lista, Farsund 25-28.9 + 9.-10.10* (F) (K.S.Olsen, K.Olsen, T.A.Olsen m.fl.). Fuglen ble sett på Nesheim 25.9, Vesthassel 25-28.9 og Haugestranda 9-10.10.

(Nord-Amerika; overvintrer i sørlige Sør-Amerika) Fuglen ble sett ved ulike lokaliteter (gressjorder og tareansamlinger ved rullesteinstrand), og er den eneste fuglen hittil som har vært sett etter september.

Langnebbekkasinsnipe

Limnodromus scolopaceus (6 - 0 og 0)

- 1991 ROGALAND: 1K Revtangen, Klepp 24-25.11* (F) (O.Bryne, G.Kristensen m.fl.).
- 1992 ROGALAND: Kolnes, Sola 19.1-1.3* (V) (C.D. Marken, W.Marken m.fl.).

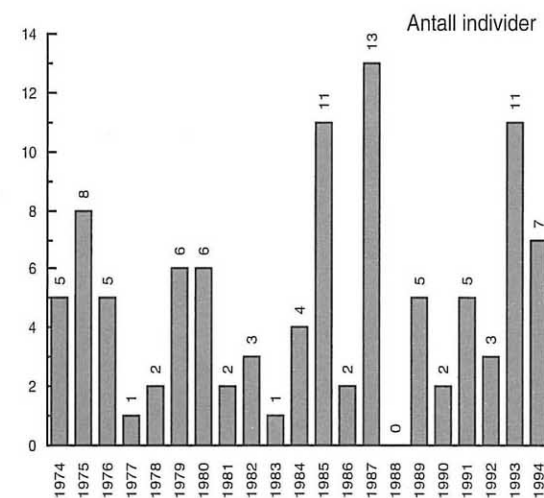
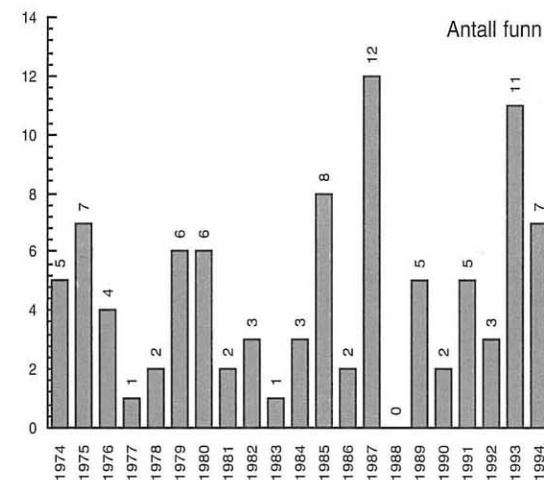
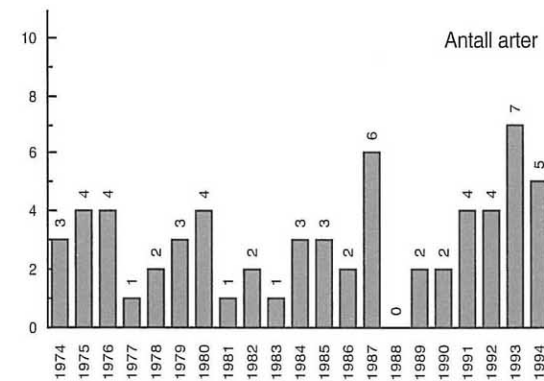

Første vinterfunn av langnebbekkasinsnipe *Limnodromus scolopaceus* i Norge, fra Revtangen, Klepp (RO) 24.11.1991. Begge fotos: Geir Kristensen.

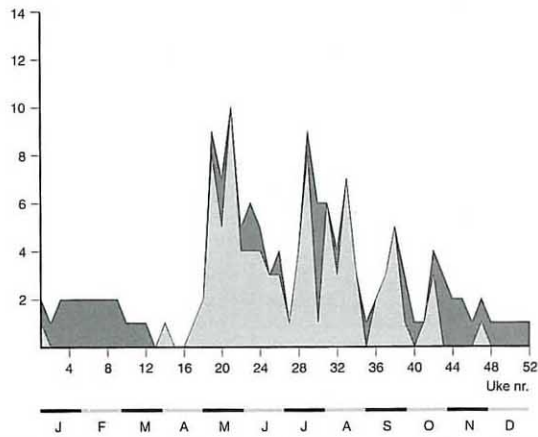
(Nord-Amerika og Nordøst-Sibir; overvintrer USA og Sentral-Amerika) Det dreier seg trolig om samme fugl ved begge anledninger. Dette er første vinterfunn av arten i Norge. Foruten en ubestemt bekkasinsnipe fra Herdla, Askøy, Hordaland 2.1.1987 (Bentz 1989: 104), dreier de øvrige funn seg om ett april/mai-funn, to mai-funn, ett august-funn og ett sent oktober-funn. Ved observasjoner av bekkasinsnipen kan detaljerte nedskrivninger av lydtyringer være av vesentlig verdi!

Præriesnipe *Bartramia longicauda* (0 - 0 og 1)

- 1994 HEDMARK: Vestad, Elverum ca 22.10-9.11* (F) (A.Flygind, G.Nordholm, I.Nordholm m.fl.). Fotos og artikler i *Østlendingen* 9. og 12.11.1994, samt i *Kornkråka* 25: 144.

Figur 3. Årlig antall av amerikanske vadere i Norge i perioden 1974-1994 fordelt på arter (øverst), funn (midten) og individer (nederst). Alaskasnipe og langnebbekkasinsnipe er inkludert. *Annual numbers of American waders in Norway distributed on species, records and individuals.*

Figur 4. Forekomst gjennom året av amerikanske vadere i Norge i perioden 1974-1994. Alaskasniipe og langnebbkasinsniipe er inkludert.

(Nord-Amerika; overvintrer i Sør-Amerika) Ny art for Norge. Et funn hvis historie nesten er mer merkelig enn funnet i seg selv. Et fotografi av fuglen ble først publisert i *Østlendingen* 9.11.1994 under overskriften «Snipe eller spove...?». Viggo Ree var den som først oppdaget dette over morgenkaffen. Dette skjedde imidlertid først den 11.11. Alarmen gikk, men fuglen hadde sist blitt sett den 9.11, og samme kvelden ble det kulde og snøvær. Et større oppslag kom i samme avis 12.11.1994. For nær-

Tabell 2. Forekomst av amerikanske vadere i Norge i perioden 1974-94 fordelt på antall funn og antall individer. *American waders recorded in Norway during 1974-94, distributed on number of records and number of individuals.*

Art	Før 1974	1974	Totalt -94
Tobeltelo <i>Charadrius vociferus</i>	-	1	1
Kanadalo <i>Pluvialis dominica</i>	-	2	2
Sandsniipe <i>Calidris pusilla</i>	-	2	2
Bonapartesniipe <i>C. fuscicollis</i>	1	9	10
Gulbrystsnipe <i>C. bairdii</i>	-	1/2	1/2
Alaskasniipe <i>C. melanotos</i>	7	43/49	50/56
Styltesniipe			
<i>Micropalama himantopus</i>	2	2	
Rustsnipe <i>Tryngites subruficollis</i>	2	14	16
Kortnebbkasinsniipe			
<i>Limnodromus griseus</i>	1	1	2
Langnebbkasinsniipe			
<i>L. scolopaceus</i>	1	5	6
Bekkasinsniipe ub. <i>Limnodromus sp.</i>	-	1	1
Præriesniipe <i>Bartramia longicauda</i>	-	1	1
Plystresniipe <i>Tringa melanoleuca</i>	-	1	1
Gulbeinsniipe <i>T. flavipes</i>	1	7	8
Willetsniipe <i>Catoptrophorus semipalmatus</i>	1	1	1
Hvithalesvømmesniipe <i>Phalaropus tricolor</i>	4	4	4

mere detaljer om historien rundt funnet, se Ree (1994, 1995). Lokaliteten for en amerikansk vadefugl får vel likevel stå som litt av et tilfelle. Den holdt seg på samme gressplen i et boligområde, og attpåtil i sentrale deler av Hedmark! De britiske øyer har med 47 individer nesten 75 % av den vest-palearktiske funnmassen på 64 individer pr. 1994, de siste to fuglene i 1993 — hhv. 22.9-6.10 (funnet død 18.11) og 6.10-6.11 (Gantlett 1993a: 21, Lewington m.fl. 1991: 137, Rogers m.fl. 1994: 527). Hedmarkfuglen sammenfaller godt datomessig med de andre europeiske funn, som stort sett er fra oktober-november. Fra Norden for øvrig er den funnet i Danmark i november 1920, samt tre ganger på Island (Lewington m.fl. 1991: 137).

Damsniipe *Tringa stagnatilis* (7 - 1 og 1)

1993 VESTFOLD: Presterødkilen, Tønsberg 13.5 (A.T. Hangård, F.Kræmer, C.Lie m.fl.). Fotos tatt, men viser ikke arten godt nok.
1994 NORD-TRØNDELAGE: 1K skutt Lorvikleiret, Inderøy 25.9-10.10* (F, V, †) (T.Haugskott m.fl.). To svart/hvitt-fotos i *Vår Fuglefauna* 17: 243.

(Sørøst-Europa, Vest- og Øst-Asia; overvintrer i Afrika, Sør-Asia og Australia) Denne uvanlig sene fuglen (senest hittil med tre dager) ble dessverre skutt. Fuglen ble innsamlet og levert til Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Fuglen ligger i skrivende stund fortsatt i fryseren i påvente av at etterforskningen av saken skal bli ferdig (Kjartan Knutsen pers. medd.).

Plystresniipe *Tringa melanoleuca* (0 - 1 og 0)

1993 NORD-TRØNDELAGE: Hegra, Stjørdal 8-9.5* (F) (P.I. Værnesbranden, T.R.Østerås m.fl.). Svart/hvitt-foto i *Vår Fuglefauna* 16: 115 samt ett svart/hvitt-foto og ett fargefoto i *Vår Fuglefauna* 18: 248.

(Nord-Amerika; overvintrer fra USA sør til sørlige Sør-Amerika) Første funn i Norge av denne amerikanske vaderen, som til forveksling ligner vår egen gluttsniipe. Arten er totalt påtruffet 45 ganger i Vest-Palearktis pr. 1994, hvorav hele 30 funn er fra De britiske øyer. Norden har fire funn fra før; Island (ca. 20-23.11.1961 og 6.11.1966), Danmark (7.8.1988) og Sverige (6.8.1976) (Breife m.fl. 1990: 101, Gantlett 1992: 28, 1995: 30, Lewington m.fl. 1991: 139, Erling Ólafsson via Kåre Bent Sunde pers.medd., Olsen 1989: 137, Rogers m.fl. 1995: 515). Ved bestemming av plystresniipe, gulbeinsniipe m.v. er gule bein ofte en faktor som bør påkalle interesse. Imidlertid er fotfargen hos bl.a. vadere ingen konstant karakter, så vær oppmerksom på varianter! Noen gluttsniiper har klart gule bein. For nærmere beskrivelse og opplevelse av Stjørdalsfunnet, se Værnesbranden & Østerås (1995).

Gulbeinsniipe *Tringa flavipes* (5 - 3 og 0)

1993 VEST-AGDER: 2K+ Sæviga, Tjørveneset, Farsund 1.7* (F) (N.H.Lorentzen). 1K Lista fyr, Farsund 17.8 (R.Jåbekk).
ØSTFOLD: Rosnesbukta, Kurefjorden, Rygge/Råde 7.8 (H.Kvam).

(Nord-Amerika; overvintrer i sørlige USA, Sentral- og Sør-Amerika) Hele tre funn fra ett og samme år for denne amerikanske vaderen, som ikke er sett hos oss på en stund. De tidligere funn er fra 1969, 1979, 1980, 1982 og 1986. Dette er forbausende nok de første funn fra juli og august, som seiler opp som de beste månedene for å registrere amerikanske vaderarter. For øvrig første funn for fylkene Vest-Agder og Østfold. For den som er spesielt interessert i identifikasjon av *Tringa*-vadere kan Achtermann (1992) anbefales.

Willetsniipe *Catoptrophorus semipalmatus* (1 - 0 og 0)

1993 VESTFOLD: Mølen og Omlidstranda, Larvik 14.+ 19.10.92-23.3.93* (F) (A.F.Mæland, R.H.Asjer, S.Sondbø, G.Numme m.fl.). Ytterligere fargefoto i *Birding World* 7: 31.

(Vesentlig Nord-Amerika; overvintrer Nord- og Sør-Amerika) Den berømte 1992-fuglen holdt seg godt inn i 1993, og stiller nesten i samme klasse som islandsanda i Buvika hva antall besøkende angår. For øvrige kommentarer, se Gustad (1994: 267).

Hvithalesvømmesniipe *Phalaropus tricolor* (2 - 1 og 1)

1993 NORDLAND: ♀ Haugnes, Andøya flystasjon, Andøy 13-16.6* (F) (J.R.Gustad, S.Hartberg, V.Kristiansen, M.Stokke, R.K.Stokke). Svart/hvitt-foto i *Vår Fuglefauna* 16: 168.

Damsniipe *Tringa stagnatilis*, Lørvikleiret, Inderøy (NT) 8.10.1994. Fuglen ble dessverre skutt få dager etterpå. Foto: Morten Vang.

1994 ROGALAND: 1K Orreosen, Orrevatn, Klepp 20.9 (J.S.Ludvigsen, E.Mjaaland, K.R.Mjølshes, E.T.Ween).

(Nord-Amerika; overvintrer i Sør-Amerika) De to første funn av arten er hunner fra Møre og Romsdal 20.+22.5.1980 og 11.5.1984 (se for øvrig dementier). Det første høstfunnet — og da en årsunge — føyer seg pent inn i det britiske funnmønsteret for arten. Fuglen på Andøya oppholdt seg sammen med brushane inne på militært område. Som et eksempel på en av «krysser»-miljøets gode(?) historier kan nevnes den erfarne ornitologen som ankom Orreosen og ble tilbudt en kikk (og et kjapt «kryss») i nærmeste teleskop. Han takket nei og slo opp sitt eget stativ. Midt i denne prosedyren kom en vandrefalk og skremte opp hele vaderflokken, med det resultat at fuglen ei såes mer...

Norges første plystresniipe *Tringa melanoleuca*, Hegra, Stjørdal (NT) 8.5.1993. Foto: Halvor Sørhuus.

Polarsvømmesnipe *Phalaropus fulicarius* (40/47 - 0 og 1) etter 1950, utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder

1890? HORDALAND?: 1 ind i sommerdrakt skutt Bergen? dato ukjent år omtrent* (F, †) (Ukjent observatør). Oppbevares som skinn med journalnummer 2476 ved Zoologisk Museum Bergen.

1916 SOGN OG FJORDANE: 1K ♂ skutt Tredal, Lavik, Gulen 16.9* (F, †) (T.Blaauw). Oppbevares som skinn med journalnummer 4386 ved Zoologisk Museum Bergen. Tidligere omtalt av Haftorn (1971: 312), men publiseres nå med kjent alder, funnomstendighet og journalnummer.

1936 HORDALAND: ♀ skutt Turøy, Fjell 30.10* (F, †) (?Aarseth). Oppbevares som skinn med journalnummer 9497 ved Zoologisk Museum Bergen.

1939 FINNMARK: 1K skutt Vadsø, Vadsø 5.11* (F, †) (Ukjent). Oppbevares som skinn med journalnummer 9805 ved Zoologisk Museum Bergen.

1992 FINNMARK: 2 ♂ 3 ♀ Hamningberg, Båtsfjord 7.6* (F) (T.Persson). Godkjent på bakgrunn av foto av en hunn i *Lappmeisen* 19: 57, da saken er kommet bort i posten, og den svenske observatøren ikke var å oppdrive.

1994 ROGALAND: 2K+ rastende/på trekk S Revtangen, Klepp 8.10 (T.B.Vestøl).

(Sirkumpolar arktisk sone; overvintrer i havområdene vest for Sør-Amerika og Vest-Afrika) NSKF har fått oversendt dias av disse fire fuglene fra Bergen Museum til sitt arkiv fra Alf Tore Mjøs. Finnmarksflokken fra 1992 er den andre (etter 1950) og den største flokken i Norge. Den forrige flokken (etter 1950) er fire individer fra Revtangen, Klepp, Rogaland 7.3.1986 (Bentz 1988: 90).

Ringnebbmåke *Larus delawarensis* i 1. vinterdrakt, Byparken, Bergen (HO) 29.1.1993. Foto: Håkon Heggland.

Svartehavsmåke *Larus melanocephalus* (15 - 2 og 0)
1992 VESTFOLD: 1K i 1. vinterdrakt delvis rastende Mølen, Larvik 25.9 (S.D.Sondbø).

1993 SØR-TRØNDELAG: 3K i 2. sommerdrakt rastende Gaulosen, Trondheim 27.4 (T.Haugskott, E. Sæter). Fuglen hadde fullt utviklet hette.
NORD-TRØNDELAG: 3K+/adult rastende Horvereid, Nærøy 28.10 (F.Kutschera).

(Svartehavet og Middelhavslanene, ellers spredt i Europa) For å skille individer, som ved rekordforekomsten i 1991 (se rettelsjer), er bl.a. detaljer vedrørende utvikling av hetten verdt å merke seg. For nærmere studier av denne utviklingen, se Hoogendoorn m.fl. (1992). For øvrig første funn for Sør-Trøndelag.

Sabinemåke *Larus sabini* (53/57 - 0 og 3) utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder

1992 VESTFOLD: 1K Mølen, Larvik 3.11 (S.D.Sondbø).
1994 VEST-AGDER: 2K på trekk NV Lista fyr, Farsund 17.6 (R.Jåbekk). 1K på trekk NV Lista fyr, Farsund 19.10 (R.Jåbekk).
ROGALAND: 1K på trekk S Kvalsvik, Haugesund 27.9 (J.Kristiansen).

(Sirkumpolar arktisk sone) Samtlige observasjoner dreier seg om trekkende individer. Vårfunn er sjeldnest og inntil funnet fra Vest-Agder er arten da bare registrert fra Røst og nordover. I Danmark påvises sabinemåke hyppigere enn i Norge og et normalår ligger på mellom 25 og 50 individer selv om både 1993 og 1994 «kun» ga hhv. 9 og 9-11 individer (Christensen m.fl. 1996: 73, Lindballe m.fl. 1995: 164). I antall individer regnes funnet av «en betraktelig mengde» utenfor Gjesslingene, Grimstad, Aust-Agder 16.10.1948 (Wollebæk 1949: 159) som ett individ.

Ringnebbmåke *Larus delawarensis* (14 - 1 og 2)

1992 HORDALAND: 3K Byparken, Bergen 29-30.3* (F) (A.T.Mjøs, K.E.Solheim m.fl.).

1993 HORDALAND: 2K ringmerket Byparken, Bergen 10.1-17.3* (F) (A.T.Mjøs, O.M.Osaland, O. Overvoll m.fl.). Fargefoto i *Dutch Birding* 15: 87, ett svart/hvitt-foto i *Fåglar i Uppland* 20: 94, to og ett svart/hvitt-fotos i *Vår Fuglefauna* hhv. 16: 51 og 174.

1994 HORDALAND: 4K+ Byparken, Bergen 26.1 (S. Grundetjern, A.T.Mjøs, K.E.Solheim, K.Solheim, T.Starholm). 1K Byparken og Ortuvann, Bergen hhv. 16.-17. og 19.11* (F) (E.Frantzen, O.M. Osaland).

(Nord-Amerika; overvintrer fra USA til Mexico) Byparken i Bergen befester sin stilling som den viktigste lokalitet for ringnebbmåke i Norge. Her har det vist seg at det har sin hensikt å ringmerke også sjeldne fugler, ved gjenfunn av to av totalt fem ringmerkede ringnebbmåker: (1) ad. ringmerket 21.11.1983, sett vanligvis fra oktober-primo april 1983-1990, skutt Heimaey, Island 25.4.1990 (Bentz 1986: 31, Clarke 1992: 146, Larsen 1991a, Mjøs & Solheim 1995: 148); (2) 2K 11.1.1990 (sett til 9.3.), kontrollert Byparken 7.+10.1.+13.2.1991 og siden Saint John's, Newfoundland, Canada 1.10.1991 (Bosy & Clarke 1993: 214, Clarke 1992: 146, Larsen 1991b, Mjøs & Solheim 1995: 152). Dette er de første beviser på at ringnebbmåker trekker «hjem» etter å ha vært forvillet.

Ismåke *Pagophila eburnea* (58/60 - 1 og 1) utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder

1987 FINNMARK: 2K Vadsø havn, Vadsø ca. 24-31.3* (F) (S.Cairenius, J.Heino, K.Haataja, T.Muukkonen, U.M.Vainikka). Fargefoto på forsiden av *Lintumies* nr 3, årgang 23, 1988 og svart/hvitt-foto i *Lappmeisen* 20: 23. Innrapportert av Bjørn Einar Sakseid vha. Harry Lehto.

1993 NORDLAND: 2K Skagen, Andøy 12.1 (V.Kristiansen).

1994 NORDLAND: 3K+ Mørkvedbukten, Bodø 9.1* (F) (M.Eggen).

(Arktis) Antall funn/individer før 1993 må regnes som et absolutt minimum, da det finnes flere eldre, ikke iberegnete individer.

Sandterne *Gelochelidon nilotica* (4/7 - 0 og 1)

1994 VESTFOLD: På trekk NV Mølen, Larvik 15.5 (T.E. Høgsås, G.Numme, B.G.Thorsen, J.G.Thorsen).

(Nesten kosmopolitisk med nærmeste hekkebestand i Danmark; de europeiske fugler overvintrer i Afrika) Arten er på nippet til helt å forsvinne som dansk hekkefugl, da bestanden har gått ned fra 30 par i 1976 til 0-2 par i 1991 (Sørensen 1995: 17). I 1993 rapporteres arten imidlertid med 14-15 hekkepar i Vadehavet, og utenom dette 35 individer fordelt på 10 lokaliteter (Lindballe m.fl. 1995: 165). Som en del andre sjø- og våtmarksfugler av og til gjør, oppgav fuglene i den største kolonien på 12 par hekkingen i 1993. Til forskjell fra våre andre ternearter, søker arten helst sin føde over strandenger og heimark. For øvrig første funn for Vestfold.

Hvitkinnsvarterterne *Chlidonias hybridus* (5 - 0 og 0)

1985 MØRE OG ROMSDAL: 3K+ på trekk N Havsteinen, Giske, Giske 6.7 (A.O.Folkestad, K.Valde).

(Spredte bestander i Sør-Europa, Sør-Asia, Afrika og Australia) Dette blir det tredje funnet for landet og det første hittil i Møre og Romsdal. De andre er fra 8.6.1980, 16.5.1985, 7.7.1987 og 25.9.1991.

Mongolturteldue *Streptopelia orientalis* (4 - 0 og 0)
Individer som viste karakterer til underarten *orientalis* (3 - 0 og 0)

1992 MØRE OG ROMSDAL: Bergmo, Molde 25.1-12.2* (F) (Y.Steen).

VEST-AGDER: Borhaug, Farsund 16-17.2* (F) (K.S.Olsen, K.Olsen, T.A.Olsen).

(Sørlige Asia fra Ural til Japan; overvintrer i India og Sørøst-Asia) Fuglen var fotografert fra samme side ved begge anledninger, og kunne fremvise en særegen defekt på en håndsvingfjær. Dette dreier seg derfor om ett og samme individ, der funnstedene ligger om lag 520 km fra hverandre. De forrige norske funn av arten fordeler seg med to på *orientalis* (20.11.1907 i Møre og Romsdal og 21.2-20.3.1978 i Nord-Trøndelag) og ett på *meena* (13.11.1903 i Hordaland). For forklaring på hvordan en skiller denne underarten og den mer turteldue-like underarten *meena* fra hverandre og turteldue *Streptopelia turtur*, anbefales Hirschfeld (1992) og Jannes (1995). På De britiske øyer der de nylig dementerte tre funn, er det kun godkjent fem funn pr. 1994 (Rogers m.fl. 1994: 536).

[Halsbåndparakitt *Psittacula krameri* (1 - 0 og 0)]

1990 VEST-AGDER: 3K+ ♂ Lista, Farsund 10.5-11.6+ 8.11 (N.H.Lorentzen, J.E.Røer m.fl.).

I 1986 ble den britiske bestanden estimert til 1000 individer og i 1983 med hekking i 10 fylker (Morgan 1993: 561). I Brussel i Belgia har nykommeren raskt økt sitt antall fra 40 fugler i 1974 til over 1000 fugler i 1996 (Philippe Schepens pr. e-post). Samme kilde kommenterer også artens kontakt med kjølig temperatur. Fuglene, som overnatter i høye trær, ble en morgen funnet levende på bakken ute av stand til å fly. Fuktheten på fjærene hadde frosset i løpet av natten, med det resultat at fuglene falt som steiner til jorden. Fuglene var ellers i fin form, ble varmet, ringmerket og sluppet løs. Lista-fuglen kan ha kommet fra England (via båt?) som å ha unnsuppet fangenskap. Fuglen plasseres inntil videre på B-listen.

Skjæregjøk *Clamator glandarius* (3 - 1 og 0)

1993 ROGALAND: 2K Utsira 25.4* (F) (A.Grimbsby, B.O.Høyland, J.K.Ness, K.Salomonsen m.fl.). Tre svart/hvitt-fotos i *Utsira Fuglestasjons Årbok* 1993: 21+32+33 og to svart/hvitt fotos i *Vår Fuglefauna* 16: 116.

Norges fjerde funn av mongolturteldue *Streptopelia orientalis*. Til tross for at de to bildene er tatt på helt ulike kanter av landet, hhv. Bergmo, Molde (MR) (til venstre) og Borhaug, Farsund (VA), regnes dette kun som ett funn. Årsaken er at bildene viser samme defekt i en håndsvingfjær, slik at det må dreie seg om samme fugl. Fotos: Yngve Steen (venstre) og Kåre Olsen (høyre).

Blåråkens *Coracias garrulus* forekomst i Norge er ytterst sparsom. Denne stasjonære fuglen ved Brekke, Karmøy (RO) 9.-15.9.1994 forårsaket omfattende reiseaktivitet blant norske ornitologer. Foto: Morten Kersbergen.

Rødtoppfuglekonge *Regulus ignicapillus* 2K+♂ under ringmerking ved Lista fyr, Farsund (VA) 5.4.1994. Foto: Nils-Helge Lorentzen.

Det hender at bieteren *Merops apiaster* opptrer i flokk når den blir registrert langt utenfor sitt ordinære utbredelsesområde, som Norge avgjort må sies å være. Disse tre fuglene ble observert sammen på Utsira (RO) 9.-11.5.1994. Foto: Atle Grimsby.

Norges fjerde funn av stripesanger *Locustella lanceolata*, Eigerøy fyr, Eigersund (RO) 3.10.1994. Fotos: John Grønning.

Åkersanger *Acrocephalus agricola* 2K+ (høyre), her sammen med en rørsanger *A. scirpaceus* Gunnarsmyr, Farsund (VA) 26.9.1992. (Nebbet og deler av fjærdrakten har på bildet dessverre et blåskjær som ikke lot seg fjerne under trykking). Foto: Inge Flesjø.

Norges andre funn av spottesanger *Hippolais polyglotta* fra to ulike vinkler, denne gang en syngende ♂ Utsira (RO) 7.6.1993. Foto: Håkon Heggland.

Skjæregjøk *Clamator glandarius* 2K, Utsira (RO) 25.4.1993. Foto: Svein K. Salomonsen.

(Sør-Europa, Sørvest-Asia og Afrika; overvintrer i Afrika) På De britiske øyer fordeler deres 37 funn seg i perioden februar-oktober. Av 19 aldersbestemte funn på våren (totalt 21) er 18 2K. Tilsvarende er ni 1K av i alt 11 aldersbestemte funn på høsten (totalt 16) (Lansdown 1995: 145+148). Med underkjenningen av 1985-gjøken (se dementier) er dette det første vårfunn i Norge. De tre høstfunnene er to 1K fra hhv. 2.8.1978 (Møre og Romsdal) og 19.9.1992 (Vest-Agder), samt en 2K fra 31.8.1974 (Sør-Trøndelag). For nærmere funnomstendigheter, se Grimsby (1994).

Bieter *Merops apiaster* (28/42 - 2/14 og 1/3)

1993 VEST-AGDER: 13 ind. Sånum, Mandal 6.6* (F) (A.Jørgensen, F.Jørgensen m.fl.). Foto av en fugl. Vollmona, Farsund 6.6 (E.Hansen).

1994 ROGALAND: 3 ind. Utsira 9-11.5* (F) (A.Grimbsby m.fl.). Svart/hvitt-foto i *Utsira Fuglestasjons Årbok* 1994: 19.

(Sør-Europa, Sørvest-Asia og Nordvest-Afrika; overvintrer i Afrika) Av totalt 31 funn har kun seks funn bestått av mer enn en fugl. Flokkstørrelsene har vært hhv. 13, 8, 5, 3, 3 og 2 individer. En skal være oppmerksom når arten sees i flokker, og gjerne oppsøke sandtak i nærheten. I Sverige ble det påvist to hekkinger i 1993 (Klinteroth 1994) og totalt 16 funn av 48-49 individer, som er en meget høy årssum (Tyrberg 1994: 80). Som i Sverige, kan også den gode norske forekomsten i 1993 trolig settes i sammenheng med det varme været denne våren. I Danmark var forekomsten mer normal med 8 funn av 9 individer i perioden 22.4-20.6.1993 (Lindballe m.fl. 1995: 170). Utsira-fuglene er den tidligste observasjonen i Norge, bortsett fra en udatert observasjon fra april 1968 i Skjåk, Oppland (Michaelsen 1979: 58).

Blåråke *Coracias garrulus* (34/36 - 0 og 1)

1994 ROGALAND: 1K Brekke, Karmøy 9-15.9* (F, V) (S.Folkedal, J.K.Ness, M.H.Velde m.fl.).

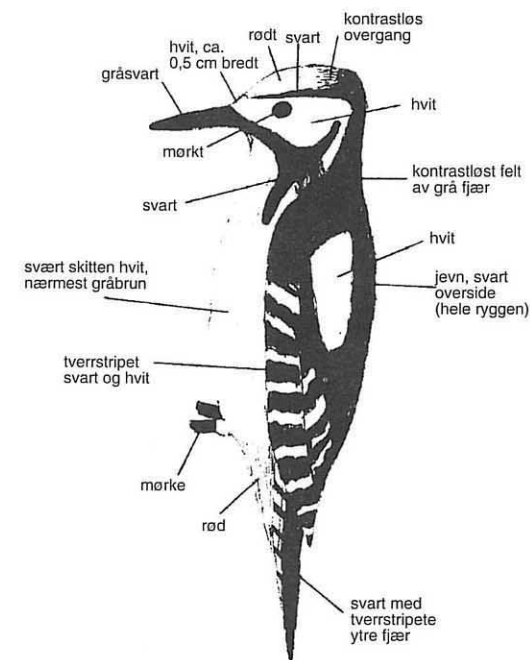
(Sør- og Øst-Europa, Vest-Asia og Nordvest-Afrika; overvintrer i Afrika) Første observasjon siden 1983! Utviklingen i våre naboland tyder dessverre ikke på bedre tider for arten der. I Sverige hadde de i 1992 sitt første år uten registreringer av blåråke på 300 år (Tyrberg 1993: 62). Videre gjeninnvandret arten Fårö på Gotland på 1930-tallet og hekket med opptil 14 par i 1951 og 1954, 3 par i 1965 og sist med ett par i 1967 (SOF 1990: 181-182). I tidligere decennier viste arten seg mer hyppig hos oss, men statusen er uklar. Etter 1900 er de 27 fuglene fordelt på tiårsperioder slik: 1900-09 (1), 1910-19 (2), 1920-29 (2), 1930-39 (2), 1940-49 (1), 1950-59 (2), 1960-69 (10), 1970-79 (5), 1980-89 (2) og 1990-99 (foreløpig 1). Det er uklart om blåråken hadde en god periode i årene 1960-79 eller om dette skyldtes den ornitologiske oppblomstring som fant sted. Trolig er førstnevnte mest riktig, og 1990-årene ligger følgelig innenfor normalantallet.

Hybrid flaggspett *Dendrocopos major*

x hvitryggspett *Dendrocopos leucotos* (1 - 0 og 1)

Individer som viste hybridkarakterer til ovennevnte arter

1994 VEST-AGDER: ♂-farget Jåbekkvann, Mandal 5-12.11. (I.Flesjå, G.Gundersen, O.Jørgensen).

Deler av beskrivelsen av hybrid flaggspett *Dendrocopos major* x hvitryggspett *D. leucotos*, Jåbekkvann, Mandal (VA) 5-12.11.1994.

Oppfølgeren til Oppland-fuglen i forrige rapport lot ikke vente lenge på seg. La oss håpe at dette er en følge av tilfeldigheter i overlappingsområder, og ikke et dårlig tegn for utviklingen i restbestanden av norsk hvitryggspett (Gustad 1994: 268).

Dverglerke *Calandrella brachydactyla* (28/32 - 0 og 1)

1992 VESTFOLD: Mølen, Larvik 9.5* (F) (V.Heibo, G.Numme, A.F.Mæland, m.fl.).

1994 ROGALAND: Utsira 4.5* (F) (A.Grimbsby, J.K.Ness, J.Nordvik m.fl.). Svart/hvitt-foto i *Utsira Fuglestasjons Årbok* 1994: 19.

(Sør-Europa, Sør-Asia; overvintrer i Nord-Afrika) To vårfunn er uvanlig i Norge. Hovedtyngden (83 %) ligger med 19 funn av 23 individer i perioden 13.9-8.11. Tre sommerfunn fra juli (2) og august bringer dog spørsmålstegn inn i bildet. Fem funn er fra perioden 6-27.5, og ovennevnte funn føyer seg pent inn i denne rekken. Utsira-fuglen fra 4.5 blir dog ny tidligrekord. I Sverige er vårfunn det tidligere vante, mens antall høstfunn ser ut til å øke i den senere tid. Inntil 1987 var andelen høstfunn perfekt motsvarende den norske med 17% (Breife m.fl. 1990: 138), mens perioden 1987-94 viste en økning til 43 % (Cederroth 1995: 137).

Topplerke *Galerida cristata* (18/19 - 1 og 1) etter 1977

1992 MØRE OG ROMSDAL: 2K+ Molde fergekai, Molde 1.7* (F) (E.Grønningsæter, Kj.Schjølberg, K.B.Sunde m.fl.).

1993 OSLO: Økern, Oslo 25.1-10.3* (F) (J.R.Gustad, A.Thune m.fl.).

1994 OSLO: Vaterland, Oslo 16-20.3 (J.Nystrøm m.fl.).

(Eurasia og Afrika) Dette er andre funn i Møre og Romsdal, begge i juli (det forrige 7.7.1980), og begge fuglene er sett ved fergekai! Forekomsten i Oslo minner noe om

Topplerke *Galerida cristata* 2K+ Molde fergekai, Molde (MR) 1.7.1992. Foto: Kåre Bent Sunde.

tidligere tiders opptreden, da arten helst ble påtruffet i vinterhalvåret. Kan det dreie seg om samme fugl ved begge anledninger, og samme som tidligere godkjent ved Vaterland 5-12.11.1991? Arten har for øvrig hatt en ytterst variabel/sparsom forekomst og gjerne urban opptreden i Norge. Den ble først påtruffet i Trondheim by i 1880. Storm (1881: 56) skriver: «*Alauda cristata* Lin., som aldrig forhen er truffet hertilands, saaes i Throndhjems Gader i Vinteren 1880-81, fra Begyndelsen af November til i Januar. Da den altid saaes alene, har der sandsynligvis kun været 1 Individ, som muligens er fordrevet ved de stærke Storme, der i Begyndelsen af November herskede i sydligere Egne. Desværre lykkedes det ikke at erholde Exemplaret, men den har været sett af saa Mange og paa saa nært Hold, at der er tilstrækkelige Vidnesbyrd for dens Forekomst. Efter den strenge Kulde i Beg. af Januar saaes den ikke mere». I Danmark fortsætter den negative utviklingen og i 1993 ble bestanden beregnet til 39-57 par (Lindballe m.fl. 1995: 173).

Amursvale *Hirundo daurica* (10 - 0 og 1)

1994 VESTFOLD: Mølen, Larvik 15.5 (G.Numme).

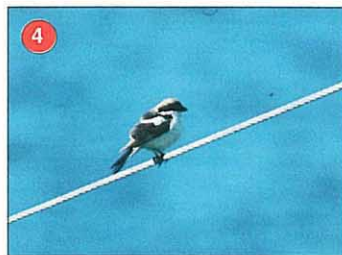
(Sør- og Øst-Europa, Sør- og Øst-Asia og Afrika; overvintrer i Afrika) De norske funn begrenser seg til perioden 14.5-22.6, hvilket er typisk for artens forekomst i Nord-Europa. Dette er for øvrig første funn for Vestfold, og det kan nevnes at sandterne ble sett på samme lokalitet samme dag!

Markpiplerke *Anthus campestris* (34/37-38 - 1 og 0)

1990 TELEMAR: Jomfruland, Kragerø 19.11 (R.Solvang, T.Solvang).

1993 ROGALAND: Utsira 6-7.6* (F) (A.Grimbsby, H.Heggland, B.O.Høyland, A.Klovning, J.Nordvik m.fl.).

(Europa, Nord-Afrika, Asia) Telemark-fuglen er senest hittil med ni dager. Store piplerker på høsten kan være en av de store utfordringer innenfor feltornitologien. Oftest flyr fuglen opp for langt unna til å få med seg de små og viktige detaljene. Og ser en fuglen for en gangs skyld nærme nok, ser de kanskje rare ut! Tidligere dreiet det seg om tvillingartene markpiplerke *Anthus campestris* og tartarpiplerke *Anthus novaeseelandiae*. I de senere år har imidlertid en trillingart blitt aktuell gjennom mongolpiplerke *Anthus godlewskii*. Denne arten er påtruffet hele ni ganger i Finland per 1994 (Anon. 1995: 275, Jännes m.fl. 1991: 255). Den er ved flere anledninger mistenkt sett i Norge. For å illustrere problemstillingen og sette dette i historisk perspektiv kan vi sitere Halvor Rasch (1848), da han skrev følgende i forbindelse med Norges første tartarpiplerke skutt ved Halden i Østfold i august 1848 av teologikandidat Krefting: «Den nye Art hvormed den skandinaviske Halvøes ornithologiske Fauna

1. Markpiplerke *Anthus campestris*. Utsira (RO) 6.6.1994. Foto: Håkon Hegglund.
2. Rødhodevarsler *Lanius senator* 1K. Lista fyr, Farsund (VA) 18.8.1993. Foto: Nils Helge Lorentzen.
3. Sitronerle *Motacilla citreola* 1. vinterdrakt. Utsira (RO) 2.10.1992. Foto: Håkon Hegglund.
4. Rødhodevarsler *Lanius senator* 2K+♂. Kråkenesvann, Farsund (VA) 18.9.1994. Foto: Håkon Hegglund.
5. Sibirpiplerke *Anthus hodgsoni*. Mønstremyr, Flekkefjord (VA) 25.9.1993. foto: Geir Grimsby.
6. Rosenvarsler *Lanius minor*. Utsira (RO) 24.8.1993. Foto: Jørn R. Gustad.
7. Brunsanger *Phylloscopus fuscatus*. Utsira (RO) 20.10.1984. Foto: Ove Bryne.
8. Sibirspurv *Emberiza aureola*. Utsira (RO) 7.9.1994. Foto: Atle Grimsby.
9. Brunsanger *Phylloscopus fuscatus* 1K♂. Sele, Klepp (RO) 31.10.1993. Foto: Morten Kersbergen.
10. Hybrid hvithodespurv *Emberiza leucocephalos* x gulspurv *E. citrinella* 2K, ♂-farget. Sagland, Bjerkreim (RO) 12.3.1994. Foto: John Grønning.

Tundrapiplerke *Anthus gustavi*, ringmerket ved Harestadmyra, Randaberg (RO) 1.10.1992. Foto: Magnar Bø.

Tundrapiplerke *Anthus gustavi*, Fedje (HO) 10.10.1994. Foto: Kjell Erik Solheim.

er bleven beriget, hører til Piplærke-Slægten, *Anthus*, en Slægt, hvis Arter deels ved den store Lighed, der hersker mellem dem innbyrdes, deels ved den ydre Overensstemmelse i Farvetegning med de egentlige Lærker, samt ved deres beskedne Dragt ikke skjænkes synderlig Opmerksomhed af de almindelige Jægere og Fugleiaagtagere, og saaledes let blive overseede».

Sibirpiplerke *Anthus hodgsoni* (20 - 1 og 1)

- 1993 VEST-AGDER: Ringmerket Mønstremyr, Flekkefjord 25.9* (F) (G.Grimmsby, K.Grimmsby, R.A.Grimmsby).
- 1994 ROGALAND: Rødvær, Haugesund 1.11 (S.Folkedal, J.K.Ness).

(Nordøst-Russland til Sentral- og Øst-Asia; overvintrer i Sør-Asia) To nye funn, som styrker Norges posisjon i forbindelse med artens forekomst i Europa. Bare De britiske øyer har klart flere funn, med hele 192 individer pr. 1994 (Rogers m.fl. 1995: 529). Overraskende nok ingen fra Utsira denne gangen, som for øvrig har en imponerende andel på 17 av totalt 22 individer. Fuglen ved Mønstremyr er første funn for Vest-Agder. For norsk-språklig artikkel om feltbestemming, se Olsen (1994).

Tundrapiplerke *Anthus gustavi* (3 - 0 og 1)

- 1992 ROGALAND: Ringmerket Harestadmyra, Randaberg 1.10* (F) (M.Bø, M.Sande).
- 1994 HORDALAND: Fedje, Fedje 10.10* (F) (E.Knudsen, A.T.Mjøs, K.E.Solheim).

(NØ-Russland til Sentral- og Øst-Asia; overvintrer i SØ-Asia) Etter å ha slumret i mange år siden førstefunnet 29.9.1976 (Rogaland) ser arten (eller fuglekikkerne?) nå ut til å ha våknet. Med funnet den 21.9.1991 i Vest-Agder er tre funn på fire år uvanlig sterk forekomst. De norske funnene er i perioden 21.9-10.10, hvilket er typisk for

arten på De britiske øyer. Her er arten pr. 1994 er påtruffet 53 ganger. Samme øygruppe hadde for øvrig sitt toppår med åtte funn i 1994 (Rogers m.fl. 1995: 529). Både denne og flere andre av de østlige artene har en forkjærlighet for lengre gress og takrør. Stadig oppsøkende virksomhet av slike biotoper har gitt mang en felt-sliter endelig uttelling.

Sitronerle *Motacilla citreola* (28 - 3 og 0)

- 1992 ROGALAND: 1K Håstrand/Nærlandssanden, Hå 23.8 (M.Dagsland, G.Kristensen). 1K i 1. vinterdrakt Utsira 2.10* (F) (H.Hegglund, B.O.Høyland, V.Krøke, J.S.Ludvigsen, B.Nyberg, E.Sæter m.fl.). Svart/hvitt-foto i *Utsira Fuglestasjons Årbok 1993*: 45.
- 1993 ROGALAND: 1K Utsira 31.8-1.9 (A.Grimmsby, B.O.Høyland). 1K Taravik, Karmøy 5-6.9 (S.Folkedal, B.O.Høyland, J.K.Ness). 1K Utsira 19.-20.9* (F) (H.Hegglund, B.O.Høyland, M.Klann, J.Kristensen, J.K.Ness m.fl.). Svart/hvitt-foto i *Utsira Fuglestasjons Årbok 1993*: 25.

Rødstrupesanger *Sylvia cantillans* ♀, Utsira (RO) 13.5.1994. Foto: Jørn R. Gustad.

(Nordøst- og Øst-Russland, Vest-Sibir, Vest- og Sentral-Asia; overvintrer i Sør- og Sørøst-Asia) Tidligere er det spesielt månedsskiftet september-oktober som har vært ansett som den mest potensielle tiden for å påtreffe arten om høsten i Norge. I takt med økende arts-kunnskap, ser vi nå en økende tendens til at denne perioden dras ut i forkant — flere av fuglene er faktisk fra august! Dette kan tyde på en vestspreddning av arten. Arten ble først observert i Norge i 1970. 1994 og 1988 bryter den årlige forekomsten siden 1982. For norskspråklig artikkel om feltbestemmelse, se Olsen (1994).

Svartstrupe *Saxicola torquata*

Individer som viste karakterer til den østlige underartgruppen *mauralstejnegeri* (16 - 0 og 1).

1991 ROGALAND: ♀-farget Utsira 12.10* (F) (J.Kjærandsen, M.Klann, G.Mobakken, J.K.Ness, J.K.Skjelnes m.fl.).

1994 VEST-AGDER: Lista fyr, Farsund 15.10 (R.A. Richardson).

(Kvitsjøen og østover gjennom Sibir, østlige Kaukasus og nordlige Iran; overvintrer i Sør-Asia) Totalt er det nå 17 individer med østlig herkomst registrert i Norge. 15 (88 %) er fra høstperioden 30.8-2.11, mens 2 (12 %) er påtruffet hhv. 5.5 og 2.6. Muligheten for hybridisering med buskskvett *Saxicola rubetra* er til stede, og mistanke om dette er vekket ved flere anledninger de siste år.

Stripesanger *Locustella lanceolata* (3 - 0 og 1)

1994 ROGALAND: Ringmerket Eigerøy fyr, Eigersund 3.10* (F) (J.Grønning, G.B.Krone, I.Sleveland). Svart/hvitt-foto i *Vår Fuglefauna 17*: 242.

(Øst-Europa, Sentral-Russland øst til Nord-Japan; overvintrer på Filippinene og i Sørøst-Asia) De tidligere norske funn fordeler seg på to øyfunn fra Rogaland hhv. 29.9.1980 og 6.10.1991, samt en fugl ombord på en fiskeskøyte ca. 70 nautiske mil nord for Bjørnøya ca. 15.9.1982. For videre kjennskap til identifisering av arten anbefales Riddiford & Harvey (1992).

Elvesanger *Locustella fluviatilis* (24 - 3 og 4)

1991 AKERSHUS: Syngende ♂ Pollevann, Ås 25-26.6 (M.Günther, K.Hollung, T.R.Stølen).

1992 AKERSHUS: Syngende ♂ Knaimyrene, Hurdal 20.6 (K.Eie, B.Gråterud, H.Refsem, P.O.Syvertsen).

1993 HEDMARK: Syngende ♂ ringmerket Svartelvdeltaet, Åkersvika, Hamar 3-23.6* (F, L) (F.N. Bye, C.Knoff, H.Strøm m.fl.).

OSLO: Syngende ♂ ringmerket Gjersrudtjern, Oslo 6-10.6* (L) (P.Lonergan, J.Lurås, Ø.Syv-ertsen m.fl.).

VESTFOLD: Syngende ♂ Melsombekken, Melsomvik 11-12.6* (L) (Th.Nielsen, S.Nilsen m.fl.).

1994 TELEMARK: Syngende ♂ ringmerket Børsesjø, Skien 9-14.6* (F, L) (J.H.Magnussen, E.Reiersen m.fl.).

MØRE OG ROMSDAL: Syngende ♂ Bremsnes fergekai, Averøy medio 30.6-5.7* (L) (Kj.Schjølberg, K.E.Solheim, A.Sunde m.fl.).

ØSTFOLD: 2 syngende ♂ ringmerket Rokkevann, Halden hhv 7-19.7* (F) (S.Engebretsen, M.Pettersen, F.Rosell m.fl.) og 12-15.7* (F) (T.O.Andersen, S.Engebretsen, J.S.Ludvigsen, F.Rosell, P.Simensen m.fl.). Svart/hvitt-foto av én fugl i *Vår Fuglefauna 17*: 182.

(Sentral- og Øst-Europa og Vest- til Sentral-Asia; overvintrer i Sørøst-Afrika) Etter nesten totalt fravær i 1990-92, har arten hatt to gode år i 1993-94. Spesielt er to fugler samtidig ved Rokkevannet bemerkelsesverdige. For øvrig første funn for Oslo, og arten er nå funnet i fylkene nord til og med Møre og Romsdal (unntatt Sogn og Fjordane, Rogaland og Buskerud).

Sumpsanger *Locustella luscinioides* (6 - 2 og 1)

1989 VESTFOLD: Syngende Mølen, Larvik 11.6 (G.Numme).

1993 ROGALAND: Syngende ♂ Tornesvatn, Haugesund 24-27.6 (P.H.Gylseth, J.Kristiansen).

VEST-AGDER: 2K+ ringmerket Slevdalsvann, Farsund 7.8* (F) (J.R.Asbjørnsen, G.Gundersen, N.H. Lorentzen). Svart/hvitt-foto i *Vår Fuglefauna 16*: 168.

1994 ROGALAND: Syngende Orrestranden, Klepp 12.5 (G.Thu).

(Europa og Nordvest-Afrika; overvintrer nord i tropisk Afrika) Fire nye funn, der 1989-fuglen blir nr. fire totalt, og nesten en fordobling av antall funn i Norge. En forventet utvikling på bakgrunn av artens etablering i Finland og Sverige. Danmark har stabilisert seg på et lavere nivå enn før med 27 individer både i 1993 og 1994 (Christensen m.fl. 1996: 82, Lindballe m.fl. 1995: 176). I England er det en nedadgående trend spesielt hva antall lokaliteter med fugl angår. 1993 ble det dårligste året siden 1975, når det gjelder påviste og mulige/trolige hekkepar (Ogilvie m.fl. 1996: 87).

Åkersanger *Acrocephalus agricola* (2 - 0 og 0)

1992 VEST-AGDER: 2K+ ringmerket Gunnarsmyr, Farsund 26.9* (F) (I.Flesjå, G.Gundersen, N.H. Lorentzen, J.K.Skjelnes).

(Sør-Russland og Asia; overvintrer i Sørvest-Asia og India) Denne fuglen kom overraskende på alle, inkludert observatørene, idet fuglen midt i et rush av blåmeis

Syngende trostesanger *Acrocephalus arundinaceus* ved Vasshus, Klepp (RO) 5.6.1994. foto: J.S.L. Ludvigsen.

ble fanget, fotografert og sluppet som busksanger *Acrocephalus dumetorum*. Disse artene er svært like og har ofte overlappende kroppsmål, så fotoutstyr ved ringmerking viser igjen sin nødvendighet. Norges andre funn av arten — det forrige var kun få meter unna, nemlig i Slevdalsvannet 19.10.1990 (Bosy & Clarke 1993: 217).

Busksanger *Acrocephalus dumetorum* (11 - 5 og 0)

1993 ROGALAND: Syngende ♂ Bjårvatn, Hå 31.5-7.6* (L, V) (E.Chapman, M.Dagsland, M.Kersbergen m.fl.). Syngende ♂ Eide, Kopervik, Karmøy 3-13.6* (L) (S.Folkedal, B.O.Høyland, J.K.Ness m.fl.). Fargefotos i *Birding World 7*: 35, *Dutch Birding 15*: 234 og *Ornithos 1*: 40. Syngende ♂ ringmerket Utsira 8.6.* (F) (P.H.Gylseth, F.Jacobsen m.fl.). Fargefoto i *Birding World 6*: 272.

VEST-AGDER: 2K+ ringmerket Slevdalsvann, Farsund 24.7* (F) (G.Grimmsby, T.O.Hansen, N.H. Lorentzen). Svart/hvitt-foto i *Vår Fuglefauna 16*: 168. 1K ringmerket Lista fyr, Farsund 7.9* (F) (R.Jåbekk, N.H.Lorentzen, J.E.Røer m.fl.).

(Eurasia østover fra Finland; overvintrer i India og Sri Lanka) Hittil beste år med 5 individer i 1993, men så ingen i 1994! Forekomsten av denne arten er økende både i Norge og våre naboland. Arten hadde i 1993 en utpreget sørvestlig orientering i Norge og vi fikk de første vår/sommerfunn fra Rogaland og Vest-Agder. I antall individer før 1993 er også medregnet ett individ med spørsmålsteget fra Jomfruland 2.10.1982. Følgende er kommentert: «Selv om det meste taler for at dette individet tilhører arten busksanger, var det andre biometriske

mål som pekte mot åkersanger *Acrocephalus agricola*» (Anon. 1985: 153, Gjershaug 1985: 55).

Trotesanger *Acrocephalus arundinaceus* (35/36 - 0 og 1)

1989 VESTFOLD: Eineren, Larvik 15.6 (T.Karlsen, G. Numme).

1994 ROGALAND: Syngende ♂ Vasshusvatn, Klepp 4-17.6* (F, L, V) (L.O.Eliassen, M.Kersbergen, H. Løvbrekke m.fl.). Svart/hvitt-foto i *Vår Fuglefauna 17*: 110.

Busksanger *Acrocephalus dumetorum* 1K under ringmerking Lista fyr, Farsund (VA) 7.9.1993. Foto: Nils-Helge Lorentzen.

(Europa, Sørvest- og Øst-Asia og Nord-Afrika; overvintrer i Afrika) Trostesangeren er ingen hyppig påvist gjest i Norge, til tross for artens størrelse og kraftige sang. Forekomsten ser ikke ut til å bli mer frekvent heller, noe som har en lignende tendens i Danmark og Sverige. Fuglen fra 1989 blir funn nr. 30.

Spottesanger *Hippolais polyglotta* (1 - 1 og 0)

1993 ROGALAND: Syngende ♂ Utsira 7.6* (F, L) (A. Grimsby, H.Heggland m.fl.). Syngende ♂ Utsira 11.6 (A.Gullberg, P.H.Gylseth, J.K.Ness). Trolig samme fugl ved begge anledninger.

(Vest-Europa nord til Belgia og NV-Afrika; overvintrer i Afrika sør for Sahara) Det andre funnet i landet kom ikke lenge etter det første (Lista 14.8.1992). Selv om fuglen ikke ble registrert mellom 7. og 11.6. (iherdige forsøk til tross), har NSKF valgt å vurdere dette som trolig samme fugl. Dette skyldes bl.a. at observasjonsstedene bare er ca. 500 meter fra hverandre. For nærmere beskrivelse av funnet, se Heggland (1994).

Rødstrupesanger *Sylvia cantillans* (21 - 2 og 6)

1993 ROGALAND: ♀ Utsira 30.4 (P.H.Gylseth). VEST-AGDER: Syngende 2K ♂ ringmerket Lista fyr, Farsund 21.+24.-27.5* (F) (I.Flesjå, G.Gundersen, N.H.Lorentzen, J.E.Rør m.fl.). 1994 ROGALAND: ♂ ringmerket Reve stasjon, Klepp 7-11.5* (V) (M.Kersbergen, O.J.Runde, E.T.Ween m.fl.). ♂ Utsira 9.5. (A.Grimmsby). ♂ Utsira 11.5 (H.Heggland). Viste karakterer til underarten *albistriata*. ♀ Utsira 13.5* (F) (K.O.Bøklepp, J.R.Gustad, Kj.Schjøberg, K.B.Sunde m.fl.). Svart/hvitt-foto i *Utsira Fuglestasjons Årbok 1994*: 49. 2K ♂ med ring Utsira 17.5* (F) (A. Grimsby, H.Heggland, J.K.Ness). Svart/hvitt-foto i *Utsira Fuglestasjons Årbok 1994*: 48. 2K ♂ Utsira 22-23.5* (F) (S.Folkedal, H.Heggland, J.O.Aarsvold m.fl.). Fargefoto i *Dutch Birding 16*: 160, to fargefoto i *Birding World 9*: 18+75 og to svart/hvitt-fotos i *Utsira Fuglestasjons Årbok 1994*: 25+47.

(Sør-Europa, Vest-Tyrkia og Nordvest-Afrika; overvintrer i Nord- og Vest-Afrika) 1994 ble definitivt et toppår med fem individer fra Utsira og ett individ fra Reve, Klepp, Rogaland. Flere av observasjonene dreier seg trolig om underarten *albistriata*, uten at NSKF har analysert dette nærmere. Dog er det første individet som viste karakterer til underarten *albistriata* godkjent. For nærmere analyse av forekomst, samt (under)artsbestemmelse av rødstrupesangeren i Norge og Nord-Europa, vises til Heggland (1995).

Østsanger *Phylloscopus trochiloides* (36/40 - 1 og 2)
1989 ROGALAND: Orreparken, Orrevatn, Klepp 3.9 (M.Dagsland, G.Kristensen).
1992 TELEMAR: Ringmerket Jomfruland, Kragerø 6.6* (F) (J.T.Lifjeld, J.H.Magnussen, R.T.Magnussen, E.Reiersen, K.Rigstad, H.Skarboe, J.G.Slemmelid).
ROGALAND: Utsira 16-17.8 (A.Grimmsby, B.O.Høyland).
1993 ROGALAND: Syngende ♂ Utsira 23.5 (H.Heggland, B.O.Høyland, J.S.Ludvigsen, E.Sæter m.fl.).
1994 OSLO: Syngende ♂ ringmerket Slemdal, Oslo 29.5-3.7* (F) (J.R.Gustad m.fl.).
NORDLAND: Junkerdalsura, Junkerdal, Saltdal 24.8 (N.Lindberg).

(NØ-Europa, østover fra Nord-Tyskland til Asia; overvintrer i Pakistan, India og Indokina) Etter første observasjon så sent som i 1972 holder forekomsten seg noenlunde konstant. Første funn for Nordland og Oslo. Typisk høstforekomst er tidlig, i overgangen august-september, til forskjell fra de fleste andre sjeldne artene fra samme familie.

Lappsanger *Phylloscopus borealis*

(4 - 2 og 0) etter 1988
1989 ROGALAND: Utsira 1-7.10 (L.O.Eliassen, G.Mobakken, I.Sleveland m.fl.).
1993 FINNMARK: Syngende ♂ Porsanger kommune 23.6 (J.R.Gustad, S.Hartberg).
TROMS: Syngende ♂ Nordreisa kommune 27.6 (A.Østlyngen).

(Finnmark og østover til Alaska; overvintrer i Sørøst-Asia) Porsanger-lokaliteten er den samme som i tidligere rapporter er benevnt «A». Den stedbundne fuglen på Utsira blir den første av to fugler sør for Troms etter 1989.

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus*

(47/55 - 0 og 1)
1982 MØRE OG ROMSDAL: Ringmerket Grimstadvatn, Hareid 23.10* (F) (K.Mork m.fl.).
1989 VEST-AGDER: Ringmerket Nesheimsanden, Farsund 10.10 (N.H.Lorentzen). Ringmerket Skarpenes, Flekkefjord 12.10* (F) (A.Grimmsby, E.Schiander). Ringmerket Kråkedalen, Farsund 22.10 (N.H.Lorentzen).
ROGALAND: Utsira 15.10 (M.Dagsland).
1994 ROGALAND: Utsira 14-15.10 (P.H.Gylseth m.fl.).

(Sentral-, Øst- og Sør-Asia; overvintrer i SØ-Asia) Ytterligere fire fugler fra storåret 1989, som dermed gir ni individer dette året. Det gamle funnet fra 1982 blir funn

nr. 35, og det første av i alt to funn av arten i Møre og Romsdal. 1982 er fortsatt som toppår med 14 funn av 16 individer. For å skille arten fra gulbrynsanger *Phylloscopus inornatus*, se f.eks. Catley (1992).

Brunsanger *Phylloscopus fuscatus* (5 - 1 og 0)

1984 ROGALAND: Ringmerket Utsira 20.10* (F) (O. Bryne m.fl.).
1993 ROGALAND: 1K ♂ ringmerket Sele, Klepp 31.10* (F, L, V) (M.Kersbergen m.fl.).

(Sentral- og Nordøst- til Sør-Asia; overvintrer i Nord-India og Sørøst-Asia) To observasjoner på et typisk tidspunkt for arten. Fuglen fra 20.10 blir funn nummer to, bare 11 dager tidligere enn neste funn fra samme lokalitet. I Norge er arten underrepresentert i forhold til Danmark der den er påtruffet med 26 individer i perioden 1965-93 (Frich & Nordbjærg 1995: 107). Det samme forholdet gjelder til Sverige som har 27 individer pr. 1994 (Cederroth 1994: 117). Igjen en art der det lønner seg å ha øyne for lengre gressvegetasjon og ører for lokkelaeter.

Rødtoppfuglekonge *Regulus ignicapillus* (31 - 1 og 4)

1993 TELEMAR: 1K ♂ ringmerket Jomfruland, Kragerø 13.10* (F) (T.Landsverk, J.H.Magnussen, R.Solvang m.fl.).
1994 VESTFOLD: Mølen, Larvik 30.3 (H.Heggland).
VEST-AGDER: 2K ♂ ringmerket Lista fyr, Farsund 5.4* (F) (T.O.Hansen, R.Jåbekk, N.H.Lorentzen, J.K.Skjelnes). ♂ Lista fyr, Farsund 12.4 (R.Jåbekk, J.K.Skjelnes). ♂ Lista fyr, Farsund 25.9 (I.Flesjå).

(Europa, Midtøsten, Nord-Afrika; overvintrer i Sør- og Vest-Europa samt NV-Afrika) En art som oftest påtreffes tidlig på våren. Mest spesielt var det kanskje for de to som på sjøfugltelling 12.4 fikk registrert arten, riktignok da den nærmest krabbet forbi dem. Nest beste år for Norge i 1994 (fem funn i 1988) og Mølen-fuglen er tidligst i landet med én dag. 1994 ga den tredje beste årssum i Sverige med ca. 30 individer, bare overgått av 1989 og 1990 med hhv. 35-39 og 35 individer (Tyrberg 1995: 112). I Danmark fikk de sitt hittil beste år med 73-75 individer i perioden 25.3-29.5 og 12 individer i perioden 2.9-19.11 (Christensen m.fl. 1996: 84).

Skjeggmeis *Panurus biarmicus*

(40/246 - 30/235 og 10/70)
1993 ROGALAND: Bjårvatn, Hå 17.10 (J.S.Ludvigsen, J.Oates m.fl.). 2 ♂ 2 ♂ 2 ind Bjårvatn, Hå 31.10* (F) (J.S.Ludvigsen, J.Oates). Minst 2 ♂ ♂ og 1 ♀ Tornesvatn, Haugesund 22.10-16.12* (F) (B.O.Høyland, J.K.Ness, K.Salomonsen m.fl.). 1 ind.

på trekk Hodne, Klepp 23.10 (O.Bryne). ♀ Harvalandsvatn, Sola 24.10. (M.Kersbergen, G.Kristensen). 5 ♂ ♂ + 2 ♀ ♀ Lonavatn, Klepp 24.10 (O.Bryne, G.Kristensen). Opptil 4 ♂ ♂ + 1 ♀ Søylandsvatn, Hå 23-31.10 (O.Bryne, M.Dagsland, M.Kersbergen, G.Kristensen). Opptil 10+ ind. (derav 3 ♂ ♂ + 2 ♀ ♀) Ergavatn, Klepp 29.10-6.11 (J.Austevik, M.Dagsland, M.Kersbergen, G.Kristensen). 2 ♀ ♀ Syre, Karmøy 29.10* (F) (O.K.Bjørnstad, M.R.Fjell, T.Heggheim, P.Å.Høines, D.Viik) og 1.11 (O.K.Bjørnstad). 1 ♀ og 3 ind. Tjøsvoldvatn, Karmøy 31.10 (S.Folkedal). Opptil 4 ♂ ♂ + 3 ♀ ♀ (derav 2 ♂ ♂ + 1 ♀ ringmerket) Alvevatn, Klepp 31.10+6.-7.11 (O.Bryne, M.Dagsland, M.Kersbergen, G.Kristensen). Opptil 4 ♂ ♂ + 2 ♀ ♀ (♂ ringmerket, ♂ m/ring fra Alvevatnet kontrollert) Sele, Klepp 7.+14.+20.11 (M.Dagsland, M.Kersbergen). Regnes som 10 funn på følgende lokaliteter med antall individer i parentes; Bjårvatn (6), Tornesvatn (3), Hodne (1), Harvalandsvatn (1), Lonavatn (7), Søylandsvatn (5), Ergavatn (10), Syre (2), Tjøsvoldvatn (4) og Alvevatn/Sele (7).

VEST-AGDER: 2-3 ♂ ♂ Slevdalsvann, Farsund 24.4 (I.Flesjå, G.Gundersen, M.Helberg). Opptil 15 ind. Slevdalsvann, Farsund 16.5-22.12 (K.S.Olsen, K.Olsen, T.A.Olsen m.fl.). Minimum 100 ind., derav 68 ind. ringmerket og 4 ind. (fra Vejlerne i Danmark) kontrollert Slevdalsvann, Farsund 15.7-1.11 (N.H.Lorentzen m.fl.). Vellykket hekking konstatert med minimum 2-5 par, da flere av fuglene ikke hadde fullt utviklet fjærdrakt og nesten ikke var flyvedyktige. Lista fyr, Farsund; 1 ind. 7.10, 1 ind. ringmerket 10.10, 2 ind. 16.10, 3 ind. hvorav 2 ringmerket 23.10, 1 ind. 24.10 og 1 ind. 24.10 (Lista Fuglestasjon). Regnes som trolig samme fugler som i Slevdalsvann. Opptil 10 ind. Jåbekkvann, Mandal 12-15.10 (I.Flesjå). 2+ ind. Kjosbukta, Kristiansand 17.10 (A.Lie). ♂ 2 ♀ ♀ Gillsvann, Kristiansand 29.10 (J.E.Berglihn). ♂ + ♀ ringmerket Jåbekkvann, Mandal 6.11 (I.Flesjå, M.Helberg, R.Pedersen). ♂ + ♀ Kvernhusvann, Søgne 6.11. (I.Flesjå, M.Helberg, R.Pedersen). Regnes som seks funn på følgende lokaliteter med antall individer i parentes; Slevdalsvann (100), Fyrområdet (3), Jåbekkvann (10), Kjosbukta (2), Gillsvann (3), Jåbekkvann (2) og Kvernhusvann (2).

AUST-AGDER: Opptil 4 ♂ ♂ 3 ♀ ♀ Saulekilen, Grimstad 10-16.10 (J.E.Gunnarsen, A.Johnsen). 4 ind. fanget 10.10 (♂ og 2 ♀ ♀ ringmerket, ♂ merket 18.9.93 Vejlerne, Danmark kontrollert) og 3 ind. fanget 16.10 (♂ ringmerket, ♂ og ♀ merket hhv 27.9.93 og 18.9.93 i Slevdalsvann, Farsund, Vest-Agder kontrollert). 5 ind. og 1 ind. Reddalsvann, Grimstad hhv. 17.+24.10 og 14.11 (J.E.Gunnarsen, A.Johnsen). ♀ ringmerket 17.10 For svart/

Tabell 3. Forekomst av skjeggmeis *Panurus biarmicus* i Norge 1980-94. Antall funn og individer er fordelt på år og kan derved avvike fra funn/individer i artsheading, da funn som går over to kalenderår ikke regnes på nytt i det nye året. Imidlertid hvis antall individer i det nye året overstiger fjoråret, økes antall individer i det nye året tilsvarende. På samme måte regnes flyvedyktig avkom ved hekkinger som egne individer. Forskjellen er 87 funn fordelt på 603 individer årsvis summert mot 80 funn fordelt på 551 individer totalt.

	1980	1981	1982	1983	1988	1990	1991	1992	1993	1994
Funn	1	1	1	1	1	11	14	17	30	10
Ind.	2	2	1	1	1	64	72	149	241	70

hvitt-foto av ♂ 16.10 og artikkel se Steel (1994). Mulig samme fugler, men regnes som to funn for Aust-Agder av hhv. 7 og 5 ind. Det første funnet regnes som trolig flokk fra Slevdalsvann og regnes ikke som nytt funn for Norge.

TELEMARK: ♂+♀ Børsesjø, Skien 3.1 (H.Skarboe, V.Kristiansen). 3 ♂ ♂ 3♀ Børsesjø, Skien 31.1* (F) (E.Reiersen). Trolig samme som i 1992. 2 ♂ ♂ og 2 ind. Børsesjø, Skien hhv. 14. og 17.10 (T.A.Hansen). ♂+♀ Børsesjø, Skien 26.11. (T.E. Silsand). Trolig samme fugler. Regnes som 2 funn av hhv. 6 og 4 ind.

AKERSHUS: 10+ ind. Pollevann, Ås 6.2 (M.Klann, M.Nordseth). 15+ ind. (min. 7 ♂ ♂ og 6♀) Pollevann, Ås 14.2 (P.H.Gylseth). ♀ Pollevann, Ås 19.2 (V.Bunes). 2 ind. Storøykilen, Fornebu, Bærum 19.3 (G.S.Andersen). ♂ Storøykilen, Fornebu, Bærum 16.10 (P.H.Gylseth). Opptil 2 ind. (♂+♀) Pollevann, Ås 11-28.10 (M.Günther, P.H.Gylseth, K.Hollung). ♂ Flåtestad, Gjersjøen, Opegård 28.10 (M.Günther, K.Hollung). Regnes som fem funn på følgende lokaliteter med antall ind. i parentes; Pollevann (15), Storøykilen (2), Storøykilen (1), Pollevann (2) og Flåtestad (1).

OSLO: 3 ♂ ♂ 5♀ Østensjøvann, Oslo 25.4 (H. Kvam). ♂+1K ♂ Østensjøvann, Oslo 10.+24.10 (K.Eie, H.Farbrot, F.A.Gulbrandsen, K.Knutsen). To funn av hhv. 8 og 2 ind.

ØSTFOLD: Ørakanalen, Fredrikstad 10.2, 6.3 og 10.5 (J.S.Ludvigsen). Min. 25 ind. hvorav 15 ind. ringmerket (9 ♂ ♂ +6♀) både 1K og 2K+ Skårakilen, Onsøy, Fredrikstad 1-29.10* (F) (R.T.Asbjørnsen, S.Engebreitsen, C.Jakobsen, M.Petter- sen). Fotos av ♂ og ♀ i hånd. Arekilen, Hvaler 20.10 (M.Viker). ♂+♀ og ♂ Kanaholmen, Kurefjorden, Rygge hhv. 6.11 og 10-11.12 (H.Ellingsgård, R.Frølandshagen). Regnes som fem funn på følgende lokaliteter med antall individer i parentes; Ørakanalen (1), Skårakilen (25), Arekilen (1), Kanaholmen (2 og 1).

1994 VEST-AGDER: 7 observasjoner av opptil 2 ind. Slevdalsvann, Farsund 31.3-8.6 (K.S.Olsen, T.A.Olsen). 8 ind. med trekkforsøk mot nord Lista fyr, Farsund 12.7 (Lista Fuglestasjon). 4 ind., hvorav 3 ind. ringmerket Lista fyr, Farsund (Lista

fuglestasjon). Minimum 30 ind., derav 17 ringmerket Slevdalsvann, Farsund ca. 5.8-ca. 15.11 (N.H.Lorentzen m.fl.). Også dette året ble hekking konstatert. 1+ ind. og 1 ind. Slevdalsvann, Farsund hhv. 25.9 og 9.10 (K.S.Olsen/T.A.Olsen). Regnes som tre funn på to lokaliteter med antall individer i parentes; Slevdalsvann (30) og Lista fyr (8 og 4).

ROGALAND: Opptil 4 ind. (min. 1 ♂ + 1♀) Ergavatn, Klepp 20-26.5 (J.Austevik, M.Dagsland, M.Kersbergen, G.Kristensen m.fl.). Hekking; par fikk frem 2 ♂ ♂ Søylandsvatn, Hå 30.5-19.6 (M.Dagsland, M.Kersbergen, G.Kristensen, E.Mjaaland, J.Oates). Opptil 10 ind. (7 ♂ ♂ + 3♀, derav 2♀ m/ring) Søylandsvatn, Hå 23.10-26.11 (M.Dagsland, L.O.Eliassen, M.Kersbergen, T.O. Stakkeland). ♂+♀ og ♂ Alvevatn, Klepp hhv. 23. og 30.10 (M.Dagsland, M.Kersbergen, J.S. Ludvigsen). ♂+♀, begge m/ringer Ergavatn, Klepp 5.11 (L.O.Eliassen) og 4.12 (M.Dagsland, M.Kersbergen). 6 ind., derav 1 ♂ ringmerket Sele, Klepp 6.11 (D.Torgersen). Regnes som seks funn på følgende lokaliteter med antall individer i parentes; Ergavatn (4), Søylandsvatn (4), Søylandsvatn (10), Alvevatnet (2), Ergavatn (2) og Sele (6).

TELEMARK: 4 ind. Børsesjø, Skien 28.10 (E.Reiersen).

(Spredt i Europa, Sentral-Asia) Observasjonene fra 1993 er mange med hovedvekt på Sørvestlandet og Sørøstlandet. Første funn for Oslo, arten mangler fortsatt i Buskerud, Oppland og fra Hordaland og nordover i fastlands-Norge. Mange av fuglene blir ringmerket, og vi begynner nå å få kunnskap om artens opprinnelse og forflytning i Norge. Bl.a. ble 1 K ringmerket Slevdalsvann, Farsund 20.7.1993 kontrollert på Alvevatnet, Klepp 7.11. samme høst. De fire fuglene som var merket i Vejlerne i Danmark samme sommer, og som de ble kontrollert senere dette året, bekrefter innvandringsveien fra Danmark. Se også kommentarer under Aust-Agder. Ut fra ringmerkings- og observasjonsdata skjer en tydelig spredning fra kjerneområder til sekundærområder fra oktober og viser artens spredningsevne under gunstige forhold. Ved Slevdalsvannet i 1993 begynte fuglene med

høytflyging og økt bruk av kontaktyder allerede midt i september til frostperiodene i oktober (N.H.Lorentzen pers. medd.). Skjeggmeisens fødevalg skifter mellom insekter om sommeren og frø fra takerør på vinteren. Dette skiftet ledsages av store fysiologiske endringer, og arten kan ikke bare skifte frem og tilbake mellom fødetypene (Spitzer 1972). Stabile værperioder med markante skiller mellom årstider vil derfor trolig passe arten bedre, selv om det er kaldere i vinterperioden. Dette kan være forklaringen til at den danske populasjonen har hatt dårligere suksess enn den svenske, da været varierer mer i Danmark. Siden arten først ble observert i Danmark i 1966, har arten fremvist en sterkt fluktuerende bestand. Først i 1985 skjedde den nyinnvandring som talte ca. 100 hekkepar i 1989 og betydelig flere i 1990/91 (Sørensen 1995: 41-42). Så langt er arten hos oss registrert hekkende kun på tre lokaliteter; Øra i Fredrikstad, Slevdalsvannet i Farsund og Søylandsvatnet i Hå. Tross en antakelse om rapporteringstregghet er forekomsten betydelig høyere i 1993 enn i 1994. Kanskje får de rett, de som ikke ville at arten skulle gå ut av NSKFs rapporteringsliste. Hekking ble imidlertid konstatert både på Jæren og Lista i 1994, og forhåpentligvis mister ikke denne artige fuglen sitt ørlille fotfeste her i landet.

Rødhalevarsler *Lanius isabellinus* (5 - 1 og 0)

Individer som viste karakterer til underarten

phoenicuroides (2 - 1 og 0)

1993 HORDALAND: 1K Ågotnes, Fjell 3-4.11 (S.Grundetjern, E.Knudsen, A.T.Mjøs, K.E.Solheim, T.Starholm). Foto foreligger, men er ikke avgjørende dokumentasjon, og observasjonen godkjennes på bakgrunn av beskrivelse.

(Sør-Asia til Kina; overvintrer i Nordøst-Afrika) Det seneste høstfunn hittil av denne arten, som tidligere ble betraktet som underart av tornskate *Lanius collurio*. Den norske førbeholdning dreier seg om to funn fra våren (25.5 + 5.6) og tre funn fra høst (30.9-13.10). Arten opptrer ofte sent på høsten i Vest-Europa. Dette er det tredje funnet som er bestemt til denne underarten, det første for Hordaland og det hittil seneste i Norge.

Rosenvarsler *Lanius minor* (10 - 2 og 0)

1993 ROGALAND: 2K+ ♂ Utsira 20-27.8* (F) (E. Erik- sen, A.Grimsbj, P.H.Gylseth, B.O.Høyland, J.K. Ness, J.Nordvik m.fl.). Fargefoto i *Birding World* 6: 356 og svart/hvitt-fotos i *Utsira Fuglestasjons Årbok 1993*: 28+40 og i *Vår Fuglefauna 16*: 280. SOGN OG FJORDANE: 2K+ ♂ Kråkenes, Vågsøy 24.8-8.9* (F) (P.S.Myklebust, O.Olsen, S.Sætre m.fl.).

(Sør- og Øst-Europa og Sørvest-Asia; overvintrer i Øst- og Sør-Afrika) To utfargede hanner med overlappende

tidsperioder. Forrige funn er fra 1989, og da også to individer — fra hhv. 5.7- 24.8 og 1-5.8. De resterende åtte funnene er fra perioden 15.5-8.7 og 27.9. August seiler nå opp til å bli den beste måneden for å treffe arten i Norge. I Tyskland regnes arten nå som tilnærmet utryddet som hekkefugl (Kowalski 1993: 133). For nærmere om Utsira-funnet, se Ness (1994). For øvrig første funn for Sogn og Fjordane.

Rødhodevarsler *Lanius senator* (17 - 1 og 1)

1993 VEST-AGDER: 1K ringmerket Lista fyr, Farsund 18.8* (F) (R.Jåbekk, N.H.Lorentzen, J.E.Rør m.fl.). Svart/hvitt-foto i *Vår Fuglefauna 16*: 166.

1994 VEST-AGDER: 2K+ ♂ Kråkenesvann, Farsund 18-20.9* (F, V) (H.Ellingsgård, G.Gundersen, N.H. Lorentzen, K.S.Olsen, J.K.Skjelnes m.fl.). Svart/hvitt-foto i *Vår Fuglefauna 17*: 181.

(Vest-, Sentral- og Sør-Europa, Sørvest-Asia og Nord-Afrika; overvintrer i Nord- og Vest-Afrika) Arten er funnet i kystsonen fra Haugesund i Rogaland til Hvaler i Østfold, med tyngdepunkt i SV. Forekomsten er datomessig spredt i perioden 13.5-15.10; mai (3), juni (5), juli (1), august (2), september (4) og oktober (4). Arten er på vikende front i Tyskland, der den nå er nede i 30-40 hekkepar (Kowalski 1993: 137).

Rosenstær *Sturnus roseus* (50/54 - 5 og 4)

1984 HEDMARK: Follidal, Follidal 25-29.5 (E.S.Older- vik).

1991 ROGALAND: 1K Utsira 20.+22.9 (P.H.Gylseth, B. O.Høyland, J.K.Ness, J.R.Johansen, K.Salomonsen). Tidligere er en annen 1K godkjent fra perioden 24.8-22.9.

1993 VEST-AGDER: Vigmostad, Lindesnes 19.4 (I.Flesjå, M.Helberg, E.Jakobsen). 1K Jåbekk, Mandal 12.10* (F) (I.Flesjå).

NORD-TRØNDELAG: Værnesmoen, Stjørdal primo mai (T.R.Wærnes). 2K+ Bruborg, Levanger 15.10 (E.Thesen).

VESTFOLD: På trekk NV Mølen, Larvik 21.5 (K.A. Monrad, A.F.Mæland, S.D.Sondbø).

1994 ROGALAND: 2K+ Eide, Kopervik, Karmøy 27.6* (F) (O.Jøsang, G.Samson, R.Samson).

NORDLAND: ♂ Nordmela, Andøy 14-29.7* (F) (familien Husøy, M.Stokke). 2K+ Vallsjø, Vega 16-19.7 (J.Antonsen).

VEST-AGDER: 1K Fuglevika, Farsund 29.9 (K. Olsen).

(Sørøst-Europa, Sørvest-Asia; overvintrer fra India sør til Sri Lanka) To år med god forekomst av arten. Av de 38 høstfuglene fra perioden 1.7-20.11 er 14 1K (37 %). Frekvensen av årsunger er økende, og skyldes sannsynligvis økt oppmerksomhet fra feltornitologer. I slike til-

feller må en merke seg kjennetegn som eliminerer en feilfarvet, men ellers ordinær stør *Sturnus vulgaris*. Overraskende nok har vi ett funn mer enn Sverige begge år. Arten har enkelte år typisk invasjonspreget forekomst fra SØ inn til Mellom-Europa. Under slike invasjoner gir arten seg gjerne til å hekke i store antall. Dette skjedde blant annet i Ungarn i 1994, da opptil 600 par gikk til hekking (Gorman 1994: 318). Etter siste verdenskrig har arten to ganger tidligere invadert Ungarn på lignende vis, nemlig i 1948 og 1954. Denne invasjonssituasjonen ser imidlertid ikke ut til å ha påvirket forekomsten i Norge i 1994 særskilt. I invasjonsårene 1948 og 1954 ble for øvrig arten ikke påvist hos oss i det hele tatt.

Gulirisk *Serinus serinus* (14/16 - 1 og 2/3)

- 1993 VESTFOLD: Mølen, Larvik 4.9 (K.P.Gade, K.A. Monrad).
 1994 VEST-AGDER: ♀ Lista fyr, Farsund 1.6 (R.Jåbekk, N.H.Lorentzen, J.K.Skjelnes).
 AKERSHUS: ♂+♀ Årnes v/Årnestangen, Nordre Øyeren, Rælingen 4.6 (K.Eie). 2 ind. Årnestangen, Nordre Øyeren, Rælingen 5.6 (T.R.Stølen). Trolig samme fugler.

(Kontinentale Europa, Tyrkia og Nordvest-Afrika) Forekomsten spenner fra 30.4 til 18.11 med hovedtyngden i mai-juni. Vestfold-fuglen er første funn i september, og det er bare fra august at observasjoner mangler helt. For øvrig første funn i Vest-Agder. Arten har en beskjeden forekomst i Norge i forhold til f.eks. Sverige, der ca. 96 individer ble registrert i 1994 — derav flere hekkinger (Tyrberg 1995: 117).

Hybrid hvithodespurv *Emberiza leucocephalos*

x **gulspurv** *Emberiza citrinella* (0 - 0 og 1)

- Individer som viste hybridkarakterer mellom ovennevnte arter
 1994 ROGALAND: 2K ♂-farget ringmerket Sagland, Bjerkreim 12.3-2.4* (F) (J.Grønning m.fl.). Fargefoto i *Birding World* 8: 35.

Denne fuglen ble først bestemt til hvithodespurv, men gule bremmer på håndsvingfjær var eneste karakter som tydet på delt opphav med gulspurv. Det er mistanke om at det finnes mange overlappingsindivider mellom disse to svært nærtstående artene, som bl.a. har identisk sang! Hvithodespurv og gulspurv har overlappende utbredelsesområde i Vest- og Sentral-Sibir. Ifølge Eugene Panov (Bradshaw & Gray 1993: 383) hadde 58 av 239 voksne hybrider kun gult på dekkerne av undervingen! Etter som hybridene også er fruktbare, kan en tenke seg hvor mange varianter som kan framkomme. Ingen av våre godkjente hvithodespurver er hunner. Tidligere er en antatt hvithodespurv-hunn fra Mandal henlagt. Denne ble observert i samme gulspurv-flokk som den tidligere

godkjente hannen også holdt seg i, og ble antatt å være et hybridavkom fra denne. Dette selv om hunnen ikke viste spor av gult i fjærdrakten ved studier i hånd (Runar Jåbekk pers.medd.). Hannen(e) er godkjent som to forskjellige funn/individer (Ime, Mandal 17.-18.+21.1.1987 (Bentz 1989: 106) og Jåbekk, Mandal 6-7.3.1988 (Bentz & Clarke 1990: 138, Clarke 1991: 148). For identifisering av hunnene vises til Byers m.fl. (1995: 111-112), Bradshaw & Gray (1993) og Shirihai m.fl. (1995).

Sibirspurv *Emberiza aureola* (21/27 - 2 og 1)

- 1993 ROGALAND: ♀-farget Utsira 11.9 (A.Grimbsby). ♀-farget Utsira 17-18.9* (F) (A.Grimbsby, B.O. Høyland).
 1994 ROGALAND: ♀-farget Utsira 7.9* (F) (P.Haldén, J.K.Ness, E.S.Årsnes m.fl.). Svart/hvitt-foto i *Utsira Fuglestasjons Årbok 1994*: 30.

(Nordøst-Europa gjennom Nord-Asia; overvintrer i India og Sørøst-Asia) Funnmengden sprer seg over perioden 17.5-28.9. Det typiske norske høstfunn gjøres i perioden 2-28.9., hvilket også ovennevnte faller innenfor. Siste sommerfunn er fra Nesseby, Finnmark 12.6.1983 (Bentz 1986: 33). Arten betegnes som årlig i Norge av Byers m.fl. (1995: 169), hvilket må betraktes som tøying av begrepet. Den ble riktignok sett jevnt i perioden 1965-85 (9 år uten), men i perioden 1986-92 ble kun én fugl registrert (2.9.1991).

Brunhodespurv *Emberiza bruniceps* (11 - 1 og 0)

- 1993 MØRE OG ROMSDAL: Syngende 2K+♂ Sandøya, Sandøy 4.6 (K.O.Bøklepp, E.Grønning, W.J.Sandberg, Kj.Schjølberg, K.B.Sunde).

(Sørvest-Asia; overvintrer i India) Artens status blir diskutert i mange land, også i Norge (Bevanger & Ree 1994: 91). Årlig importeres flere fugler bl.a. til De britiske øyer. Eksempelvis ble 800 og 132 individer importert i hhv. 1988 og 1990. Prisen er kun ca. 180 kroner pr. fugl (Clement & Gantlett 1993: 213).

Svarthodespurv *Emberiza melanocephala* (13 - 0 og 1)

- 1994 HAVOMRÅDENE UTENFOR NORSKEKYSTEN SØR: 2K+♂ Boreriggen Ross Rig på posisjon 63°30'N 06°50'Ø, ca. 22 nautiske mil utenfor grunnlinjen, ca. 27 nautiske mil VNV for Smøla, Møre og Romsdal 5.7 (K.A.Monrad).

(Sørøst-Europa og Sørvest-Asia; overvintrer i India) Ble inntil 1984 importert årlig til De britiske øyer, da Bernkonvensjonen ble undertegnet. Denne konvensjonen beskytter bl.a. svarthodespurv spesielt og er nå også undertegnet av andre store burfugl-land som Belgia, Nederland og Tyskland (Clement & Gantlett 1993: 213).

Imidlertid er det store burfuglmarkedet i Leningrad fortsatt i full drift både når det gjelder denne og andre arter, da Russland ikke har undertegnet konvensjonen. I forhold til en god del andre sørlige arter er forholdsvis mange svarthodespurver funnet på Vestlandet og i Nord-Norge. Av totalt 14 fugler er ni funnet nord for Hordaland, og hele seks fugler i ved Møre og Romsdal. Likedan på De britiske øyer har hovedtyngden en vestlig og forholdsvis nordlig orientering. Dette kan forklares med artens overflyvning av land i forhold til sin ØSØ-VNV trekkerte (Millington 1995: 215). Første funn til havs, og riggens posisjon var ca. 22 nautiske mil utenfor grunnlinjen langs Norges hovedland.

Kornspurv *Miliaria calandra*

- (23/25 - 0 og 1) etter 1940
 1992 ROGALAND: Syngende ♂ Utsira 1-3.5 (B.O.Høyland, J.K.Ness).
 1994 ROGALAND: Utsira 8-13.5* (F) (A.Grimbsby, E. Knudsen, J.K.Ness m.fl.). To svart/hvitt-fotos i *Utsira Fuglestasjons Årbok 1994*: 30+31.

(Vestlig Eurasia og Nordvest-Afrika) Tre av de fire forrige funn er også fra mai. For øvrig er arten etter 1940 stort sett påtruffet året rundt, men mangler fra feb.-mars + november. Arten ble først påtruffet i Norge på Jæren, der Anton Landmark skjøt sine første tre eksemplarer og fant den kolonivis i juni 1867 (Collett 1869: 132). Den ble også funnet hekkende ved Borhaug gård i Farsund 20.7.1877 av Robert Collett (Collett 1881: 298). Nå regnes arten for utryddet som hekkefugl i den norske fauna. Arten er i sterk tilbakegang også på De britiske øyer, der bestanden er gått 60 % tilbake fra tidlig på 1970-tallet til tidlig på 1990-tallet. Hekkeområdet er skrumpet inn med 35 % for tilsvarende periode. Det er uklart hvorfor, men endring av landbruksteknikker i vid forstand regnes som hovedårsaken (Donald m.fl. 1994: 129).

Kornspurv Miliaria calandra, Utsira (RO) 11.5.1994. Foto: Håkon Heggland.

Rettelser til tidligere rapporter

Corrections to earlier reports

Skjestork *Platalea leucorodia*

- 1989 ROGALAND: 1K Søylandsvatn, Hå 7.10 (J.R.Asbjørnsen, M.Kersbergen, G.Mobakken). Nå aldersbestemt og med tilleggsdato til tidligere godkjent* 28.9-6.10 fra samme lokalitet (Clarke 1991: 208).

Krikkand *Anas crecca*

- Individer som viste karakterer til underarten *carolinensis*
 1991 ROGALAND: ♂ Grudavatn, Klepp 5.5 (O.J.Hodne). Trolig samme som tidligere godkjent Lonavatn, Klepp 25-26.4.91 (Bosy & Clarke 1993: 209).

Stivhaleand *Oxyura jamaicensis*

- 1990 ROGALAND: ♀ Vasshusvatn, Klepp 7.7 (H.Løvbrekke). Trolig samme hunn som tidligere godkjent (Clarke 1992: 151) og benevnes nå som ♀ Vasshusvatn, Klepp 6.5-7.7 og Frøylandsvatn, Time 16.9.
 1991 ROGALAND: ♂ Vasshusvatn, Klepp 4.5 (H.Løvbrekke). Trolig samme som tidligere godkjent 5-9.5 fra samme lokalitet (Bosy & Clarke 1993: 221). 2K+♀ Ergavatn, Klepp 30-31.8 (J.Austevik, M.Kersbergen). ♀ Søylandsvatn, Hå 2.+13.+17.9 (T.Tysse). ♀ Ergavatn, Klepp 26.9. (T. Tysse). ♀ Stokkalandsvatn, Sandnes 13.10 (T. Tysse). Dette dreier seg trolig om samme fugl og som tidligere godkjent Vasshusvatn 12-16.5 (Bosy & Clarke 1993: 221). Nevnes nå som ♀ Vasshusvatn, Klepp 12-26.5; Ergavatn, Klepp 30-31.8 og 26.9.; Søylandsvatn, Hå 2-17.9; Stokkalandsvatn, Sandnes 13.10.
 1992 ROGALAND: ♂ Vasshusvatn, Klepp 8.5 (H.Løvbrekke). Trolig samme som tidligere godkjent (Gustad 1994: 265) og benevnes nå som ♂ Vasshusvatn, Klepp 8-12.5 og 15.5-13.6; Søylandsvatn, Hå 13-14.5.

Glente *Milvus milvus*

- 1989 AKERSHUS: Bru, Siggerud, Ski 23.5 (Hans Olsvik). Rettelse av dato fra primo juli (Clarke 1991: 143) til 23.5.

Alaskasnipe *Calidris melanotos*

- 1981 ROGALAND: Grudavatn, Klepp 20.5 (M.Dagsland, E.Jacobsen). Tilleggsdato til fugl fra samme lokalitet 16-18.5 (Bentz 1988: 90).

Svartehavsmåke *Larus melanocephalus*

- 1991 VEST-AGDER/ROGALAND: Fuglene fra Lista, Farsund 23-28.4 og Grudavatn, Klepp 1.5 viser vesentlige forskjeller i hodetegningene, og følgelig dreier det seg om to forskjellige individer — ikke

ett og samme individ som nevnt i Bosity & Clarke (1993: 214). Antall funn og individer blir følgende fire for 1991.

Sibirpiplerke *Anthus hodgsoni*

1992 ROGALAND: Ett av tre individer fra Utsira, observert 30.9-1.10 (Gustad 1994: 269), ble observert til og med 2.10.

Sitronerle *Motacilla citreola*

1985 NORD-TRØNDELAGE: 2K ♂ Meråker 22.4* (F) (K.A.Aune, R.Nilsson, R.Solbakken, T.R.Østerås) og Hellstranda, Stjørdal 27.4 (K.Krogstad). Tidligere publisert som ulike individer, med alder 2K+ hhv. Bentz (1987: 94) og Bentz (1989: 107). Regnes nå som trolig samme fugl med alder 2K.

Østsanger *Phylloscopus trochiloides*

1991 TELEMARK: 2K+ m/2-3 1K Jomfruland, Kragerø 31.7* (F) (H.Heggland, M.Klann, G.Klavness, S.D.Sondbø, B.O.Tveit). 2 1K fotografert, derav en med deformert nebb. Tillegg til tidligere godkjente observasjon som var godkjent til og med 20.7 (Bosity & Clarke 1993: 219). Ny seneste dato og belegg for vellykket hekking. Dog er kun en foreldrefugl artsbestemt/godkjent.

Mindre rettelser til Bosity & Clarke (1993):

Billedteksten til de to bildene på side 218 rettes som følger: «Norges første åkersanger *Acrocephalus agricola* under ringmerking Slevdalsvann, Farsund i Vest-Agder 19.10.1990. Fuglen er en 1K. Foto: Bjørn E. Hellang».

Mindre rettelser til Gustad (1994):

Henlagt ubestemt stor lire vitenskapelig feilaktig benevnt *Puffinus/Calonectris*, skal stå *Puffinus gravis/Calonectris diomedea*. Antall funn/individer på rustand *Tadorna ferruginea* på side 264 rettes fra 42/55 - 1 til 45/58 - 1. Antall funn/individer på sibirlo *Pluvialis fulva* på side 266 rettes fra 4 - 1 til 4/5 - 1. Bildet av ringnebbmåken *Larus delawarensis* på side 267 feilaktig nevnt tatt i juli, riktig måned er mai. Antall funn/individer på skjeggmeis *Panurus biarmicus* på side 273 rettes fra 25/114 - 15/112 til 25/117 - 15/129. Antall funn på sibirspurv *Emberiza aureola* på side 274 rettes fra 21/28 - 0 til 21/27 - 0. Henlagt bokfink på side 275 vitenskapelig feilaktig benevnt *Fringilla ssp.*, skal stå *Fringilla coelebs ssp.*

Dementier

Earlier accepted records now rejected

Hjelmfiskand *Mergus cucullatus*

1986 VEST-AGDER: Tidligere godkjent funn; ♂ Fasselandsvann, Mandal 1.6, strykes herved fra den norske listen. Rettelse til Bentz (1988: 89).

Pygmésnipe *Calidris minutilla*

1988 FINNMARK: Tidligere godkjent funn; Nesseby, Vadsø 9.6* (F) (Bentz & Clarke 1990: 135) og senere ikke godkjent (Clarke 1992: 140 og 152) dementeres herved. I tillegg rettes kommune fra Vadsø til Nesseby.

Hvithalesvømmesnipe *Phalaropus tricolor*

1988 VEST-AGDER: Tidligere godkjent funn; 2K+ Nesseheimvann, Farsund 26.7, strykes herved fra den norske listen. Rettelse til Bentz og Clarke (1990: 135).

Skjæregjøk *Clamator glandarius*

1985 VEST-AGDER: Tidligere godkjent funn; Ime, Mandal 9.5, strykes herved fra den norske listen. Rettelse til Bentz (1988:90).

Henlagte saker *Shelved observations*

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Individer som viste karakterer til underarten mellomskarv *sinensis*.

1993 VEST-AGDER: Kilsholmen, Farsund 17.1; 2 3K+ Kirkehavn, Flekkefjord 14.3; Lista havn, Farsund 21.3; Hanangervann, Farsund 21.3; 4 obs.dager av 1-2 ind. Lista, Farsund mars.; Hanangervann, Farsund 4.4; Listahavn, Farsund 6.4; Lista fyr, Farsund 13.4.

TELEMARK: 2 og 3 ind. Jomfruland, Kragerø hhv 9. og 10.4.

1994 VEST-AGDER: 2 3K+ Lista fyr, Farsund 18.3. 3K+ Nordhasselbukta, Farsund 20.3+15.4. Kviljoorden, Farsund 27.3. Steinodden, Farsund 30.3. 2 3K+ og 1 3K+ Hanangervann, Farsund hhv 4. og 10.4. 2 3K+ Snekkestø, Farsund 5.4.

TELEMARK: Sjøgapet mellom Stråholmen og Jomfruland, Kragerø 23.3. Jomfruland, Kragerø 13.4. Jomfruland, Kragerø 20.4.

Hybrid storkand? *Anas platyrhynchos?*

x rødhodeand *Netta rufina*

Individer som viste karakterer til ovennevnte arter
1993 ROGALAND: Håtangen, Hå 30.1.

Gulerle *Motacilla flava*

Individer som viste karakterer til underartene *beemal feldegg*
1989 VEST-AGDER: Nordhasselbukta, Farsund 21.10.

Gransanger *Phylloscopus collybita*

Individer som viste karakterer til underarten *collybita*
1993 VEST-AGDER: 5 ind. ringmerket Mønstromyr, Flekkefjord 9.9-12.10. Gode fotos foreligger.

Ikke godkjente saker

Not accepted records

Gulnebbliere *Calonectris diomedea*

1994 TELEMARK: Jomfruland, Kragerø 6.6.

Middelhavslire *Puffinus yelkouan*

1994 TELEMARK: Sjøgapet mellom Stråholmen og Jomfruland, Kragerø 21.3.

Brunsole *Sula leucogaster*

1993 VEST-AGDER: 3K+ Lista fyr, Farsund 14.5.

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Individer som viste karakterer til underarten mellomskarv *sinensis*.
1994 VEST-AGDER: 2K Seviga, Steinodden, Farsund 17.5.

Rørdrum *Botaurus stellaris*

1989 AUST-AGDER: Flangeborgkilen/Hovekilen, Tromøy 16.12.
1993 ROGALAND: Røyrvatn, Haugesund 8.2.

Silkehegre *Egretta garzetta*

1994 VESTFOLD: Anvik, Brunlanes, Larvik 23.5.

Purpurhegre *Ardea purpurea*

1993 VEST-AGDER: 1K Duetjønnen, Farsund 31.8.

Stork *Ciconia ciconia*

1993 TELEMARK: Jomfruland, Kragerø 23.5.

Tundragås *Anser albifrons*

Individer som viste karakterer til underarten *flavirostris*
1993 HORDALAND: 2 3K+ m/3 1K Storavatn, Fitjar 5.12. Godkjent som tundragås, ubestemt underart.
1994 HORDALAND: 3 2K+ og 1 1K Breivik, Øygarden 31.12. Godkjent som tundragås, ubestemt underart.

Hybrid gravand *Tadorna tadorna*

x storkand *Anas platyrhynchos*

Individer som viste hybridkarakterer til ovennevnte arter
1993 NORD-TRØNDELAGE: Lundleiret, Steinkjer 14.3+ 6.5+2.8.

Krikkand *Anas crecca*

Individer som viste karakterer til underarten *carolinensis*
1992 ROGALAND: ♂ Vasshusvatn, Klepp 18.1.

Hybrid storkand *Anas platyrhynchos* x skjeand *Anas clypeata*

Individer som viste hybridkarakterer til ovennevnte arter
1994 HORDALAND: ♂-farget Ulvikpollen, Ulvik 4-29.7.

Islandsand *Bucephala islandica*

1989 MØRE OG ROMSDAL: ♀ Kvalvikseidet, Herøy 12.1. 2K♀ Fløtjønnen, Smøla 24.1.

1994 ØSTFOLD: 2K ♂ Kurefjorden, Rygge 23.4.

Svartglente *Milvus migrans*

1993 VEST-AGDER: 3K+ Kjos haveby, Vågsbygd, Kristiansand 7.4.

1994 ROGALAND: Gruda (retning Sandnes), Klepp 12.5.

Glente *Milvus milvus*

1993 ROGALAND: Egersund sentrum, Eigersund 11.12.

1994 ØSTFOLD: Åstorp, Rakkestad 12.5.

ROGALAND: Eide, Kopervik, Karmøy 11.9.

Gåsegribb *Gyps fulvus*

1992 ØSTFOLD: Reier, Jeløy, Moss 22.4.

Musvåk *Buteo buteo*

Individer som viste karakterer til underarten russevåk *vulpinus* 19?? MØRE OG ROMSDAL: Leikong, Herøy ?.

Ørnvåk *Buteo rufinus*

1994 TELEMARK: Jomfruland, Kragerø 15.10.

Rødfalk *Falco naumanni*

1991 MØRE OG ROMSDAL: ♂ Saksehammeren, Skuløya, Haram 4.8.

Aftenfalk *Falco vespertinus*

1993 VESTFOLD: Tanstad, Nøtterøy 9.4.

TELEMARK: 3K+ ♂ Jomfruland, Kragerø 2.8.

VEST-AGDER: 1K Mønstromyr, Flekkefjord 28.8. ♂ Lista fyr, Farsund 11.9.

1994 ROGALAND: Reve, Klepp 10.4.

VEST-AGDER: 1K Hanangervann, Farsund 11.9.

Tartarfalk *Falco cherrug*

1993 VEST-AGDER: 2K+♀ Lista fyr, Farsund 12.9. Nordhasselbukta, Farsund 9.10.

Jomfrutrane *Anthropoides virgo*

1993 MØRE OG ROMSDAL: Vaksvika, Ørskog 7.6.

Kanadalo *Pluvialis dominica*

1993 VEST-AGDER: 3K+ Vågsvollvåien, Farsund 28.6.

Beringsnipe *Calidris mauri*

1991 MØRE OG ROMSDAL: 1K Hammerneset, Runde, Herøy 22.8.

Alaskasnipe *Calidris melanotos*

1994 TELEMARK: Kråka, Jomfruland, Kragerø 4.8.

Rustsnipe *Tryngites subruficollis*

1993 TELEMARK: Jomfruland, Kragerø 13.8.

Damsnipe *Tringa stagnatilis*

1994 ØSTFOLD: 2 ind. Skipstadkilen, Asmaløy, Hvaler 17.7.

Gulbeinsnipe *Tringa flavipes*

1993 NORD-TRØNDELAGE: 1K Ørin, Verdal 26.-27.7.

Willetsnipe *Catoptrophorus semipalmatus*

1993 SØR-TRØNDELAGE: Hovsfjæra, Ørland 11.4.

Sabinemåke *Larus sabini*
1994 NORDLAND: 2 2K+ Framnesvika, Vågan medio august.

Kanadahettemåke *Larus philadelphia*
1994 TELEMARK: Jomfruland, Kragerø 3.5.

Ringnebbmåke *Larus delawarensis*
1984 HORDALAND: 1K Lille Lungegårdsvann, Bergen 28.8.
1993 VEST-AGDER: 3K Lista fyr, Farsund 18.3.

Gulbeingrāmåke *Larus cachinnans*
Individer som viste karakterer til underarten *michahellis*
1993 VEST-AGDER: 4K+ Lista fyr, Farsund 18.3.

Sandterne *Gelochelidon nilotica*
1993 VESTFOLD: 2 ind. Botrevann, Borte 31.7.

Rosenterne *Sterna dougallii*
1993 HORDALAND: Alvøen, Bergen 21.7.

Hvitkinnsvarterne *Chlidonias hybridus*
1993 VEST-AGDER: 3K+ Lista fyr, Farsund 5.5.

Hvitvingesvarterne *Chlidonias leucopterus*
1994 OPPLAND: Dokkadeltaet, Nordre og Søndre Land 30.7.

Skjæregjøk *Clamator glandarius*
1993 TROMS: Kantornes, Balsfjord 28.8.

Bieter *Merops apiaster*
1989 FINNMARK: Ingøy, Måsøy 13.6.

Dverglerke *Calandrella brachydactyla*
1990 VEST-AGDER: 2 ind. Sangvik, Søgne 8.10.
1992 VESTFOLD: Mølen, Larvik 29.9.

Markpiplerke *Anthus campestris*
1990 ROGALAND: 1K Utsira 21.12.
1993 MØRE OG ROMSDAL: Sandøya, Sandøy 15.5.
VEST-AGDER: 1K Lista fyr, Farsund 10.9.

Sibirpiplerke *Anthus hodgsoni*
1993 FINNMARK: Gåddejæggi, Kautokeino 27.6.

Sitronerle *Motacilla citreola*
1993 TELEMARK: 1K Jomfruland, Kragerø 28.8.

Blåstrupe *Luscinia svecica*
Individer som viste karakterer til underarten *cyaneola*
1991 NORD-TRØNDELAG: ♂ Vanvikan, Leksvik 18.5.

Svartstrupe *Saxicola torquata*
Individer som viste karakterer til den østlige underartsgruppen *mauralstejnegeri*
1994 VEST-AGDER: Ringmerket Mønstremyr, Flekkefjord 30.9. Bilder viser flest karakterer til buskskvett *Saxicola rubetra*, men NSKF vil ikke utelukke en hybrid.

Middelhavsteinskvet *Oenanthe hispanica*
1984 VEST-AGDER: ♂ Buane, Rangesund, Kristiansand 26.5.
2. gangs behandling, tidligere kjennelse ukjent, men trolig ikke godkjent.

Båndtrost *Zoothera naevia*
1993 FINNMARK: Tana 7.6.

Gråstrupetrost *Turdus obscurus*
1979 SØR-TRØNDELAG: 1K Storfosna, Ørland 6.10.

Spottesanger *Hippolais polyglotta*
1994 TELEMARK: syngende ♂ Jomfruland, Kragerø 17.5.

Provencesanger *Sylvia undata*
1993 VESTFOLD: Kjellberg, Sandefjord 20.9.

Maskesanger *Sylvia conspicillata*
1989 MØRE OG ROMSDAL: Syngende ♂ Ulla, Haram 28.6+2.7.

Rødstrupesanger *Sylvia cantillans*
1994 ROGALAND: Syngende ♂ Utsira 12.5.

Østsanger *Phylloscopus trochiloides*
1993 FINNMARK: ♂ Lappoluobbal, Kautokeino 26.6.
MØRE OG ROMSDAL: Lerstadvatn, Ålesund 17.8.

Østsanger *Phylloscopus trochiloides*
Individer som viste karakterer til underarten *nitidus*
1994 VEST-AGDER: 1K ringmerket Mønstremyr, Flekkefjord 1.9.

Østsanger *Phylloscopus trochiloides*
Individer som viste karakterer til underarten *plumbeitarsus*
1994 HORDALAND: Rongneset, Fedje 9.10.

Lappsanger *Phylloscopus borealis*
1993 FINNMARK: Familie på 6 ind. Karasjokdalen, Karasjok 7.8.

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus*
1994 HORDALAND: Juvik, Askøy 22.10.

Gulbrynsanger *Phylloscopus inornatus*
Individer som viste karakterer til underarten *humei*
1994 HORDALAND: Herdlevær, Øygarden 8.10.

Gransanger *Phylloscopus collybita*
Individer som viste karakterer til underarten *tristis*
1994 ØSTFOLD: Røsæg, Rakkestad 1.10.

Rødtoppfuglekonge *Regulus ignicapillus*
1993 VEST-AGDER: Vanse, Farsund 24.1.

Halsbåndfluesnapper *Ficedula albicollis*
1993 ROGALAND: Utsira 19.9.

Spettmeis *Sitta europaea*
Individer som viste karakterer til underarten *caesia*
1993 ROGALAND: Blikshavn, Karmøy 12.10.

Fjellspurv (tidligere fjellfink) *Montifringilla nivalis*
1993 OPPLAND: ♂ Hogansæter?, Rustdalen?, Vågå/Sel 23.7.

Båndkorsnebb Hekking *Loxia leucoptera*
1988 MØRE OG ROMSDAL: 2 ad. og 2 juv. Kvalvåg, Frei 9.8.

Vinterjunko *Junco hyemalis*
1992 VEST-AGDER: Vrånes, Kristiansand 3.2.

Sibirspurv *Emberiza aureola*
1994 TELEMARK: Jomfruland, Kragerø 16.10.

Summary

Report on rare birds in Norway in 1993 and 1994.
By the Norwegian rare birds committee (NSKF).

These are NSKF's eighteenth and nineteenth annual reports, thus includes two years (1993 & 1994). The report includes the majority of rare bird observations from 1993 and 1994 as well as many older ones. During the last year, the committee has processed a total of 482 records for 1993/94 and earlier years, 336 (69%) of which have been accepted. A total of 23 (5%) records are still under consideration for various reasons and 90 (19%) records were found not acceptable. 1993/94 produced three new species for the Norwegian category-A list, Yellow-nosed Albatross *Diomedea chlororhynchos* (1994), Upland sandpiper *Bartramia longicauda* (1994) and Greater Yellowlegs *Tringa melanoleuca* (1993). With this the total number of species recorded in Norway up to end of 1994 has increased to 454 (category-A list). The report also includes several more species rarely recorded (referring to number of individuals), including Norway's 4th and 5th Little Bittern *Ixobrychus minutus*, 7th to 9th Red Breasted Goose *Branta ruficollis*, 2nd Blue-winged Teal *Anas discors*, 3rd Spectacled Eider *Somateria fischeri*, 8th Harlequin Duck *Histrionicus histrionicus*, 5th Black-winged Stilt *Himantopus himantopus*, 7th and 8th Pacific Golden Plover *Pluvialis fulva*, 9th and 10th White-rumped Sandpiper *Calidris fuscicollis*, 2nd Stilt Sandpiper *Micropalama himantopus*, 6th Long-billed Dowitcher *Limnodromus griseus*, 8th and 9th Marsh Sandpiper *Tringa stagnatilis*, 6th to 8th Lesser Yellowlegs *Tringa flavipes*, 3rd and 4th Wilson's Phalarope *Phalaropus tricolor* (one deleted 26.7.88), 8th Gull-billed Tern *Gelochelidon nilotica*, 5th Whiskered Tern *Clidonias hybridus*, 4th Rufous Turtle Dove *Streptopelia orientalis* showing the characters of orientalis, 4th Great-spotted Cuckoo *Clamator glandarius* (one deleted 9.5.85), 3rd and 4th Pechora Pipit *Anthus gustavi*, 4th Lanceolated Warbler *Locustella lanceolata*, 6th to 9th Savi's Warbler *Locustella luscinioides*, 2nd Paddyfield Warbler *Acrocephalus agricola*, 2nd Melodious Warbler *Hippolais polyglotta*, 5th and 6th Dusky Warbler *Phylloscopus fuscatus* and 6th Isabelline Shrike *Lanius isabellinus* showing the characters of phoenicuroides. The Bearded Tit *Panurus biarmicus* invasion continued on from the 1990/91 influx, with highest ever numbers in 1993 but a decrease in 1994. Also four hybrids where recorded for the first time, Hybrid Bar-headed Goose *Anser indicus* x Snow Goose *Anser caerulescens*, Hybrid Wigeon *Anas penelope* x Mallard *Anas platyrhynchos*, Hybrid Ring-necked Duck *Aythya collaris* x Tufted Duck *Aythya fuligula* and Hybrid Pine Bunting *Emberiza leucocephalos* x Yellowhammer *Emberiza citrinella*. The first believed being of captive origin. Three earlier accepted records of; Hooded Merganser *Mergus cucullatus* from 1986 (previous 2nd record), Wilson's Phalarope from 1988 (previous 3rd record) and Great Spotted Cuckoo from 1985 (previous 3rd record), where reconsidered and found no longer to be acceptable and are thus removed from the Norwegian category-A list.

Species, Norwegian and scientific names (together with normal brackets with numbers enclosed) that are enclosed by square brackets, are species whose observations are not admitted to the Norwegian A-list and whose origin as a truly wild bird is in doubt.

The numbers in brackets after the species' scientific name, for example (40/246 - 31/152 og 9/36) refer respectively to, the total number of observations/total number of individuals (1) up to and including 1992 - (2) in 1993 and (3) in 1994. The Norwegian word og used within these brackets means and. The Norwegian word etter and a given year, and utenom and a given area following these brackets means after (1920 for example), and excluding respectively.

The details for each record are (1) year; (2) county; (3) number of individuals if more than one; (4) age and sex if known (1K = first calendar year, 2K = second calendar year, 2K+ = older than second calendar year etc., which is sometimes followed by the Norwegian word farget which means plumaged; (5) the word ringmerket if the bird was ringed; (6) locality; (7) date(s); (8) * if the record was complemented by positive evidence (for example photography or sound recording), and this evidence has been seen or heard by the NSKF; (9) the type of evidence if the record is complemented by a * in brackets, for example *F* if the bird was photographed, *V* recorded on video/film or *L* sound recording, *T* if the bird was killed, found dead or collected; (10) observers names in brackets; (11) comments concerning the record evidence and/or references to where photographs of the bird, have been earlier published; (12) summer and winter distribution; (13) comments concerning the records.

Litteratur

- Achtermann, S. 1992: Die Bestimmung von Kleinen Gelbschenkel *Tringa flavipes* und Großem Gelbschenkel *T. melanoleuca*. *Limicola* 6: 53-79.
Alström, P. 1990: Calls of American and Pacific Golden Plovers. *British Birds* 83: 70-72.
Anonymous 1985: Rettelser til NSKF-rapport for 1982. *Vår Fuglefauna* 8: 153.
Anonymous 1995: European News. *British Birds* 88: 263-280.
Barth, E.K. 1968: Dvergørdrum, *Ixobrychus minutus*, for annen gang i Norge. Nytt fra Universitetets zoologiske museum, Oslo, XXV. *Fauna* 21: 37-39.
Barthel, C., Knox, A. & Sharrock, J.T.R. (edited abstract) 1994: Second Conference of European Rarities Committees. *British Birds* 87: 355-359.
Barthel, P.H., Bison, P. & Wilds, C. 1993: Guidelines for rarities committees. *British Birds* 86: 301-302.
Bentz, P.G. 1986: Sjeldne fugler i Norge i 1983. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF), NZF og NOF. *Vår Fuglefauna* 9: 29-33.
Bentz, P.G. 1987: Sjeldne fugler i Norge i 1985. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF), NZF og NOF. *Vår Fuglefauna* 10: 91-95.
Bentz, P.G. 1988: Sjeldne fugler i Norge i 1986. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF), NZF og NOF. *Vår Fuglefauna* 11: 87-95.
Bentz, P.G. 1989: Sjeldne fugler i Norge i 1987. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF), NZF og NOF. *Vår Fuglefauna* 12: 101-110.
Bentz, P.G. & Clarke, A.W. 1990: Sjeldne fugler i Norge i 1988. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF), NZF og NOF. *Vår Fuglefauna* 13: 131-143.
Bevanger, K. & Ree, V. 1994: Fugler og pattedyr. S. 74-120 i: Tømmerås, B.Å. (red.): Introduksjoner av fremmede organismer til Norge. *NINA Utredning* 62: 1-141.
Bosy, R.G. & Clarke, A.W. 1993: Sjeldne fugler i Norge i 1991. *Vår Fuglefauna* 16: 205-225.
Bradshaw, C. & Gray, M. 1993: Identification of female Pine Bunting. *British Birds* 86: 378-386.

- Bregnballe, T. & Gregersen, J. 1995: Udviklingen i ynglebestanden af Skarv *Phalacrocorax carbo sinensis* i Danmark 1938-1994. *Dansk ornitologisk forenings tidsskrift* 89: 119-134.
- Breifeld, B., Hirschfeld, E., Kjellén, N. & Ullman, M. 1990: Sällsyna fåglar i Sverige. *Vår Fågelvärld Supplement 13*. Lund. 214 s.
- British Ornithologists' Union Records Committee (BOURC) 1994: Twentieth Report (December 1993). *Ibis* 136: 253-255.
- Byers, C., Olsson, U. & Curson, J. 1995: *Buntings and Sparrows*. Pica Press. 334 s.
- Catley, G.P. 1992: Identification pitfalls and assessment problems 13 Pallas's Warbler *Phylloscopus proregulus*. *British Birds* 85: 490-94.
- Cederroth, C. 1994: Sällsyna fåglar i Sverige — rapport från SOF:s raritetskommitté. S. 100-121 i SOF. 1994. *Fågelåret 1993*. Stockholm.
- Cederroth, C. 1995: Sällsyna fåglar i Sverige — rapport från SOF:s raritetskommitté. S. 124-147 i SOF. 1995. *Fågelåret 1994*. Stockholm.
- Christensen, K., Hansen, L.G. & Sjøby, E. 1996: Fugle i Danmark 1994. *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* 90: 49-88.
- Clarke, A.W. 1991: Sjældne fugler i Norge i 1989. — Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF), NZF og NOF. *Vår Fuglefauna* 14: 135-150.
- Clarke, A.W. 1992: Sjældne fugler i Norge i 1990. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Vår Fuglefauna* 15: 139-155.
- Clement, P. & Gantlett, S. 1993: The origin of species. *Birding World* 6: 206-213.
- Collett, R. 1869: Norges Fugle, og deres geografiske Udbredelse i Landet. *Forhandlinger i Videnskabs-selskabet i Christiania 1868*: 116-193.
- Collett, R. 1881: Mindre Meddelelser, vedrørende Norges Fuglefauna i Aarene 1877-80. *Nyt Magazin for Naturvidenskaberne* 26: 254-394.
- Collett, R. 1883: *Ardetta minuta*, (Lin.), *Sterna cantiaca*, (Gmel.) og *Larus minutus* (Pall.), nye for Norges Fauna. *Christiania Videnskabs-selskabs Forhandlinger 1883*. No. 15: 1-6.
- Conzemies, T. 1996: Minutes of 3rd Conference of European Rarities Committees. *British Birds* 89: 51-53.
- Cramp, S. & Simmons, K.E.L. 1977: *The birds of the Western Palearctic, vol. 1*. Oxford.
- Curtis, W.F. 1993: Yellow-nosed Albatross *Diomedea chlororhynchos* off Cornwall. *Sea Swallow* 42: 63-66.
- Donald, P.F., Wilson, J.D. & Shepherd, M. 1994: The decline of the Corn Bunting. *British Birds* 87: 106-132.
- Forsman, D. 1995: Field identification of female and juvenile Montagu's and Pallid Harriers. *Dutch Birding* 17: 41-54.
- Frich, A.S. & Nordbjærg, L. 1995: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1993. *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* 89: 101-110.
- Gantlett, S. (red.) 1992: The Western Palearctic Year: 1991. *Birding World* 5: 24-31.
- Gantlett, S. 1993a: 1992: The Western Palearctic year. *Birding World* 6: 16-27.
- Gantlett, S. 1993b: The status and separation of White-headed Duck and Ruddy Duck. *Birding World* 6: 273-281.
- Gantlett, S. 1995: 1994: the Western Palearctic year. *Birding World* 8: 22-39.
- Gantlett, S. & Millington, R. 1992: Identification forum: large falcons. *Birding World* 5: 101-106.
- Gillham, E. & Gillham, B. 1996: *Hybrid ducks. A contribution towards an inventory*. Kent. 90 s.
- Gjershaug, J.O. 1985: Sjældne fugler i Norge i 1982. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomite for fugl (NSKF), NZF og NOF. *Vår Fuglefauna* 8: 53-56.
- Golley, M. & Stoddart, A. 1991: Identification of American and Pacific Golden Plovers. *Birding World* 4: 195-204.
- Gorman, G. 1994: The Rose-coloured Starling invasion, and breeding in Hungary. *Birding World* 7: 316-318.
- Gorman, G. 1996: Red-breasted Geese wintering in Europe. *Birding World* 9: 15-17.
- Grimsby, A. 1994: Skjæregjøk 25. april. *Utsira Fuglestasjons Årbok 1993*: 32-33.
- Gustad, J.R. 1994: Sjældne fugler i Norge i 1992. Rapport fra Norsk faunakomite for fugl (NSKF). *Vår Fuglefauna* 17: 259-278.
- Haftorn, S. 1971: *Norges fugler*. Universitetsforlaget. 862 s.
- Heggland, H. 1994: Spottesanger 7. juni. *Utsira Fuglestasjons Årbok 1993*: 34-38.
- Heggland, H. 1995: Rødstrupesangerens forekomst i Norge og våre nærområder, samt bestemmelse av kjønn, alder og underart. *Utsira Fuglestasjons Årbok 1994*: 43-51.
- Hilmarsson, J.O. 1994: Fuglegåta. *Bliki* 14: 63-64.
- Hirschfeld, E. 1992: Identification of Rufous Turtle Dove. *Birding World* 5: 52-57.
- Holgersen, H. 1949: Mellomskarven *Phalacrocorax carbo sinensis*, ny for Norges Fauna. S. 85-86 i: Fra Stavanger Museum. I. *Fauna* 2: 82-87.
- Hoogendoorn, W., Moerbeek, D.J., Meiningen, P.L. & Berrevoets, C.M. 1992: Spring head-moult in Mediterranean Gull in north-western France. *Dutch Birding* 14: 207-214.
- Jackson, G.D. 1991: Field Identification of Teal in North America — Female-like plumages. Part I: Blue-winged, Cinnamon, and Green-winged Teal. *Birding* 23: 124-133.
- Jännes, H. 1995: Idäntururikyhyky - vieras aasiasta. *Alula* 1: 56-65.
- Jännes, H., Nikander, P.J. & Numminen, T. 1991: Rariteettkomitean hyväksymät vuoden 1990 harvinaisuushavainnot. *Lintumies* 26: 241-262.
- Johansen, H. 1947-48: Fortsatte Resultater af Ringmærkningerne i 1931-46. *Videnskabelige Meddelelser (fra Dansk naturhistorisk Forening i København)* 110: 245-ca 254.
- Johnsen, S. 1937: Brille-efuglen [*Arctonetta fischeri* (Brandt)] ny for Norges og Europas fauna. *Bergen Museums Årbok 1937*. *Naturvidenskapelig rekke* Nr. 3. 18 sider m/1 fotografi.
- Jordal, J.B. & Hølen, A.I. 1974: Harlekinand på Sunndalsøra. *Sterna* 13: 252-253.
- Jukema, J. & Veen, B.V.D. 1992: Kleine Goudpleiver bij Abbega in november 1990. *Dutch Birding* 14: 14-17.
- Keizer, R. 1994: Hybride Ringsnaveleend x Kuifeend bij Abcoude in januari-februari 1993. *Dutch Birding* 16: 12-15.
- Kowalski, H. 1993: Bestandssituation der Würger Laniidae in Deutschland zu Anfang der 1990er Jahre. *Limicola* 7: 130-139.
- Klinteroth, L. 1994: Häckande biätare och hemlighetsmakeri. S. 46-49 i SOF. 1994: *Fågelåret 1993*. Stockholm.
- Lansdown, P., on behalf of the Rarities Committee 1995: Ages of Great Spotted Cuckoos in Britain and Ireland. *British Birds* 88: 141-149.
- Larsen, T. 1991a: In Memoriam *Larus delawarensis* 550081. *Krompen* 20: 17-19.
- Larsen, T. 1991b: Nytt gjenfunn av ringnebbmåk fra Lille-lungeren! *Krompen* 20: 139.
- Lawrence, T. & Gasson, P. 1992: A Ring-necked Duck hybrid pitfall. *Birding World* 5: 233.
- Lewington, I., Alström, P. & Colston, P.R. 1991: A field guide to the rare birds of Britain and Europe. Harper Collins Publ. 448 s.
- Lindballe, P., Christensen, R., Munk, M.F., Skov, H., Smidt, J., Hansen, L.G., Christensen, K. & Sjøby, E. (red.) 1995: Fugle i Danmark 1993. *Dansk ornitologisk forenings Tidsskrift* 89: 145-182.
- Lontkowski, J. & Skakuj, M. 1995: Die Unterscheidung von Korn - *Circus cyaneus*, Wiesen - *C. pygargus* und Steppenweihe *C. macrorourus*. *Limicola* 9: 233-275.
- Lundström, L.V. 1937: En bastard mellan gräsand, *Anas platyrhynchos*, och blåsand, *A. penelope*, funnen i Skåne. *Fauna och Flora* 32: 36-39.
- Marion, L. 1995: Where two subspecies meet: origin, habitat choice and niche segregation of Cormorant *Phalacrocorax c. carbo* and *P.c. sinensis* in the common wintering area (France), in relation to breeding isolation in Europe. *Ardea* 83: 103-114.
- Michaelson, J. 1979: Rapport fra NNSK's virksomhet mai 1976-1977. Meddelelse nr. 3 fra Navne- og sjeldenhetskomiteen, NOF. *Vår Fuglefauna* 2: 54-61.
- Michaelson, J. 1985: Sjældne fugler i Norge i 1981. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomite for fugl (NSKF), NZF og NOF. *Vår Fuglefauna* 8: 49-52.
- Millington, R. 1995: Black-headed Buntings in spring 1995. *Birding World* 8: 215.
- Mjøs, A.T. & Solheim, K.E. 1995: Europas østligste funn av ringnebbmåk i Vardø — og litt om artens hekkstatus, opptreden i Norge og kjennetegn i felt. *Vår Fuglefauna* 18: 147-153.
- Morgan, D.H.W. 1993: Feral Rose-ringed Parakeets in Britain. *British Birds* 86: 561-564.
- Ness, J.K. 1994: Rosenvarsler 20-27. august. *Utsira Fuglestasjons Årbok 1993*: 39-40.
- Norderhaug, M. 1984: Captive breeding and reintroduction of northern geese. *Norsk Polarinst. Skr.* 181: 161-164.
- Ogilvie, M. and the Rare Breeding Birds Panel 1996: Rare breeding birds in the United Kingdom in 1993. *British Birds* 89: 61-91.
- Olsen, K.M. 1989: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1988. *Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift* 83: 131-149.
- Olsen, K.M. 1994: Feltbestemmelse av sitronerle og sibirpiplerke. *Utsira Fuglestasjons Årbok 1993*: 45-56.
- Pétursson, G. & Ólafsson, E. 1988: Sjaldgæfir fuglar á Islandi 1985. *Bliki* 6: 33-68.
- Rasch, Halvor 1848: Fortsat Supplement til Norges Ornitologie. *Nyt Magazin for Naturvidenskaberne* 5: 33-48.
- Ree, V. 1994: Præriesnipen som landet i Texas. *Vår Fuglefauna* 17: 246-248.
- Ree, V. 1995: Præriesnipe — en ny art for Norge og Skandinavia. *Kornkråka* 25: 142-149.
- Ree, V. & Gjershaug, J.O. 1994: Systematisk navneliste over norske fugler ajourført pr. 1.1.1994. S. 511-527 i: Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.). *Norsk fugleatlas*. Norsk Ornitologisk Forening, Klæbu.
- Riddiford, N. & Harvey, P.V. 1992: Identification of Lanceolated Warbler. *British Birds* 85: 62-78.
- Rogers, M.J. and the Rarities Committee, with comments by C.Bradschaw and P.Clement 1993: Report on rare birds in Great Britain in 1992. *British Birds* 86: 447-540.
- Rogers, M.J. and the Rarities Committee, with comments by G.P. Catley and M.J.Rogers 1994: Report on rare birds in Great Britain in 1993. *British Birds* 87: 503-571.
- Rogers, M.J. and the Rarities Committee, with comments by P.M.Ellis and A.M.Stoddart 1995: Report on rare birds in Great Britain in 1994. *British Birds* 88: 493-558.
- Rose, P. 1994: The status of Ruddy Shelduck. *Birding World* 7: 431-433. (Utvalg fra artsomtale i boken *Birds in Europe; their conservation status*, utgitt av Birdlife International.)
- Rygh, O. 1981: Krysning mellom stjerter og stokkand på Rinneleiret, Verdal. *Trøndersk Natur* 8: 4-5.
- Salomonsen, F. 1963: Systematisk oversikt over Nordens fugle. S. 1-460 i Blødel, N. (red.): *Nordens fugle i farver* 7. København (Munksgaard). 460 s.
- Sandberg, R. 1992: European bird names in fifteen languages. *Anser supplement* 28. 212 s.
- Shirihai, H., Christie, D.A. & Harris, A. 1995: Field identification of Pine Bunting. *British Birds* 88: 621-626.

- SOF. 1990: *Sveriges Fåglar*. 2:a uppl. Stockholm. 295 s.
- Solvang, J.H. 1978: Chile-flamingo ved Mosjøen. *Vi Menn* nr. 11 - 13.3.1978: 66.
- Spitzer, G. 1972: Zeitliche Aspekte der Biologie der Bartmeise. *Journal für Ornithologie* 113: 241-275.
- Steel, C. 1994: Skjeggmeis *Panurus biarmicus* i Aust-Agder i 1993. *Larus marinus* 23: 46-48.
- Storm, V. 1881: Thronhjems Omegns Fugle. S. 42-72 i: *Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Skrifter 1880*.
- Svensson, L. 1992. *Identification Guide to European Passerines*. 4th utg. Stockholm. 368 s.
- Syvertsen, P.O. 1993a: Rapport fra NNKFs virksomhet 1990-91. *Vår Fuglefauna* 16: 99-103.
- Syvertsen, P.O. 1993b: Rapport fra NNKFs virksomhet 1992. *Vår Fuglefauna* 16: 243-257.
- Sørensen, U.G. 1995: Truede og sjældne danske ynglefugle 1976-1991. *Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift* 89: 1-48.
- Thorup, O. & Amstrup, O. 1995: Yngleforsøg af Stytteløber *Himantopus himantopus* på Tipperne i 1994. *Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift* 89: 87.
- Tyrberg, T. 1993: Fågelrapport för 1992. S. 34-79 i: SOF. 1993. *Fågelåret 1992*. Stockholm.
- Tyrberg, T. 1994: Fågelrapport för 1993. S. 50-99 i: SOF. 1994. *Fågelåret 1993*. Stockholm.
- Tyrberg, T. 1995: Fågelrapport för 1994. S. 67-122 i: SOF. 1995. *Fågelåret 1994*. Stockholm.
- Van Eerden, M.R. & Gregersen, J. 1995: Long-term changes in the Northwest European population of Cormorants *Phalacrocorax carbo sinensis*. *Ardea* 83: 61-79.
- Vinicombe, K. 1982: Identification of female, eclipse male and first winter male Ring-necked Ducks. *British Birds* 75: 327-328.
- Voous, K.H. 1973, 1977: List of recent Holarctic bird species. Non-Passerines. *Ibis* 115: 612-638; *Passerines. Ibis* 119: 223-250, 376-406.
- Værnesbranden, P.I. & Østerås, T.R. 1995: Plystresnipe — ny art for Norge. *Vår Fuglefauna* 18: 248-249.
- Wiegand, W.M., Steinhaus, G.H. & CDNA 1995: Rare birds in the Netherlands in 1993. *Dutch Birding* 17: 89-101.
- Wollebæk, A. 1949: Tundra-måser utenfor Lillesand. *Naturen* 73: 159-160.

NSKFs adresse

NSKF, NOF, Seminarplassen 5, 7060 Klæbu

Forfatterens adresse

Jørn R. Gustad, Samnergata 38, 0557 Oslo

Rapporten er mottatt 29. mars 1996

Etterlysning!

Den 17.3.1995 ble det observert en svarthalsdykker i Ullasundet, Haram (MR). Fuglen ble filmet og vist på NRK-Naturredaksjonen en tid etter. Har noen videoopptak av dette NRK-programmet liggende? I så fall vil NSKF gjerne låne dette, da andre håndfaste bevis for denne observasjonen ikke foreligger. Ta gjerne kontakt med NSKF snarest mulig, slik at artsomtalen for svartnalsdykker i «Sjeldne fugler i Norge» blir mest mulig oppdatert!

NSKFs medlemmer i virksomhetsåret 1995, fra venstre: Runar Jåbekk, Øivind Syvertsen, Jørn R. Gustad, Andrew W. Clarke, Tore Berg og Rune G. Bøsy.

Hvilke arter/underarter skal rapporteres til NSKF?

Which species/subspecies should be reported to the Norwegian rare birds committee?

I tillegg til alle nye arter og underarter for Norge samt alle hybrider og nye hekkearter for landet, skal følgende vurderes av NSKF. (* angir at kun funn utenfor Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder skal vurderes):

Arter Species:

Svarthalsdykker *Podiceps nigricollis*
Svartrynalbatross *Diomedea melanophris*
Tristanalbatross *D. chlororhynchos*
Gulnebbliere *Calonectris diomedea*
Storlire *Puffinus gravis*
Middelhavslire *P. yelkouan*
Wilsonstormsvale *Oceanites oceanicus*
Rødfotsule *Sula sula*
Hvitpelikan *Pelecanus onocrotalus*
Krølpelikan *P. crispus*
Rørdrum *Botaurus stellaris*
Amerikarørdrum *B. lentiginosus*
Dvergørdrum *Ixobrychus minutus*
Natthegre *Nycticorax nycticorax*
Vinhegre *Ardeola bacchus*
Kuhegre *Bubulcus ibis*
Silkehegre *Egretta garzetta*
Egretthege *E. alba*
Purpurhegre *Ardea purpurea*
Svartstork *Ciconia nigra*
Stork *C. ciconia*
Bronseibis *Plegadis falcinellus*
Skjestork *Platalea leucorodia*
Flamingo *Phoenicopterus ruber*
Rødhalsgås *Branta ruficollis*
Rustand *Tadorna ferruginea*
Amerikablesand *Anas americana*
Gulkinand *A. formosa*
Rødfotand *A. rubripes*
Blåvingeand *A. discors*
Rødhodeand *Netta rufina*
Ringand *Aythya collaris*
Hvitøyeand *A. nyroca*
Brilleærflue *Somateria fischeri*
Harlekinand *Histrionicus histrionicus*
Brilleand *Melanitta perspicillata*
Islandsand *Bucephala islandica*
Hjelmfiskand *Mergus cucullatus*
Sivhaleand *Oxyura jamaicensis*
Svartglente *Milvus migrans*
Glente *M. milvus*
Båndhavørn *Haliaeetus leucorhynchus*
Åselgribb *Neophron percnopterus*
Steppehauk *Circus macrourus*
Enghauk *C. pygargus*
Prærievåk *Buteo swainsoni*
Ørnvåk *B. rufinus*
Småskrikørn *Aquila pomarina*
Steppørn *A. nipalensis*
Dvergørn *Hieraetus pennatus*
Aftenfalk *Falco vespertinus*
Sumprikse *Porzana pusilla*
Amerikapurpurhøne *Porphyryla martinica*
Sultanhøne *Porphyrio porphyrio*
Jomfrutrane *Anthropoides virgo*
Dvergtrappe *Tetrax tetrax*
Stortrappe *Otis tarda*
Stylteløper *Himantopus himantopus*
Triel *Burhinus oediniemus*
Ørkenløper *Cursorius cursor*
Brakksvale *Glareola pratincola*
Steppbrakksvale *G. nordmanni*
Tobeltø *Charadrius vociferus*
Kittlitzlo *C. pecuarius*
Hvitbrystlo *C. alexandrinus*
Mongollo *C. mongolus*
Ørkenlo *C. leschenaultii*
Rødbrystlo *C. asiaticus*
Kanadalo *Pluvialis dominica*
Sibirlo *P. fulva*
Sibirsnipe *Calidris tenuirostris*
Sandnipe *C. pusilla*
Bonapartesnipe *C. fuscicollis*

Gulbrystsnipe *C. bairdii*
Alaskasnipe *C. melanotos*
Spisshalesnipe *C. acuminata*
Styltesnipe *Micropalama himantopus*
Rustsnipe *Tryngites subruficollis*
Kortnebbkassinsnipe *Limnodromus griseus*
Langnebbkassinsnipe *L. scolopaceus*
Dvergspove *Numenius minutus*
Præriesnipe *Bartramia longicauda*
Damsnipe *Tringa stagnatilis*
Plystresnipe *T. melanoleuca*
Gulbeinsnipe *T. flavipes*
Tereksnipe *Xenus cinereus*
Flekksnipe *Actitis macularia*
Willettsnipe *Catoptrophorus semipalmatus*
Hvitalesvømmesnipe *Phalaropus tricolor*
Polarsvømmesnipe* *P. fulicarius*
Steppemåke *Larus ichthyæus*
Svartehavsmåke *L. melanocephalus*
Franklinmåke *L. pipixcan*
Sabinemåke* *L. sabini*
Kanadahettemåke *L. philadelphia*
Ringnebbmåke *L. delawarensis*
Rosenmåke* *Rhodostethia rosea*
Ismåke* *Pagophila eburnea*
Sandterne *Gelochelidon nilotica*
Kongerterne *Sterna maxima*
Rosenterne *S. dougallii*
Sotterne *S. fuscata*
Hvitkinnsvarterne *Chlidonias hybridus*
Hvitvingesvarterne *C. leucopterus*
Brunnøddy *Anous stolidus*
Steppehøne *Syrhaptes paradoxus*
Mongollurteldue *Streptopelia orientalis*
Skjæregjøk *Clamator glandarius*
Gulnebbgjøk *Coccyzus americanus*
Tårnugle *Tyto alba*
Dverghornugle *Otus scops*
Piggåleseiler *Hirundapus caudacutus*
Gråseiler *Apus hirundinus*
Alpeseiler *A. melba*
Kafferseiler *A. caffer*
Bieter *Merops apiaster*
Blåråke *Coracias garrulus*
Kalanderlerke *Melanocorypha calandria*
Hvitvingelerke *M. leucoptera*
Dverglerke *Calandrella brachydactyla*
Flekklidværlerke *C. rufescens*
Topplerke *Galerida cristata*
Amursvale *Hirundo daurica*
Markpiplerke *Anthus campestris*
Sibirpiplerke *A. hodgsoni*
Tundrapiplerke *A. savi*
Sitronerle *Motacilla citreola*
Aljersnipe *Pruvella collaris*
Hekksanger *Cercotrichas galactotes*
Sønnattergal *Luscinia megarhynchos*
Blåstjert *Tarsiger cyanurus*
Hvitstrupeartergal *Irania gutturalis*
Isabellasteinskvetv *Oenanthe isabellina*
Svartstrupesteinskvetv *O. pleschanka*
Middelhavsteinskvetv *O. hispanica*
Ørkensteinskvetv *O. deserti*
Svartsteinskvetv *O. leucura*
Steintrost *Monticola saxatilis*
Gulltrost *Zoothera dauma*
Sibirtrost *Z. sibirica*
Brunkinnskogtrost *Catharus ustulatus*
Gråkinnskogtrost *C. minimus*
Gråstrupearter *Turdus obscurus*
Bruntrost *T. naumanni*
Taigatrost *T. ruficollis*
Vandretrost *T. migratorius*
Starsanger *Locustella certhiola*
Stripesanger *L. lanceolata*

Elvesanger *L. fluviatilis*
Sumpsanger *L. luscinoides*
Yannsanger *Acrocephalus paludicola*
Åkersanger *A. agricola*
Busksanger *A. dumetorum*
Trostesanger *A. arundinaceus*
Dvergspottesanger *Hippolais caligata*
Spottesanger *H. polyglotta*
Rødstrupesanger *Sylvia cantillans*
Svartthodesanger *S. melanocephala*
Østsanger *Phylloscopus trochiloides*
Lappsanger *P. borealis*
Fuglekongesanger *P. proregulus*
Viersanger *P. schwarzi*
Brunsanger *P. fuscatus*
Bonellisanger *P. bonelli*
Rødtoppfuglekonge *Regulus ignicapillus*
Halsbåndfluesnapper *Ficedula albicollis*
Skjeggmeis *Parus biarmicus* (→ 31.12.94)
Pungmeis *Remiz pendulinus*
Rødhalevarsler *Lanius isabellinus*
Rosensvarsler *L. minor*
Rødhodevarsler *L. senator*
Mandsjuriæster *Sturnus sturninus*
Rosenstær *S. roseus*
Middelhavsspurv *Passer hispaniolensis*
Gulirisk *Serinus serinus*
Gulbrynkjernerbiter *Hesperiphona vespertina*
Sangspurv *Zonotrichia melodia*
Vinterjunko *Junco hyemalis*
Hvitthalspurv *Emberiza leucocephalos*
Kastanjespurv *E. rutila*
Sibirspurv *E. aureola*
Brunhodespurv *E. bruniceps*
Svartthodespurv *E. melanocephala*
Kornspurv *Miliaria calandria*
Sisselspurv *Spiza americana*
Rosenbrysttykknebb *Pheucticus ludovicianus*
Blåtykknebb *Guiraca caerulea*
Bobolink *Dolichonyx oryzivorus*
Brunhodetrupial *Molothrus ater*
Nordtrupial *Icterus galbula*

Fugler som viser karakterene til følgende underarter Subspecies:

Tundragås *Anser albifrons flavirostris*
Krikkand *Anas crecca carolinensis*
Hønsenhauk *Accipiter gentilis buteoides*
Musvåk; Russevåk *Buteo buteo vulpinus*
Dvergalk *Falco columbarius subaesalon*
Vandrefalk *Falco peregrinus calidus*
Myrsnipe *Calidris alpina arctica*
Myrsnipe *Calidris alpina sakhalina*
Gulerle *Motacilla flava feldgei*
Linerle *Motacilla alba subpersonata*
Blåstrupe *Luscinia svecica cyaneocula*
Svartstrupe *Saxicola torquata maurostejnegeri*
Svartstrupe *Saxicola torquata variegata*
Møller *Sylvia curruca blythi*
Gulbrynsanger *Phylloscopus inornatus humei*
Gransanger *Phylloscopus collybita tristis*
Stjertmeis *Aegithalos caudatus europaeus*
Spettmeis *Sitta europaea asiatica*
Varsler *Lanius excubitor sibiricus*
Varsler *Lanius excubitor pallidirostris*
Varsler *Lanius excubitor meridionalis*
Gråsisik *Carduelis flammea rostrata*
Polarsisik *Carduelis hornemanni hornemanni*
Snøspurv *Plectrophenax nivalis vlasowae*